

Innst. 14 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3)

Innst. 14 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3)

Innhold

	Side
1. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2	5
2. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 2	12
2.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2	12
2.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet	15
2.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	16
2.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti	18
2.2 Kap. 231 Barnehager	22
2.3 Kap. 800 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	25
2.4 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep	25
2.5 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning	28
2.6 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842	28
2.7 Kap. 843 Adopsjonsstøtte	29
2.8 Kap. 844 Kontantstøtte	29
2.9 Kap. 845 Barnetrygd	30
2.10 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak	30
2.11 Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847	32
2.12 Kap. 848 Barneombudet	32
2.13 Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	32
2.14 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	33
2.15 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855	35
2.16 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856	37
2.17 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858	38
2.18 Kap. 860 Forbrukerrådet	38
2.19 Kap. 862 Positiv miljømerking	39
2.20 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak	39
2.21 Kap. 870 Likestillings- og diskrimineringsnemnda	40
2.22 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering	40
2.23 Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet	41
2.24 Kap. 2530 Foreldrepenger	42
2.25 Kap. 3847 EUs ungdomsprogram 42	42
2.26 Kap. 3858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	42
3. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3	42
4. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 3	50
4.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3	50
4.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet	52
4.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	53
4.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti	56
4.2 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300	57
4.3 Kap. 314 Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring	58
4.4 Kap. 315 Frivillighetsformål	58
4.5 Kap. 320 Allmenne kulturformål, jf. kap. 3320	60
4.6 Kap. 321 Kunstnerformål	64
4.7 Kap. 322 Visuell kunst, jf. kap. 3322	65
4.8 Kap. 323 Musikkformål, jf. kap. 3323	65
4.9 Kap. 324 Scenekunstformål, jf. kap. 3324	67
4.10 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, jf. kap. 3326	68
4.11 Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål	70
4.12 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329	73
4.13 Kap. 334 Film- og medieformål, jf. kap. 3334	75

	Side
4.14 Kap. 335 Mediestøtte	77
4.15 Kringkasting	79
4.16 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk	79
4.17 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339	79
4.18 Kap. 3329 Arkivformål	80
4.19 Kap. 3334 Film- og medieformål	80
4.20 Kap. 3339 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	81
5. Forslag fra mindretall 81	
5.1 Rammeområde 2 (Familie og forbruker)	81
5.2 Rammeområde 3 (Kultur)	81
6. Komiteens tilråding	82

Innst. 14 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3)

Til Stortinget

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arild Grande, Hege Haukeland Liadal, Sonja Mandt og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, lederen Svein Harberg, Kårstein Eidem Løvaas og Mette Tønder, fra Fremskrittspartiet, Laila Marie Reiertsen og Ib Thomsen, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, fremmer i denne innstillingen forslag

om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 2 Familie og forbruker og 3 Kultur, ved Stortingets vedtak 13. oktober 2015, jf. Innst. 1 S (2015–2016) og referat 3. november 2015, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016).

1. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 2 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 2

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
Utgifter			
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
231	Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	419 540 000
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 114 000
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 703 000
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	138 235 000
	70	Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	10 290 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
<i>Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>			
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	163 762 000
	21	Spesielle driftsutgifter	11 761 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	21	Spesielle driftsutgifter	26 695 000
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	82 299 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	43 233 000
	72	Tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn	11 834 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 566 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 527 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	7 542 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	6 752 000
842		Familievern	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	280 261 000
	21	Spesielle driftsutgifter	29 036 000
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	162 556 000
843		Adopsjonsstøtte	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 421 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 170 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	9 239 000
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 180 000
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	28 992 000
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	148 905 000
	62	Utvikling i kommunene	80 727 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	121 319 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	7 225 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	10 171 000
847		EUs ungdomsprogram	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 058 000
848		Barneombudet	
	1	Driftsutgifter	13 636 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	
	1	Driftsutgifter	190 206 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 453 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	66 155 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 702 000
	50	Forskning og utvikling	13 395 000
	60	Kommunalt barnevern	653 371 000
	61	Utvikling i kommunene	8 894 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 578 134 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	32 252 000
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, <i>kan overføres</i>	71 794 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 266 743 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 711 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 919 494 000
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	204 110 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere	
	1	Driftsutgifter	1 392 040 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	254 413 000
	21	Spesielle driftsutgifter	14 018 000
860		Forbrukerrådet	
	50	Basisbevilgning	129 342 000
	51	Markedsportaler	26 008 000
862		Positiv miljømerking	
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	7 352 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 655 000
	70	Tilskudd	1 338 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	5 810 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget	
	1	Driftsutgifter	10 455 000
868		Forbrukerombudet	
	1	Driftsutgifter	23 297 000
870		Likestillings- og diskrimineringsnemnda	
	1	Driftsutgifter	5 855 000
871		Likestilling og ikke-diskriminering	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 000 000
	70	Likestilling mellom kjønn mv.	13 128 000
	72	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner	10 967 000
	73	Likestillingssentre	6 008 000
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, <i>kan overføres</i>	3 449 000
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet	
	50	Basisbevilgning	52 910 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
<i>Folketrygden</i>			
2530	Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 330 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000
	Sum utgifter rammeområde 2		49 914 038 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3842	Familievern		
	1	Diverse inntekter	677 000
3847	EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000
3855	Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	14 747 000
	2	Barnetrygd	3 959 000
	60	Kommunale egenandeler	1 496 745 000
3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 217 476 000
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	446 000
	Sum inntekter rammeområde 2		2 736 350 000
	Netto rammeområde 2		47 177 688 000

II

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

- fra 1. januar 2016 blir maksimalprisen for foreldrebetalingen for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 2 655 kroner per måned og 29 205 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
- fra 1. august 2016 gis det fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer per uke til alle 4- og 5-åringer i husholdninger med skattepliktig kapital- og personinntekt under 417 000 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full over-

gangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslig forsørgere, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med disse beløpene:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	6 000
Til og med 19 timer	50	3 000
20 timer eller mer	0	0

VI

Sats for engangsstonad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale:

Engangsstonad ved fødsel og adopsjon	45 295 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

VI

Bufetat kan anmode Statsbygg om å selge eiendommer som etaten leier av Statsbygg gjennom langsiktige leiekontrakter og som har stått tomme over tid. Dersom salgssummen er lavere enn bokførte verdier på noen av eiendommene, samtykker Stortinget

i at tapet dekkes dels av gevinst fra salg av andre eiendommer som har stått tomme over tid og dels ved at samlet netto tap belastes Bufetat i 2016 og 2017 opp til et beløp som tilsvarer samlet bortfalt husleie.

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 2

Kap.	Post	Formål	Gul bok 2016	Prop. 1 S med Tillegg 1
Utgifter (i tusen kroner)				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter	449 825	419 540 (-30 285)
	51	Forskning	8 712	8 703 (-9)
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	163 925	163 762 (-163)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 773	11 761 (-12)
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter	26 698	26 695 (-3)
841		Samliv og konfliktløsning		
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 534	6 527 (-7)
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter	280 536	280 261 (-275)
	21	Spesielle driftsutgifter	29 064	29 036 (-28)
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	9 243	9 239 (-4)
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter	8 067	8 058 (-9)
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	13 649	13 636 (-13)
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	190 382	190 206 (-176)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter	66 247	66 155 (-92)
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 709	7 702 (-7)

Kap.	Post	Formål	Gul bok 2016	Prop. 1 S med Tillegg 1
	50	Forskning og utvikling	13 408	13 395 (-13)
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger	1 696 000	1 578 134 (-117 866)
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter	4 271 098	4 266 743 (-4 355)
	21	Spesielle driftsutgifter	20 733	20 711 (-22)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	1 921 264	1 919 494 (-1 770)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	225 241	1 392 040 (+1 166 799)
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	247 701	254 413 (+6 712)
	21	Spesielle driftsutgifter	14 031	14 018 (-13)
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	129 491	129 342 (-149)
	51	Markedsportaler	26 026	26 008 (-18)
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	12 660	12 655 (-5)
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	10 465	10 455 (-10)
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	23 320	23 297 (-23)
870		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	5 860	5 855 (-5)
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter	11 017	11 000 (-17)
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	52 964	52 910 (-54)
		Sum utgifter	48 895 930	49 914 038 (+1 018 108)

Kap.	Post	Formål	Gul bok 2016	Prop. 1 S med Tillegg 1
Inntekter (i tusen kroner)				
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	164 588	1 217 476 (+1 052 888)
		Sum inntekter	1 683 462	2 736 350 (+1 052 888)
		Sum netto	47 212 468	47 177 688 (-34 780)

2. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 2

Ved Stortingets vedtak av 3. desember 2015 er netto utgiftsramme 2 endelig fastsatt til 47 273 574 000 kroner, jf. Innst. 2 S (2015–2016). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 2 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

2.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2

Sammenlignende oversikt over regjeringspartienes og Kristelig Folkepartis forslag innenfor rammen for rammeområde 2 familie og forbruker. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
Utgifter rammeområde 2 (i tusen kroner)					
231		Barnehager			
	21	Spesielle driftsutgifter	419 540	419 255 (-285)	419 255 (-285)
	51	Forskning	8 703	8 694 (-9)	8 694 (-9)
	70	Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	10 290	25 290 (+15 000)	25 290 (+15 000)
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet			
	1	Driftsutgifter	163 762	163 599 (-163)	163 599 (-163)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 761	11 749 (-12)	11 749 (-12)
840		Tiltak mot vold og overgrep			
	21	Spesielle driftsutgifter	26 695	26 692 (-3)	26 692 (-3)
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	82 299	84 299 (+2 000)	84 299 (+2 000)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	43 233	46 983 (+3 750)	46 983 (+3 750)
	72	Tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn	11 834	20 884 (+9 050)	5 884 (-5 950)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn	0	0 (0)	15 000 (+15 000)
841		Samliv og konfliktløsning			
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 527	6 520 (-7)	6 520 (-7)
842		Familievern			
	1	Driftsutgifter	280 261	289 986 (+9 725)	289 986 (+9 725)
	21	Spesielle driftsutgifter	29 036	29 008 (-28)	29 008 (-28)
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv.	162 556	166 556 (+4 000)	166 556 (+4 000)
846		Familie- og oppveksttiltak			
	21	Spesielle driftsutgifter	9 239	9 235 (-4)	9 235 (-4)
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	148 905	163 905 (+15 000)	163 905 (+15 000)
847		EUs ungdomsprogram			
	1	Driftsutgifter	8 058	8 049 (-9)	8 049 (-9)
848		Barneombudet			
	1	Driftsutgifter	13 636	13 623 (-13)	13 623 (-13)
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker			
	1	Driftsutgifter	190 206	190 030 (-176)	190 030 (-176)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet			
	21	Spesielle driftsutgifter	66 155	66 063 (-92)	66 063 (-92)
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 702	7 695 (-7)	7 695 (-7)
	50	Forskning og utvikling	13 395	13 382 (-13)	13 382 (-13)
	60	Kommunalt barnevern	653 371	683 371 (+30 000)	683 371 (+30 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet			
	1	Driftsutgifter	4 266 743	4 267 388 (+645)	4 267 388 (+645)
	21	Spesielle driftsutgifter	20 711	20 689 (-22)	20 689 (-22)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	1 919 494	1 917 724 (-1 770)	1 917 724 (-1 770)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere			
	1	Driftsutgifter	1 392 040	1 391 839 (-201)	1 391 839 (-201)
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet			
	1	Driftsutgifter	254 413	254 125 (-288)	254 125 (-288)
	21	Spesielle driftsutgifter	14 018	14 005 (-13)	14 005 (-13)
860		Forbrukerrådet			
	50	Basisbevilgning	129 342	129 193 (-149)	129 193 (-149)
	51	Markedsportaler	26 008	25 990 (-18)	25 990 (-18)
865		Forbrukerpolitiske tiltak			
	21	Spesielle driftsutgifter	12 655	12 650 (-5)	12 650 (-5)
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget			
	1	Driftsutgifter	10 455	10 445 (-10)	10 445 (-10)
868		Forbrukerombudet			
	1	Driftsutgifter	23 297	23 274 (-23)	23 274 (-23)
870		Likestillings- og diskrimineringsnemnda			
	1	Driftsutgifter	5 855	5 850 (-5)	5 850 (-5)
871		Likestilling og ikke-diskriminering			
	21	Spesielle driftsutgifter	11 000	10 983 (-17)	10 983 (-17)
	73	Likestillingssentre	6 008	8 008 (+2 000)	8 008 (+2 000)
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet			
	50	Basisbevilgning	52 910	52 856 (-54)	52 856 (-54)
2530		Foreldrepenger			
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	460 000	468 000 (+8 000)	468 000 (+8 000)
Sum utgifter rammeområde 2			49 914 038	50 009 812 (+95 774)	50 009 812 (+95 774)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
Inntekter rammeområde 2 (i tusen kroner)					
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere			
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 217 476	1 217 364 (-112)	1 217 364 (-112)
		Sum inntekter rammeområde 2	2 736 350	2 736 238 (-112)	2 736 238 (-112)
		Sum netto rammeområde 2	47 177 688	47 273 574 (+95 886)	47 273 574 (+95 886)

2.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet

INTEGRERING OG TRYGGE RAMMER FOR FAMILIEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil vise til at regjeringen i dette budsjettet gjør et løft for barn og familier med behov for hjelp og prioriterer forebyggende familievern, barnevern og sosiale tiltak rettet mot utsatt barn og ungdom. Flertallet ser at det gjøres en ekstra satsing for likestillingsutfordringene og at integrering og bosetting av enslige mindreårige asylsøkere står i fokus.

BOSETTING AV MINDREÅRIGE ASYLSØKERE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) for økt antall asylansøker. Europa opplever nå en historisk stor tilstrømming av flykninger og migranter. Mange er på flukt fra krig. Andre er på søken etter et bedre liv. Flertallet påpeker det viktige arbeidet regjeringen gjør for de enslige mindreårige asylsøkerne som er de mest sårbare asylsøkerne vi mottar. Flertallet viser til at Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har et lovfestet ansvar for å gi barn under 15 år som kommer til landet og søker asyl uten foreldre eller andre med omsorgsansvar, tilbud om opphold på et omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere. For at Bufetat skal kunne oppfylle dette ansvaret, foreslås det å øke bevilgningen til omsorgssentrene med totalt 1 174 mill. kroner. Flertallet understreker viktigheten av at enslige mindreårige blir bosatt raskt og viser til regjeringens forslag i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016), hvor man øker det særskilte tilskuddet med 100 000 kroner per enslig mindreårig flyktning som blir bosatt i 2016.

LIKESTILLING OG INTEGRERING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, ser seg til-

freds med arbeidet denne regjeringen har iverksatt for å styrke likestillingen og mangfoldet i det norske samfunnet. Flertallet er fornøyd med regjeringens framleggelse av den nye stortingsmeldingen «Likestilling i praksis» som utreder problematikken rundt likestilling og integrering. I stortingsmeldingen løftes satsingen og fokuset på fem problemområder der det fremdeles er tydelige likestillingsutfordringer: vold og overgrep, oppvekst og utdanning, arbeidsliv, helse, næringsliv og entreprenørskap. Flertallet påpeker at regjeringen har som mål at både kvinner og menn skal kunne delta fullt ut i arbeidslivet og få brukt og utviklet evnene sine på ulike arenaer. Diskriminering er et brudd på menneskerettighetene som rammer både den enkelte og hele samfunnet. Flertallet understreker at likestilling betyr at individer skal ha like rettigheter, plikter og muligheter på alle områder i livet, uavhengig av kjønn, alder, etnisitet, religion, seksuell orientering og funksjonsevne. Flertallet påpeker det faktum at meldingen er et viktig verktøy i integreringsarbeidet.

BARNEHAGER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, peker på våre tre hovedsatsinger på barnehagefeltet som er flere barnehageplasser, en bedre sosial profil på foreldrebetalingen og et kunnskapsløft i barnehagene. Flertallet viser til at det er et ønske om et mer fleksibelt barnehageopptak, hvor muligheten til å få plass ikke avhenger av et barns fødselsdato. For å muliggjøre opptak av flere barn enn dagens såkalte rettighetsbarn er det nødvendig å opprette flere barnehageplasser i hele landet. Flertallet mener de nye barnehageplassene vil gi kommunene rom til å tilby et mer fleksibelt barnehageopptak.

Flertallet ser regjeringens forslag til videre satsing på nasjonalt minstekrav for redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt som et viktig tiltak for å sikre at flere får mulighet til å benytte seg av

tilbud om barnehageplass. Flertallet har merket seg at regjeringen også har foreslått å styrke satsingen på kompetanseheving i barnehagen, noe som vil gi flere pedagoger, flere tilbud om etter- og videreutdanning av barnehageansatte og økt kvalitet.

Flertallet peker på våre tre hovedsatsinger på barnehagefeltet som er flere barnehageplasser, en bedre sosial profil på foreldrebetalingen og et kunnskapsløft i barnehagene.

Flertallet påpeker at maksprisen for en barnehageplass videreføres med prisjustering i 2016. Flertallet mener kvalitet i barnehagen er avgjørende for å gjøre barn klare for skolen, og for å gi barn gode forutsetninger senere i livet.

FAMILIEVERN OG BARNEVERN

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, påpeker at denne regjeringen har et mål om å komme tidlig inn i utsatte familier og unngå problemutvikling for å redusere behovet for plassering i fosterhjem og på institusjon. Flertallet vil uttrykke tilfredshet over regjeringens fokus på bruk av hjelpetiltak der dette kan hindre omsorgsovertakelser. Flertallet vil samtidig uttrykke tilfredshet med at regjeringen har igangsatt en rekke gjennomganger for å bedre rettsikkerheten til barn og familier som er kommet i kontakt med barnevernet. Flertallet vil særlig vise til at regjeringen nå gjennomgår barnevernloven, barnevernets struktur, fylkesnemndene for barnevernsaker og fosterhjemsordningen. Flertallet er opp-tatt av å sikre at barn og foreldre blitt møtt med respekt av en tjeneste med høy kvalitet slik at de får god og nyttig hjelp gjennom alle tiltak fra barnevernet.

Flertallet påpeker at familievernets forebyggende arbeid og tilbudet til voldsutsatte familier og familier med høyt konfliktnivå er styrket vesentlig de senere årene. Satsingen har økt kapasiteten i familie-

vernet slik at flere kan få tilbud om hjelp. Flertallet vil fremheve at trygge familier skaper trygge barn og at målet er å bidra til stabile samliv, bedre foreldrenes samspill og styrke deres omsorgsevne. Flertallet mener at en styrking av hjelpetilbudet til familier med høyt konfliktnivå er viktig for å forebygge konflikter og skadevirkninger av disse for barna. Barn har rett til å bli hørt etter barneloven, Barnekonvensjonen og Grunnloven. Flertallet vil derfor fremheve viktigheten av at det settes av midler for å øke antall barn som får tilbud om å møte til samtale i forbindelse med mekling ved foreldrenes samlivsbrudd. Det er en målsetting at økt bruk av det forebyggende familievernet skal redusere antallet foreldretvister i domstolene. Flertallet mener videre at et forebyggende familievern kan gi veiledning og råd til familier som opplever vold, og fungere som et viktig ledd i regjeringens arbeid med å redusere vold og overgrep i nære relasjoner.

Flertallet ser at regjeringen vil stille krav til, og legge til rette for, at innvandrere tar i bruk de muligheter hun eller han har til å forsørge seg selv. Regjeringen vil på denne måten medvirke til et samfunn der innvandrere og deres barn har samme levekår og kan delta i samfunnet på linje med andre.

FORBRUKER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er tilfreds med regjeringens fokus på forbrukeren og at forbrukeren må ha en sterk stilling i markedet. Det er en forutsetning at forbrukeren har gode rammevilkår og rettigheter. Flertallet understreker viktigheten av at det eksisterer gode og effektive system for løsning av tvister mellom kjøper og selger, og at forbrukeren har kunnskap som gjør det mulig å ta informerte og ansvarlige valg.

2.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	A
Utgifter rammeområde 2 (i tusen kroner)				
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	82 299	84 299 (+2 000)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	43 233	46 983 (+3 750)
	72	Tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn	11 834	20 884 (+9 050)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	A
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd	1 510 000	755 000 (-755 000)
846		Familie- og oppveksttiltak		
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	28 992	33 992 (+5 000)
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	148 905	163 905 (+15 000)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	121 319	131 319 (+10 000)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	60	Kommunalt barnevern	653 371	693 371 (+40 000)
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger	1 578 134	1 778 134 (+200 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter	4 266 743	4 271 743 (+5 000)
870		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	5 855	7 855 (+2 000)
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	70	Likestilling mellom kjønn mv.	13 128	19 128 (+6 000)
	72	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner	10 967	14 967 (+4 000)
	73	Likestillingssentre	6 008	10 008 (+4 000)
Sum utgifter rammeområde 2			49 914 038	49 464 838 (-449 200)
Inntekter rammeområde 2 (i tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 2			2 736 350	2 736 350 (0)
Sum netto rammeområde 2			47 177 688	46 728 488 (-449 200)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Norge er et mangfoldig samfunn, og at det er viktig å tilrettelegge for at alle kan bruke sine ressurser og ta del i et inkluderende fellesskap. Alle barn har rett til en trygg oppvekst, uavhengig av foreldrenes bakgrunn og livssituasjon. På samme måte skal alle ha krav på en hverdag fri for diskriminering. Disse medlemmer vil minne om at en aktiv fleksibel og moderne likestillingspoli-

tikk har bidratt til at Norge stadig kåres til verdens beste land for foreldre og barn.

LIKESTILLING

Disse medlemmer viser til at en målrettet og moderne likestillingspolitikk har gitt kvinner økonomisk selvstendighet og likeverdige muligheter i samfunnet. Mødre og fedre har gjennom velferdsordninger som barnehagetilbud, økt foreldrepermisjon

og egen fedrekvote, fått muligheten til å kombinere omsorgsoppgaver med arbeid. Disse medlemmer vil understreke at et familievennlig arbeidsliv krever at familie-, likestillings- og arbeidslivspolitikken sees i sammenheng.

Fortsatt har ikke kvinner og menn like stor makt, ikke lik lønn og pensjon, kvinner jobber mer deltid, foreldreansvaret er ulikt fordelt og vold mot kvinner er et stort og alvorlig problem. På nett hetses kvinner på seksualisert vis. De fleste likestillingsutfordringer berører fortsatt kvinner, men også menn opplever likestillingsutfordringer. Disse medlemmer konstaterer at regjeringen har lagt frem en stortingsmelding om likestilling, men kan ikke se at verken den eller budsjettet for 2016 svarer på utfordringene. Regjeringen har – i praksis – valgt å reversere likestillingen, fremfor å forsterke den. Reduksjon i fedrepermisjon og svak innsats for barnehager er sammen med regjeringens egen dårligere likestillingsprofil eksempler på det. Disse medlemmer vil understreke at likestillingens uløste utfordringer trenger engasjement og initiativer.

BARNEVERN

Disse medlemmer viser til behovet for at samfunnet stiller opp når barn av ulike årsaker sviktes av sine nærmeste. Målet må være å sikre barna rett hjelp til rett tid, og at det er tatt kontakt mellom helsestasjon, barnehage, skole og andre som kan fange opp utfordringer tidlig. Barns beste skal styre innsatsen, og tiltak skal være kunnskapsbaserte og faglig begrunnet. Barnevernsløftet ga en øremerket og nødvendig styrking av tilbudet til utsatte barn med om lag 920 stillinger i det kommunale barnevern. Denne satsingen må fortsette. Som tidligere vil disse medlemmer gjenta og understreke behovet for å styrke den flerkulturelle kompetansen. Disse medlemmer registrerer at regjeringen har fulgt opp Stortingets vedtak om å bedre mulighetene for ideelle virksomheter, og ser fram til at disse gis økt forutsigbarhet. Videre ser disse medlemmer fram til den bebudede stortingsmeldingen om fosterhjem, i forlengelsen av Stortingets behandling av representantforslag om samme sak.

BARNEHAGER

Disse medlemmer viser til at barnehager er bra for barna, godt og trygt for foreldrene og bidrar til arbeidslinja. Barnehager fremmer dessuten likestilling og bidrar sterkt til integrering og inkludering. Utdanningsdirektoratets sist tilgjengelige tall viser at 8 300 barn – av ulike grunner – står i kø til barnehage. Disse medlemmer viser til at det i 2014 for første gang er registrert en nedgang i antall barn i barnehage i Norge med 286 400, mot 287 100 i 2013. Videre at kapasitetsveksten målt i heltidsplasser var

340 i 2014. Disse medlemmer vil understreke behovet for å gjøre barnehagetilbudet tilgjengelig for alle, også gjennom fortsatte moderasjons- og fritaksordninger. Videre vil disse medlemmer påpeke viktigheten av at kvalitetsarbeidet følges opp, også gjennom å sørge for faglig kompetanse og nok voksne, i tråd med Stortingets opptrappingsplan 2020. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen vil ta i bruk nye forskrifter for finansiering av private barnehager fra og med 2016, og at man har valgt å likestille finansieringen med kommunale – uten å stille tilsvarende krav om likeverdighet hva gjelder personale – eksempelvis åpningstilbud og øvrige krav som følger av å være kommunal barnehage.

FORBRUKERPOLITIKK

Disse medlemmer viser til behovet for at forbrukernes sterke stilling i samfunnet sikres, og at dette bl.a. skjer gjennom å tilrettelegge for at den enkelte kan ta informerte valg. Det er en kjensgjerning at folk både henter informasjon og også i større grad handler via nett, og at teknologiutviklingen fortsatt gir økende grunnlag for å kunne gjøre mer informasjon tilgjengelig. Disse medlemmer vil særskilt vise til Stortingets engasjement for en handlingsplan for en giftfri hverdag, der våre naboland har kommet mye lenger i å sette søkelys på gift i hverdagen, ikke minst for barn og småbarnsforeldre.

FAMILIE- OG OPPVEKSTILTAK

Disse medlemmer vil understreke betydningen av å tilrettelegge for det frivillige arbeid i regi av barne- og ungdomsorganisasjonene, og mener fortsatt at det er viktig å støtte opp om særskilte ungdomstiltak i større bysamfunn, og å støtte utviklings tiltak og opplysningsarbeid som kan øke kunnskapen og bidra til å styrke oppvekstmiljøet for barn og unge. En videreføring av den nasjonale tilskuddsordning mot barnefattigdom støttes. Disse medlemmer vil likevel peke på betydningen av arbeidslinja, og dermed mulighetene til å forsørge seg selv som hovedsatsing mot barnefattigdom.

2.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 2 økes med 1 210 800 000 kroner i tillegg til regjeringens forslag.

Dette medlem viser videre til finansinnstillingen og budsjettforliket som Kristelig Folkeparti har inngått sammen med Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Dette medlem viser til at gjennom budsjettforliket økes bevilgningene til likestillingssentrene

på kap. 871 post 73 med 2 mill. kroner i tillegg til foreslått bevilgning.

Dette medlem viser til at forliket innebærer en styrking av det kommunale barnevernet med ytterligere 30 mill. kroner på kap. 854 post 60, i tillegg til en styrking av bevilgningene til rekruttering av fosterhjem med 5 mill. kroner over post 1 på kap. 855.

Over kap. 846 post 61 økes tilskuddsordningen mot barnefattigdom med 15 mill. kroner, inkludert 3 mill. kroner til økt støtte til Røde Kors' Ferie for alle og 2 mill. kroner til ekstra tilskudd til Blå Kors' Barnas stasjon. Kap. 840 post 61 økes med 2 mill. kroner slik at incest- og voldtektsentrene settes bedre i stand til å dekke behovet for deres tjenester. Dette medlem viser til at Forandringsfabrikken/proffene gjennom økning på kap. 781 post 79 sikres 4 mill. kroner.

Dette medlem viser til at kap. 2530 post 71 gjennom forliket økes med 8 mill. kroner slik at engangsstønaden ved fødsel og adopsjon i 2016 økes til 46 000 kroner.

Dette medlem viser videre til at budsjettavtalen sikrer en kapasitetsøkning i familievernets offentlige kontorer gjennom at kap. 842 post 1 økes med ytterligere 10 mill. kroner, samt at post 70 økes med ytterligere 4 mill. kroner til kapasitetsøkning ved de kirkelige familievernkontorene. Dette medlem viser til at kap. 840 post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak gjennom forliket økes slik at stiftelsen Alternativ til vold (ATV) kan utvide sin kapasitet med 3,75 mill. kroner i tillegg til videreføring av tilskudd på 2015-nivå. I tillegg er det avtalt at kap. 840 post 72 økes med 9,05 mill. kroner slik at ATV tilføres 1,25 mill. kroner i tillegg til 2015-nivå for å utvide sitt mandat, samt at 15 mill. kroner av posten som nå blir på 21,25 mill. kroner kan gå til tilskudd til drift av senter for voldsutsatte barn.

Dette medlem viser til at budsjettforliket for 2015 sikret gratis kjernetid for fire- og femåringer i lavinntektsfamilier, og at forliket for 2016 gjennom en økning av kap. 571 post 60 sikrer en utvidelse av ordningen med gratis kjernetid i barnehagen til også å gjelde treåringer i familier med lav inntekt.

Dette medlem viser til at flere ettåringer i 2016 skal sikres plass i barnehage når de trenger det ved at stortingsflertallet i budsjettavtalen er enige om å fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven § 12a slik at barn som fyller ett år, senest innen utgangen av oktober det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter. Barn født før 1. september skal få plass innen utgangen av august som i dag.»

Dette medlem viser til at familien er samfunnets mest grunnleggende fellesskap. Etter familien følger de andre fellesskapene som vi slutter oss til, som lokalsamfunn, organisasjoner, tros- og livssynsamfunn og staten. Dette er alle nettverk som skaper trygghet og sterke sosiale bånd, og som sammen bidrar til et sivilisert samfunn som en del av velferdssamfunnet vårt. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener mangfoldet av små og store fellesskap er et mål i seg selv, og at myndighetene har et ansvar for å legge til rette og beskytte dem. Dette medlem viser i denne sammenheng til formuleringen i FNs menneskerettighetserklæring fra 1948 der det slås fast at:

«Familien er den naturlige og grunnleggende enheten i samfunnet og har krav på samfunnets beskyttelse.»

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener samfunnet har et særlig ansvar for å sikre familiene autonomi og støtte til å fungere. Kravet om autonomi innebærer som hovedregel at familiene skal ta sine egne valg, og bare dersom familiene trenger støtte for å fungere, har samfunnet rett og plikt til å gripe inn og tre støttende til. Foreldrene har ansvaret for å gi egne barn oppdragelse og omsorg. Samfunnet skal støtte opp og gi familiene mulighet til å legge opp hverdagen slik det passer barna og familien best. Dette medlem vil understreke at det er viktig å legge til rette for at familielivet kan kombineres med deltakelse i arbeidslivet på en god måte. Dette medlem mener imidlertid at det også er viktig å anerkjenne at foreldre som bruker tid sammen med barna gjør en verdifull samfunnsinnsats. Kristelig Folkeparti ønsker ikke et samfunn der økonomiske interesser og arbeidslivets behov er det eneste som teller. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener at norske barn og familier og det norske samfunnet trenger god sentrumspolitikk der det ikke er arbeidslivet og materielle verdier som står i høysetet, men tid, samarbeid og verdier som betyr aller mest for oss alle.

Dette medlem vil arbeide for å gi familiene mer tid, fleksibilitet og valgfrihet til å leve sin hverdag slik de selv ønsker. Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis familiepolitikk har som mål å sikre barn en trygg oppvekst og å sikre gode vilkår for familiene. Trygghet og tid er viktig for barns oppvekstsvilkår. Kristelig Folkepartis familiepolitikk bygger på tillit til familien, et ønske om mer tid og fleksibilitet, at hensynet til familielivet skal gå foran hensynet til arbeidsliv og produktivitet, gode omsorgsordninger av høy kvalitet tilpasset hvert enkelt barn, kamp for likestilling og likelønn, vern om familie, ekteskap, samliv og foreldreskap, samt beskyttelse mot overgrep og vold.

Dette medlem vil understreke at behovet for respekt og støtte gjelder alle typer familier. Det er dessuten viktig å påpeke at noen opplever familien som et utrygt sted når omsorgssvikt, vold og overgrep skjer innenfor det som skal være familiens trygge rammer. Dette er dessverre ikke uvanlig. I tilfeller der barn utsettes for omsorgssvikt eller andre former for overgrep, må myndighetene gripe inn. Dette medlem vil understreke at kampen for barn som lever med vold i familien er noe av det viktigste arbeidet og ansvaret Stortinget, regjering, kommunene og sivilsamfunnet har.

Tross sin ufullkommenhet er imidlertid familien den viktigste byggesteinen i samfunnet. Familiefellesskapet gir, når det fungerer godt, det beste grunnlaget for menneskelig utvikling. Da er familien den arenaen der barna lærer å leve sammen med andre, utvikler sosiale ferdigheter og lærer grunnleggende verdier som solidaritet, fellesskap og toleranse.

FOREBYGGENDE ARBEID OG STYRKING AV FAMILIEN

Dette medlem viser til at mange familier trenger støtte fra samfunnet for å fungere godt. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår å styrke familien med forebyggende arbeid.

FAMILIEVERNET

Familievernet vedlikeholder samfunnets grunnmur. Med mer midler kan familievernet gjøre en enda større innsats for å forebygge familieproblemer, bistå i bruddsituasjoner og bidra til å senke konfliktnivået. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil at alle par som opplever behov, skal kunne ta kontakt med familievernet og få tilbud om kurs eller terapi i nær framtid. Dette medlem viser til at det er et mål for Kristelig Folkeparti at alle førstegangsforeldre skal få tilbud om et samlivskurs, samt at foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne i tillegg skal få tilbud om egne kurs.

Dette medlem mener det er behov for økte midler til familievernet fordi det er store behov og stort potensial for familievernsarbeid i Norge. Kristelig Folkeparti mener det bør bevilges mer midler for å muliggjøre mer familievernsarbeid. Dette medlem vil peke på at det også er økte behov for midler til familievernet fordi familievernet tillegges stadig flere oppgaver, som ivaretagelse av foreldre til barn under barnevernets omsorg, og som arbeidet med vold i nære relasjoner, et arbeid som er svært ressurskrevende og som er i ferd med å utvikles og opptrappes, jf. Stortingets vedtak om opptrappingsplan for arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Dette medlem viser til at regjeringen ifølge Prop. 1 S (2015–2016) legger til grunn at kontor kan slås sammen for å sikre «meir robuste einingar med

større fagleg miljø». Dette medlem vil vise til at Stortinget de siste årene har økt bevilgningene til familievernet og gitt tydelig uttrykk for at det er behov for flere terapeuter og mer familievernsarbeid, både forebyggende og behandlende, i tiden som kommer. Dette medlem vil understreke at det er grunnleggende viktig og avgjørende for familieverntilbudet at det oppleves som et lavterskeltilbud, og at utviklingen skal gå mot flere kontor og flere ansatte på disse kontorene, ikke det motsatte. Dette medlem vil advare mot en utvikling med stadig færre kontorer og et mindre tilgjengelig tilbud der hovedfokus blir obligatoriske oppgaver og mekling. Dette medlem mener det er naturlig og viktig at Stortinget som lovgivende og bevilgende myndighet får en helhetlig sak til behandling om familieverntilbudet der også dimensjonering er et tema, ikke bare oppgaver og økonomi.

Dette medlem viser til at skilsmisser ikke alltid er uunngåelig, og at livet for noen barn og voksne blir bedre etter en skilsmisse. For mange oppleves imidlertid tiden rundt et samlivsbrudd vanskelig, og konflikt mellom foreldrene er svært uheldig for barna. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil at familier skal få et bedre tilbud før, under og etter samlivsbrudd. Alt arbeid som bidrar til lavere konfliktnivå mellom foreldre og bedre samarbeidsklima i familien, er et viktig gode for barn og voksne. Dette medlem viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2014–2015) vedtok å be regjeringen vurdere å fremme forslag for Stortinget om at alle barn skal tilbys en egen samtaletime hos familievernet når foreldrene er inne til mekling etter samlivsbrudd. Ifølge Prop. 1 S (2015–2016) har andelen barn som høres i meklingsaker økt noe fra 2013 til 2014, men antallet er fortsatt lavt. Dette er bakgrunnen for at regjeringen foreslår å øke budsjettet til familievernet i 2016 med 5 mill. kroner. Dette medlem mener det er positivt med økt bevilgning til familievernet for å ivareta denne oppgaven, men vil påpeke at 5 mill. kroner ikke er nok til å nå målet om at alle barn i mekling skal kunne tilbys egen samtaletime. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 har foreslått en økning på ytterligere 80 mill. kroner til familievernet utover regjeringens forslag, slik at tjenesten blant annet skal ha mulighet til å tilby alle barn en egen samtaletime ved mekling, i tråd med intensjonen i Stortingets enstemmige vedtak i statsbudsjettet for 2015.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at bevilgningene til drift av de offentlige familievernkontorene økes med ytterligere 57,5 mill. kroner, samt at driften ved de kirkelige familievernkontorer økes med ytterligere 22,5 mill. kroner.

KRISTELIG FOLKEPARTI VIL ØKE ENGANGSSTØNADEN

Dette medlem viser til at det er en betydelig svakhet i det norske systemet at det er økonomisk ugunstig å få barn tidlig i livet. I dag er det slik at vi som samfunn legger opp til barnefødsler i 30-åra i stedet for i 20-åra. Selv om de samlet sett vil kunne bidra med like mye til samfunnet og delta like mange år i arbeidslivet, vil kvinnene som føder på «riktig tidspunkt» motta kanskje ti ganger så mye støtte som en kvinne som føder på «feil tidspunkt». Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis mål er å erstatte dagens engangsstønad med en ordning der alle har rett til foreldrepenger med utgangspunkt i 2 G i folketrygden. Dette er også i tråd med det rådet Skjeie-utvalget ga regjeringen i sin likestillingsrapport. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at engangsstønaden økes til 1 G fra 1. juli 2016. Dette er en økning fra 44 190 kroner i 2015 til 90 068 kroner, en økning på 45 773 kroner.

KRISTELIG FOLKEPARTI VIL HA MER KONTANTSTØTTE OG BEDRE BARNEHAGER

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener at de som ønsker å være hjemme litt lenger, bør få kontantstøtte, mens de som velger barnehage skal sikres en god barnehagehverdag med nok voksne. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det aller viktigste for kvaliteten på barnehage-tilbudet er at det er nok voksne i barnehagen. Kristelig Folkeparti mener at det er altfor sent å innføre krav om bemanning først innen 2020. Det er uansett nødvendig å begynne på opptrappingen til flere voksne per barn i 2016. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 300 mill. kroner til økt bemanning og økt pedagogtetthet.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti er glad for at fjorårets budsjettforlik sikret gratis kjerntid for fire- og femåringer i lavinntektsfamilier. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at også treåringer i familier med inntekter under 486 750 kroner får rett til gratis kjerntid i barnehagen.

Dette medlem viser til at alle barn som fødes før 1. september pr. i dag har en lovbestemt rett til barnehageplass som ettåringer. Barn som er født etter 1. september har derimot ingen slik rett til barnehageplass før neste hovedopptak som foretas i august hvert år, og kan dermed risikere å måtte vente nesten et helt år på plass. Dette medlem viser til at datoregimet for lovfestet rett til barnehageplass synes å påvirke timingen av barnefødsler på en slik måte at man får høysesong for barnefødsler på norske sykehus i sommermånedene. Dette er en lite fleksibel fa-

miliepolitikk som griper direkte inn i familieplanleggingen i de tusen hjem. Foreldre med barn født etter 1. september risikerer mot sin vilje å måtte ta ulønnet permisjon eller skaffe dagmamma i inntil et år etter at permisjonstiden er gått ut. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil at enda flere barn skal få plass i barnehagen når de trenger det, selv om de er født på «feil» tidspunkt. Dette innebærer at kommunene må bygge ut større kapasitet (etablere lokaler og ansette personer) fordi det må tilbys plasser på andre tidspunkter enn i august når det blir ledige plasser i forbindelse med overgang til skole. Dette medlem viser til at flere opptak således vil innebære at det i perioder vil være overkapasitet på barnehageplasser. Dette medlem vil påpeke at dette er bra for kvaliteten. Dette medlem viser til at regjeringen foreslår å øke de frie inntektene til kommunene med om lag 400 mill. kroner, slik at flere plasser kan bygges for mer fleksible opptaksordninger. Det dekker helårseffekten av budsjettforliket for 2015. Bevilgningene for 2015 og 2016 gir rom for etablering av om lag 3 400 flere plasser. Det «legges til grunn» at kommunene bruker bevilgningen til å gi flere barn plass i barnehage. Regjeringen vil altså fortsatt ikke bruke virkemidler for å sikre at midlene går til det de er bevilget til. Og de vil bruke 2015 og 2016 på å gjennomføre budsjettforlikets mål om 3 400 nye plasser. Kristelig Folkeparti foreslår at ytterligere 87 mill. kroner anvendes til formålet i 2016. Det vil gi om lag 1 000 flere barnehageplasser i 2016 enn regjeringen legger opp til. Dette er nok midler til å sikre alle som fyller ett år før 1. desember plass fra fylte ett år.

Dette medlem viser til at formålet med kontantstøtten er å gi foreldrene mer tid sammen med barna og mulighet til å velge noe annet enn barnehage mens barnet er ett år, dersom de ønsker det. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 hvor det foreslås å prisjustere kontantstøtten for 2016 slik at støtten ikke reduseres.

Kristelig Folkeparti mener også at det skal bli langt enklere å kunne velge kombinasjonsløsninger mellom barnehageplass og kontantstøtte. Dette medlem vil påpeke at kontantstøtten er en god ordning for familiene, som gir noen flere familier, som ellers ikke ville hatt økonomi til det, muligheten til å være hjemme litt lenger, dersom de mener det er best for barnet og familien.

LIKESTILLING

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en bevilgning på 1 mill. kroner som skal benyttes til arbeid med likelønnsrett. Kristelig Folkeparti foreslår også at 3 mill. kroner bevilges likestillingssettene og at 1

mill. kroner bevilges likestillings- og diskrimineringsombudet.

NÅR BARN UTSETTES FOR OMSORGSSVIKT

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det er nødvendig med mer ressurser til barnevernet for å sikre at alle barn og familier får den hjelpen de trenger.

Per 31. august 2015 ventet i alt 406 barn på å få plass i fosterhjem, hvorav 282 barn hadde ventet over seks uker. Dette medlem mener det ikke er akseptabelt at barn holdes på vent i en så sårbar situasjon, de trenger umiddelbart god omsorg, trygghet og stabilitet. Kristelig Folkeparti vil ha økt innsats for rekruttering av fosterhjem. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår ytterligere 10 mill. kroner til dette formålet.

Kristelig Folkeparti vil ha økt kapasitet i fylkesnemndene slik at barn ikke settes på vent mens fylkesnemndene behandler saken deres langt ut over fristen. Ventetid for behandling av barnevernssaker i fylkesnemndene er for lang. Barn må ofte vente i flere måneder for å få avgjort sin fremtid. Dette er en alvorlig rettssikkerhetsutfordring. I snitt brukte nemndene 85 dager på saksbehandling i de ordinære sakene i 2014. Kristelig Folkeparti foreslår ytterligere 10 mill. kroner til fylkesnemndene i budsjettet for 2016.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår 100 mill. kroner til flere øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet, økt kompetanse i det kommunale barnevernet, samt økt støtte til og bedre vilkår for fosterhjem, og mer søskenplasseringer i barnevernet.

Dette medlem viser til at til ATV (Alternativ til vold) er en ideell organisasjon som står klar til å opprette kontorer i flere deler av landet. Kristelig Folkeparti mener det vil være vel anvendte midler å legge til rette for dette, også her i spleiselag med kommuner, og Kristelig Folkeparti foreslår i alternativt budsjett at ATV som tilskudd til voldsforebyggende tiltak tilføres ytterligere 25 mill. kroner til bedre geografisk spredning, samt 20 mill. kroner som tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn slik at ATV kan arbeide med utvidet mandat og også behandle familiene til voldsutøvere og barn som er utsatt for vold.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår ytterligere 5 mill. kroner til incest- og voldtektssentrene.

Kristelig Folkeparti vil at familier som kan ha god nytte av opphold på og støtte fra familie-/barnevernsentrene, skal få tilbud om det. Kirkens bymisjon, Blå Kors, Kirkens sosialtjenester og to egne stiftelser har barne- og familiesentre med helt unike tilbud. Kristelig Folkeparti vil at 10 mill. kroner skal bevilges til ytterligere styrking av disse sentrene, i tillegg

til de 35 mill. kronene som regjeringen har videreført fra fjorårets forlik.

Dette medlem vil peke på at disse sentrene og ATV sammen med en sterk økning i familievernets budsjetter, økte midler til det kommunale barnevernet og til barnehagene er blant tiltakene som Kristelig Folkeparti ønsker for å få til en helhetlig satsing mot vold i nære relasjoner. Dette medlem vil understreke at det må satses tungt i flere sektorer i dette arbeidet, og at Kristelig Folkeparti derfor foreslår en betydelig styrking på feltet også innen helse- og justissektorene.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at støtten til barne- og ungdomsorganisasjoner økes med 5 mill. kroner. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår ytterligere 5 mill. kroner til Røde Kors' tilbud om Ferie for alle. Vi foreslår også at Barnas stasjon bevilges ytterligere 3 mill. kroner.

BARN I FATTIGE FAMILIER

Det er godt dokumentert at barn som lever i lavinntektsfamilier har dårligere livssjanser enn andre barn. Fattigdom er et strukturelt problem som ikke kan avskaffes ved kun å sette inn tiltak på individnivå. Bekjempelse av fattigdom krever også en aktiv omfordelingspolitikk og bredspektrede, universelle tiltak.

2.2 Kap. 231 Barnehager

Komiteen viser til at regjeringens hovedprioriteringer er å øke det prosentvise tilskuddet til ikke-kommunale barnehager, å fortsatt løfte kvaliteten i barnehagetilbudet, og å bevilge 10 mill. kroner gjennom rammetilskuddet til kommunenes informasjons- og rekrutteringsarbeid som et nytt bidrag til å øke deltakelsen blant familier med lav inntekt og minoritetsspråklig bakgrunn. Komiteen merker seg dessuten at det vises til lovnaden om større fleksibilitet i barnehageopptaket, og at bevilgningene samlet for 2015 (333 mill. kroner) og for 2016 (400 mill. kroner) er ment å gi rom for om lag 3 400 flere småbarnsplasser.

Komiteen registrerer at maksprisen foreslås videreført på 2015-nivå, og at minstekravet til redusert foreldrebetaling på maks. 6 pst. av en nærmere definert samlet familieinntekt videreføres, dette sammen med ordningen med gratis kjernetid for fire- og femåringer i lavinntektsfamilier.

Komiteen konstaterer at regjeringen varsler om at den vil gjøre endringer i forskriften om finansiering av ikke-kommunale barnehager fra 2016, og at en egen stortingsmelding om innhold og kvalitet vil bli fremlagt våren 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 521 post 60 gjennom budsjettforliket økes med 24 mill. kroner for å innføre gratis kjernetid for treåringer. Flertallet viser til at flere ettåringer i 2016 skal sikres plass i barnehage når de trenger det ved at stortingsflertallet i budsjettavtalen er enige om å fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven § 12a slik at barn som fyller ett år, senest innen utgangen av oktober det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter. Barn født før 1. september skal få plass innen utgangen av august som i dag.»

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er svært tilfreds med regjeringens omfattende barnehagesatsing, som fortsetter i forslag til statsbudsjett for 2016. Flertallet støtter helhjertet regjeringens innsats for å bygge kunnskapssamfunnet gjennom å fortsette å utvikle barnehageplasser av høy kvalitet. Alle barn skal få en god start i livet, og det å være sammen med andre barn og faglig dyktig personale bidrar etter dette flertallets syn til dette. Det gjelder spesielt for barn fra ressursvake familier og fra familier der det ikke snakkes norsk hjemme.

Dette flertallet ønsker å fremme at regjeringen satser mer på kvalitet i barnehagen enn noen tidligere regjering. I budsjettforslaget for 2016 økes bevilgningene til kvalitetstiltak med 130 mill. kroner, til et totalbeløp på 410 mill. kroner for å fremme kvalitet i barnehagen. Dette flertallet vil påpeke at dette innebærer langt over en dobling siden regjeringen tiltrådte.

Dette flertallet viser videre til at regjeringen i budsjettforslaget for 2016 retter opp skjevheten i finansieringen mellom private og kommunale barnehager. Etableringen av mange privateide barnehager har vært helt avgjørende for å kunne gi over 90 pst. av barn over ett år tilbud om barnehageplass, men disse har ikke mottatt driftskompensasjon på samme nivå som kommunale. Dette flertallet viser i denne sammenheng til at regjeringen også har justert grunnlaget for likebehandlingen, for eksempel angående pensjonskostnader. Dette flertallet mener regjeringen dermed bidrar til å oppnå et mer rettferdig tilskudd når det foreslås å gi full kompensasjon i neste års budsjett. Dette flertallet ønsker å minne om at private barnehager er pålagt å følge nøyaktig de samme forskrifter om pedagogisk standard og bemanning som de kommunale barnehagene.

For å tilrettelegge for et mer fleksibelt barnehageopptak i kommunene, fortsetter regjeringen opptrappingen av overføringene for etableringen av nye plasser. Dette flertallet viser til at bevilgningene for 2015 og 2016 gir rom for at kommunene oppretter 3 400 nye småbarnsplasser.

For å gi støtte til økonomisk vanskeligstilte barn og foreldre viderefører regjeringen ordningen med rimeligere barnehageplass for familier med lav inntekt, og bevilger ytterligere 160 mill. kroner for å dekke helårsvirkningen av dette tiltaket. Dette flertallet viser til at denne ordningen sikrer at ingen familier betaler mer enn 6 pst. av samlet inntekt for en barnehageplass. Dette flertallet viser til at regjeringen samtidig viderefører den nasjonale ordningen med gratis kjernetid for alle fire- og femåringer i familier med lav inntekt. For å sikre at flere barn fra familier med lav inntekt og med minoritetspråklig bakgrunn benytter seg av et barnehage tilbud, foreslår regjeringen å bevilge 10 mill. kroner som skal brukes til å tilrettelegge for kommunalt informasjons- og rekrutteringsarbeid på barnehagefeltet. Dette flertallet er svært tilfreds med disse tiltakene som vil bidra til integrering, inkludering, og avlastning for spesielt trengende familier.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016), der regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til kvalitets- og kompetansetiltak i barnehage-sektoren med 30,3 mill. kroner sammenlignet med Gul bok 2016.

Disse medlemmer har merket seg at det i svar på spørsmål 224 fra finanskomiteen fremgår at antall barn med plass i barnehage for 2014 er lavere enn for 2013, (286 400 mot 287 100). Videre beskrives kapasitetsveksten målt i antall heltidsplasser til 340 i 2014, mens om lag 8 300 barn sto i kø. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet foreslår å øke barnehagekapasiteten med om lag 2 000 plasser utover regjeringens forslag. Slik kan retten til barnehageplass utvides til barn født før 31. desember, mot dagens 1. september.

Disse medlemmer viser til de gode erfaringer med gratis kjernetid, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet utvider ordningen til også å gjelde 3-åringer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven, slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av desember det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med den-

ne loven med forskrifter. Barn født før 1. september skal få plass innen utgangen av august som i dag.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å øke tilskuddet til private barnehager fra 98 til 100 pst. av kommunal sats, med en beregnet kostnad på 180 mill. kroner. Gjennom dette vil det gis økonomisk likeverdige tilskudd, men uten at det stilles tilsvarende krav om likeverdighet i tilbud. Disse medlemmer vil understreke at private barnehager har vært og er viktige for å nå målet om full barnehagedekning, og at de gir et godt pedagogisk tilbud og tilfredse barn og foreldre. Ifølge Telemarksforskning og regjeringen selv er det imidlertid tydelig at private kommersielle barnehager allerede i snitt har høyere inntekter og lavere kostnader – særlig knyttet til personalkostnader. En heving av tilskuddsprosenten fra 98 til 100 pst. vil således kompensere mange private barnehager for utgifter de ikke har, og kan derfor bidra til at offentlige midler kan tas ut i privat utbytte av barnehageeiere. Disse medlemmer mener full likebehandling av tilskudd forutsetter muligheter for å stille krav til likebehandling på kvalitet, samt at utgifter som refunderes skal gjenspeile faktiske utgifter. Med grunnlag i dette vil disse medlemmer se det som naturlig at økt tilskudd til ikke-kommunale barnehager utsettes og sees i sammenheng med krav til likeverdighet i tilbud og krav til kvalitet. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen og foreslår at posten reduseres med 360 mill. kroner.

Disse medlemmer viser også til regjeringens nye forskrift for finansiering av ikke-kommunale barnehager, som beskrives i Prop. 1 S (2015–2016). Disse medlemmer vil understreke at en ny forskrift burde bygge på at våre fellesressurser brukes til beste for barna, at kommunene gis mulighet til å styre og utvikle sitt barnehagetilbud, og at målene om kvalitet, bemanningsnorm 1:3 og 1:6 innen 2020, og rekruttering av kvalifisert personale, ivaretas. I tillegg registrerer disse medlemmer at regjeringen ikke gjør nok for at faktiske utgifter ikke skal overkompenseres, for eksempel når det gjelder utgifter knyttet til pensjonsordninger.

Disse medlemmer mener ny forskrift må sørge for at følgende mål oppnås:

- Kommunene er forpliktet til å sikre at barn med rett til plass faktisk får et barnehagetilbud.
- Kommunene bør derfor ha reelle muligheter til å styre barnehageutviklingen, og hvordan ressursene samlet brukes.
- Likeverdig tilskudd må innebære likeverdig tilbud. Dagens lov gir ikke rom for å stille felles krav om innhold, åpningstider, antall uker barnehagen skal være åpen i året, eller kvalitet.

- Kommunene må kunne kreve samarbeid om kvalitet og brukerundersøkelser med de ikke-kommunale barnehager.
- Reelt samarbeid mellom kommunene og private for å sikre at barn med rett til barnehageplass, og/eller prioriterte barn faktisk får plass. (I dag kan private velge å bruke egne vedtekter til å begrense sin opptakskrets, ta inn barn uten rettigheter og barn fra andre kommuner. De kan også slik «fravelge» barn med særskilte utfordringer eks. funksjonshemmede og fremmedspråklige.)
- Det må gis sanksjonsmuligheter for kommunene når det gjelder tilskudd.
- I kommuner med overkapasitet må praksisen med at private plasser automatisk vernes økonomisk framfor kommunale, opphøre.
- Det må fortsatt være mulig for kommuner å holde driftskostnader som er minimum 25 pst. høyere enn gjennomsnittlig i tilsvarende kommunale barnehager, utenfor beregningen som brukes for å gi tilskudd til ikke-kommunale.

Disse medlemmer viser til at det i budsjettet omtales at det vil bli lagt fram en stortingsmelding om innhold og kvalitet i barnehagen våren 2016. Disse medlemmer mener det er et problem at Stortinget ikke inviteres til å drøfte barnehagepolitikken samlet, og ikke får se forskrift om ny finansieringsordning i sammenheng med endringer i barnehageloven, og meldingen om innhold og kvalitet.

Disse medlemmer viser for øvrig til at regjeringen har foreslått å bevilge 10 mill. kroner til kommunene gjennom rammetilskuddet til informasjons- og rekrutteringsarbeid. Dette for å øke barnehagedeltakelsen blant barn fra familier med lav inntekt og barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Disse medlemmer vil bemerke at regjeringens økning av kontantstøtten i 2014, sammen med økte barnehagepriser, neppe stimulerte til økt barnehagedeltakelse fra de gruppene som regjeringen vil nå.

Regjeringen Stoltenbergs St.meld. nr. 41 (2008–2009) av 29. mai 2009 var i sin helhet viet kvalitet i barnehagen. Disse medlemmer viser til at denne meldingen viste både til behov, retning og konkrete forbedringer – særlig hva gjaldt personalet. Videre at regjeringen Stoltenbergs Meld. St. 24 (2012–2013) Framtidens barnehage i høy grad også var en «kvalitetsmelding», behandlet så sent som våren 2013. Disse medlemmer viser til Stortingets behandling, og forutsetter at initiativene for å bedre kvaliteten ikke settes på vent i påvente av nye utredninger og arbeid med ny stortingsmelding.

Disse medlemmer viser også til sine merknader og vedtak i Stortinget i Innst. 47 S (2015–2016) den 14. november d.å. om kompetanseløft i barnehagen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår en økning i barnehagemidlene, øremerket flere ansatte og flere barnehagelærere, på 300 mill. kroner i 2016. Dette medlem mener det aller viktigste for kvaliteten på barnehagetilbudet er at det er nok voksne i barnehagen. Kristelig Folkeparti vil ha bemanningsnorm, og vil starte opptrappingen mot flere voksne og flere barnehagelærere nå.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil at flere familier skal oppleve at de har et reelt valg når permisjonstiden er over. Det forutsetter at de som ønsker å være hjemme litt lenger får kontantstøtte, at det blir enklere å finne kombinasjonsløsninger med noen dager hjemme og noen dager i barnehage, og det forutsetter at alle som velger barnehage får plass når de trenger det, til en pris de kan håndtere, med en kvalitet som sikrer en god barnehagehverdag.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår å bevilge 87 mill. kroner utover regjeringens forslag til nye barnehageplasser i 2016. Det vil gi om lag 1 000 flere barnehageplasser enn regjeringen legger opp til, totalt 4 400 nye plasser. Det er nok plasser til at alle barn født innen 1. desember (ikke bare 1. september, som i dag), kan få rett til plass. Kristelig Folkeparti vil at enda flere barn skal få plass i barnehagen når de trenger det, uansett når på året de er født. Dette innebærer at kommunene må bygge ut større kapasitet (etablere lokaler og ansette personer) fordi det må tilbys plasser på andre tidspunkter enn i august når det blir ledige plasser i forbindelse med overgang til skole. Det vil således innebære at det i perioder vil være overkapasitet på barnehageplasser, og det er bra for kvaliteten. Dette medlem vil understreke at det er nødvendig at Stortinget bevilger og øremerker midler til utbygging og drift av de plassene det er behov for.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at KS i sitt høringsinnspill viser til at det er lagt inn midler til og forventninger om at kommuner øker kapasiteten på barnehageplasser slik at flere barn uten lovbestemt rett til barnehageplass kan få plass når de trenger det. Disse medlemmer viser til at KS understreker at oppfølging av dette avgjøres av lokale kommunestyrebehandlinger. Disse medlemmer mener dette understreker behovet for å utvide den lovbestemte retten til barnehageplass slik at midlene til barnehageutbygging faktisk benyttes etter hensikten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Utdanningsforbundet i sin høringsuttalelse til komiteen uttrykker bekymring for kvaliteten i barnehagene, og de påpeker at regjerin-

gen selv erkjenner at hovedutfordringen i sektoren er de store forskjellene i kvaliteten på tilbudet, særlig når det gjelder kompetanse.

Alle barn, uavhengig av foreldrebakgrunn og bosted, må sikres et godt barnehagetilbud. Tilgjengelighet og pris er viktig for å sikre dette. Dette medlem viser til at Utdanningsforbundet mener bevilgningene til økt kompetanse i barnehagesektoren bør innrettes direkte mot regioner i landet med lavest andel barnehagelærere.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener at alle barn, også barn som lever i familier med dårlig økonomi, må få gå i barnehagen. Dette medlem viser til at budsjettforliket for 2015 sikret gratis kjernetid for fire- og femåringer i lavinntektsfamilier, og at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at også treåringer i familier med lav inntekt får gratis kjernetid i barnehagen.

Post 70 Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 231 post 70 gjennom budsjettforliket økes med 15 mill. kroner for å styrke tiltak for svømming i barnehager.

2.3 Kap. 800 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Komiteen viser til Prop. 1 S (2015–2016) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på integrerings- og mangfoldsområdet, tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering, tiltak for barn og unge og forbrukerområdet. Departementet har også ansvaret for de statlige ordningene for stønad ved fødsel og adopsjon.

2.4 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Komiteen viser til at det er viktig å prioritere tiltak for å forebygge vold og overgrep og tiltak for å gi gode og tilgjengelige tilbud til de som blir utsatt for dette. Det er utarbeidet handlingsplaner på dette området. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner og en god barndom varer livet ut – tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom har tiltak som skal følges opp på tvers av budsjettkapitler og departementer.

Komiteen viser til at regjeringen ifølge proposisjonen skal arbeide med å følge opp Stortingets enstemmige vedtak om å fremme en opptrappingsplan

som skal redusere forekomsten av vold i nære relasjoner og styrke omsorgen for barn som er utsatt for vold og overgrep.

Komiteen viser til Innst. 315 S (2014–2015) der en samlet justiskomite ber regjeringen fremme en opptrappingsplan:

«med konkrete tiltak og som innebærer langsiktige planer med økonomiske forpliktelser over flere år, herunder øremerkede midler for å styrke tilbudet til barn som lever med vold. Opptrappingsplanen bør ha som siktemål å legge grunnlaget for en utbedring av bristene som forekommer i alle ledd. Opptrappingsplanen må legge opp til en styrking av alle ledd i tiltakskjeden. Målet er å skape et helhetlig og sammenhengende nettverk, der brukerperspektivet hele tiden skal stå i fokus. Et viktig siktemål med planen, er å legge til rette for en planmessig utbygging av tilbudet til barn som lever med vold. Skal dette lykkes må de økonomiske rammebetingelsene for alle involverte instanser, være forutsigbare.»

Komiteen vil videre peke på justiskomiteens understreking av at det er helt avgjørende at tiltakene som iverksettes og utvides blir gitt en langsiktig forpliktelse til økt finansiering og målretting av midler:

«For å sikre faktisk gjennomføring og langsiktige tiltak, er det avgjørende at tiltakene blir fulgt opp med friske og målrettede midler.

Komiteen mener opptrappingsplanen bør gjennomføres etter modell av opptrappingsplan for psykisk helse som gikk over ti år og ble avsluttet i 2008, jf. St.prp. nr. 63 (1997–1998). (...)

Komiteen vil videre understreke at opptrappingsplanen som Stortinget i denne innstillingen ber regjeringen om å fremme, må innebære at det skal investeres for et tallfestet beløp i løpet av planperioden og at driftsutgiftene skal økes til et bestemt nivå i løpet av perioden, slik at det synliggjøres hvor mye mer midler opptrappingen av driftsutgiftene sammen med utgiftene til investeringer totalt sett vil innebære av økte midler til kampen mot vold mot barn i løpet av planperioden.

Komiteen ber om at forslag til opptrappingsplan fremmes senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, bemerker at regjeringen 15. oktober 2015 fattet vedtak om at opptrappingsplanen legges fram høsten 2016.

Komiteen viser til at kapittelet har skiftet navn og fått overført midler fra andre kapitler. Endringene er gjort for å samle midlene Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har til tiltak mot vold og overgrep.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen vil fremheve viktigheten av å ha et godt krisesentertilbud tilgjengelig for alle som trenger det. Den nylig gjennomførte evalueringen av tilbudet viste at voldsutsatte som også har problemer knyttet til rus, psykisk helse, voldsutsatte med funksjonsnedsettelser og voldsutsatte menn og barna deres, ikke får et godt nok tilbud i mange kommuner. Komiteen viser til at i oppfølgingen av dette funnet i evalueringen settes det av 3 mill. kroner til utviklingsprosjekter, som kan styrke dette tilbudet.

Det har i senere tid vært rettet søkelys mot saker hvor spesielt volds- og misbruksutsatte barn ikke har fått hjelp tidsnok. Ofte har flere etater vært inne, men ikke klart å koordinere seg godt nok til å gi hjelp til barna. Komiteen mener det er uholdbart at barn skal måtte gjennomgå dette, og det er viktig at vi alle tar lærdom av disse sakene. Komiteen vil fremheve viktigheten av at det settes av midler til en ekspertgruppe som skal analysere alvorlige voldssaker. Komiteen vil vise til at konklusjonen må brukes til å få et enda bedre vern for voldsutsatte.

Komiteen merker seg at det er avsatt 2 mill. kroner til innsats mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, noe som er et nødvendig og viktig arbeid. Det er også nødvendig å arbeide med det holdningsskapende arbeidet, der synlige samfunnsaktører er retningsgivende og danner folkemeninger. Komiteen mener at vi som politikere har et spesielt ansvar for hvordan våre holdninger formidles og oppfattes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til representantforslaget om en bedre kvalitet i krisesentertilbudet, Innst. 367 S (2014–2015), der det ble foreslått tiltak som skulle gi et bedre tilbud for de som har behov. Disse medlemmer forventer at regjeringen følger opp de tiltak den selv varslet i saken.

Post 61 Tilskudd til incest- og voldtektssentre, overslagsbevilgning

Komiteen viser til viktigheten av at personer som blir utsatt for incest, seksuelle overgrep og voldtekt får et tilbud om hjelp og støtte av høy kvalitet. Å få hjelp til å bygge opp livet sitt igjen etter å ha blitt utsatt for overgrep er viktig for det enkelte menneske, men også i et videre perspektiv for samfunnet som helhet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, hvor kap. 840 post

61 økes med 2 mill. kroner til tiltak mot vold og overgrep: incest- og voldtektssentre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, og foreslår at tilskuddet til incest- og voldtektssentre økes med 2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at tilskuddet til incest- og voldtektssentrene økes med ytterligere 5 mill. kroner for å kunne ivareta målene med tilskuddsordningen og forventningen som finnes til sentrene. Dette medlem viser til at finansieringen av sentrene er delt mellom stat og kommune, og at kommunale tilskudd skal utløse statlig tilskudd. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener tilskuddet på posten bør økes slik at midler som skal utløses gjennom økt tilskudd fra kommunene og eventuelle nye bidragskommuner, skal kunne innfris.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener det er avgjørende at alle som utsettes for voldtekt og overgrep søker og får hjelp, og at det finnes tilgjengelige lavterskeltilbud med hjelp og støtte. Disse medlemmer mener det er viktig at incest- og voldtektssentrene opprettholder og videreutvikler dagens tilbud.

Post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under kap. 858 post 1

Komiteen viser til at denne tilskuddsordningen skal dekke tilskudd til ulike voldsforebyggende tiltak og tiltak til å øke kunnskapen om dette feltet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 840 post 70 gjennom budsjettforliket økes med 3,75 mill. kroner for å gi økt tilskudd til voldsforebyggende tiltak: Alternativ til vold (ATV) i tillegg til videreføring av 2015-nivå, til økt drift.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, og foreslår at tilskuddet til voldsforebyggende tiltak økes med 3,75 mill. kroner for å gi rom for økt tilskudd til Alternativ til vold (ATV).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alter-

nativt budsjett for 2016 foreslår at tilskuddet til voldsforebyggende tiltak økes med 25 mill. kroner, slik at stiftelsen Alternativ til vold (ATV) kan opprette flere kontorer og dermed oppnå bedre geografisk spredning på sitt tilbud.

Post 72 Tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn

Komiteen vil fremheve viktigheten av at barn som har blitt utsatt for vold får god hjelp i ettertid, slik at de kan leve gode barne- og voksenliv. Komiteen viser i denne sammenheng til at målet med denne tilskuddsordningen er å støtte tiltak som kan øke livskvaliteten for barn som har blitt utsatt for vold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen viser til at kap. 840 post 72 gjennom budsjettforliket er foreslått økt med 9,05 mill. kroner for å gi Alternativ til vold (ATV) 1,25 mill. kroner i tillegg til videreføring av 2015-nivå, til utvidet mandat. Komiteen vil også øremerke 15 mill. kroner til tilskudd til drift av senter for voldsutsatte barn i tråd med budsjettforliket. Komiteen ser det som hensiktsmessig at tilskuddet til et slikt tiltak skilles fra øvrige tiltak for voldsutsatte barn. Komiteen foreslår derfor at det opprettes en ny budsjettpost, kap. 840 post 73 Tilskudd til senter for voldsutsatte barn og at denne posten gis stikkordet *kan overføres*. Budsjetttrammen for den nye posten settes til 15 mill. kroner i 2016, mot tilsvarende fratrukk i kap. 840 post 72.

Komiteen mener det er viktig med ulike tiltak når det gjelder å øke livskvaliteten hos barn som har vært utsatt for vold. Barn som har vært utsatt for vold har større sjanse til å få problemer seinere i livet dersom de ikke får hjelp. Det er viktig at de som arbeider med barn har kompetanse for å avdekke, og komiteen viser til den viktige jobben som gjøres i barnehusene når det gjelder å ivareta barnets beste i vanskelige situasjoner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at tilskuddet til tiltak for voldsutsatte barn økes med 20 mill. kroner, slik at stiftelsen Alternativ til vold (ATV) kan få utvidet mandat og også arbeide med familiene til voldsutøver og barn som er utsatt for vold.

Komiteen er tilfreds med at Stine Sofie-stiftelsens kompetansesenter for voldsutsatte barn utvikles

nå. Komiteen registrerer at det er stor interesse for utviklingen av kompetansesenteret og ser at de vil tilknytte seg andre bidragsytere i lokalsamfunnet. Komiteen ser på arbeidet med stor forventning.

Post 73 Tilskudd til sentre for voldsutsatte barn

Se merknad under post 72.

2.5 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning

Komiteen viser til viktigheten av å ha godt kvalifiserte meglere for å kunne gå inn i høykonfliktsaker og for å kunne samtale med barn. Det er derfor viktig med god opplæring. Det har vært en økning av antall foreldretvister som går til domstolene. Komiteen viser til at deler av post 22 skal gå til kompetansehevede tiltak i domstolene for å sikre god samhandling og gode samtaler med barn.

Antall høykonfliktsaker etter samlivsbrudd øker. Komiteen mener derfor det er viktig å sette av midler til tiltak som kan brukes til å styrke samlivsforhold for på denne måten å forebygge familie- og samlivsopløsning.

2.6 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842

Komiteen vil vise til at familien danner rammen rundt livet til de fleste mennesker. Samfunnsoppdraget til familievernet er å medvirke til gode og trygge oppvekstvilkår for barn, og forebygge konflikter i familiene, også når foreldrene ikke ønsker å holde sammen lenger. Familievernet skal være et lavterskeltilbud. Arbeidet er rettet mot barnefamilier med høyt konfliktnivå, familier der det er vold og det forebyggende arbeidet i familievern tjenesten.

Komiteen viser til at barn og unge kan ta skade av å leve med foreldre som har store og langvarige konflikter. Antallet saker hvor konfliktnivået er høyt øker etter samlivsbrudd. Foreldre som skal gå fra hverandre må gjennom tvungen mekling. Barn har rett til å bli hørt etter barneloven, Barnekonvensjonen og Grunnloven. Barn skal få uttale seg og få sin mening vektlagt. Komiteen vil peke på at det er satt av midler for å øke antall barn som får tilbud om å møte til samtale i forbindelse med mekling ved foreldrenes samlivsbrudd, og mener det er viktig at meklingsinstansen gjør foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt.

Komiteen viser til at foreldreveiledning er en viktig del av familievernets forebyggende arbeid. Komiteen mener det er grunnleggende viktig at familievernet, men også helsestasjonene og andre kommunale og ideelle instanser, har ressurser til å tilby foreldreveiledning. Komiteen viser til at Bufdir har hovedansvaret for å følge opp Program for foreldreveiledning og at programmet blir gjennomført av ulike tjenester i kommunene. International

Child Development Programme (ICDP) er basisprogrammet som legger hovedvekt på relasjoner og samspill. Programmet er evaluert med gode resultater. Det har blitt arbeidet med å utvikle programmet digitalt og legge til rette for nye målgrupper. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2015 ble programmet tilført 2,5 mill. kroner til arbeid rettet mot foreldre som er urolige for at barnet deres står i fare for å bli radikaliseret og rekruttert inn i ekstremistiske miljøer. Komiteen mener dette er viktig arbeid, men vil understreke at denne typen foreldreveiledningsarbeid har en mye bredere målgruppe enn dette, og programmet kan være viktig og nyttig for alle foreldre uansett situasjon og utfordringer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2014–2015) vedtok å be regjeringen vurdere å fremme forslag for Stortinget om at alle barn skal tilbys en egen samtaletime hos familievernet når foreldrene er inne til mekling etter samlivsbrudd. Ifølge Prop. 1 S (2015–2016) har andelen barn som høres i meklingsaker økt noe fra 2013 til 2014, men antallet er fortsatt lavt. Dette er bakgrunnen for at regjeringen foreslår å øke budsjettet til familievernet i 2016 med 5 mill. kroner. Dette medlem mener det er positivt med økt bevilgning til familievernet for å ivareta denne oppgaven, men vil påpeke at 5 mill. kroner ikke er nok til å nå målet om at alle barn i mekling skal kunne tilbys egen samtaletime. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 har foreslått en økning på ytterligere 80 mill. kroner til familievernet utover regjeringens forslag, slik at tjenesten blant annet skal ha mulighet til å tilby alle barn en egen samtaletime ved mekling, i tråd med intensjonen i Stortingets enstemmige vedtak i statsbudsjettet for 2015.

Dette medlem mener det er behov for økte midler til familievernet fordi det er store behov og stort potensial for familievernarbeid i Norge. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det bør bevilges mer midler for å muliggjøre mer familievernarbeid. Dette medlem vil peke på at det også er økte behov for midler til familievernet fordi familievernet tillegges stadig flere oppgaver, som ivaretagelse av foreldre til barn under barnevernets omsorg, og som arbeidet med vold i nære relasjoner, et arbeid som er svært ressurskrevende og som er i ferd med å utvikles og opptrappes, jf. Stortingets vedtak om opptrappingsplan for arbeidet mot vold i nære relasjoner i Innst. 315 S (2014–2015).

Komiteen viser til at strategien for familievernet i 2016 er at virksomheten skal innrettes slik at det er god balanse mellom forebyggende innsats og vekt på behandling og mekling, og at Barne- og likestil-

lingsdepartementet skal følge opp arbeidet med å få til et nasjonalt likeverdig og tilgjengelig tilbud til befolkningen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen ifølge Prop. 1 S (2015–2016) legger til grunn at kontor kan slås sammen for å sikre «meir robuste einingar med større fagleg miljø». Dette medlem vil vise til at Stortinget de siste årene har økt bevilgningene til familievern og gitt tydelig uttrykk for at det er behov for flere terapeuter og mer familievernsarbeid, både forebyggende og behandlende, i tiden som kommer. Dette medlem vil understreke at det er grunnleggende viktig og avgjørende for familievern tilbudet at det oppleves som et lavterskeltilbud, og at utviklingen skal gå mot flere kontor og flere ansatte på disse kontorene, ikke det motsatte. Dette medlem vil advare mot en utvikling med stadig færre kontorer og et mindre tilgjengelig tilbud der hovedfokus blir obligatoriske oppgaver og mekling.

Komiteen mener det er naturlig og viktig at Stortinget som lovgivende og bevilgende myndighet får en helhetlig sak til behandling om familievern tilbudet der også dimensjonering er et tema, ikke bare oppgaver og økonomi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Fellesorganisasjonen i sin høringsuttalelse til komiteen peker på at dimensjonering, organisering og strukturering av familievernet må drøftes politisk, samt at behovet for nærhet og tilgjengelighet i liten grad har vært vurdert i de pågående prosesser.

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 842 post 1 gjennom budsjettforliket økes med 10 mill. kroner for å gi tilskudd til kapasitetsøkning i familievernets offentlige kontorer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at bevilgningene til drift av de offentlige familievernkontorene økes med ytterligere 57,5 mill. kroner for å legge til rette for en kapasitetsøkning i familievernets offentlige kontorer, med hovedvekt på flere terapeuter på hvert kontor, og herunder meklingsamtale til alle barn.

Post 70 Tilskudd til kirkens familievern tjeneste mv. kan nyttes under post 1

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 842 post 70 gjennom budsjettforliket økes med 4 mill. kroner for å gi tilskudd til kapasitetsøkning i familievernets kirkelige kontorer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår at bevilgningene til drift av de ideelle familievernkontorene økes med ytterligere 22,5 mill. kroner for å legge til rette for en kapasitetsøkning i familievernets offentlige kontorer, med hovedvekt på flere terapeuter på hvert kontor, og herunder meklingsamtale til alle barn.

2.7 Kap. 843 Adopsjonsstøtte

Post 70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning

Komiteen viser til at det er høye kostnader knyttet til det å adoptere barn fra utlandet. Komiteen viser videre til at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet ble innført i 1992 for å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi. Komiteen vil understreke at dette utjevningstiltaket er svært viktig. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at adopsjonsstøtten settes til 90 068 kroner i 2016, tilsvarende grunnbeløpet i folketrygden pr. 1. mai 2015, og dermed foreslår en bevilgning på 13,421 mill. kroner for 2016. Komiteen støtter dette.

2.8 Kap. 844 Kontantstøtte

Komiteen merker seg at budsjettforslaget for 2016 bygger på uendrede stønadssatser, og prognoser for et forventet lavere antall mottakere i året som kommer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kontantstøtten motvirker integrering og svekker arbeidslinja, og mener den må avvikles. Familier som har søkt om barnehageplass, kan motta kontantstøtte fra foreldrepermisjonen tar slutt til barnehageplass tilbys. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen der en slik omlegging foreslås fra 1. juli 2016, og posten derav foreslås redusert med 755 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at kontantstøtte-

ordningen gjør at noen flere familier opplever at det er et reelt valg å utsette barnehagestart noen måneder dersom familien ser at det er riktig for barnet og familien. Flertallet viser til at det månedlige gjennomsnittet på andelen barn med kontantstøtte i prosent av antallet barn i kontantstøttealder ifølge statistikken fra Arbeids- og velferdsdirektoratet på s. 78 i Prop. 1 S (2015–2016) Barne- og likestillingsdepartementet i 2014 lå på 42,3 og 35,8, og første halvår 2015 på 40,8. Det er altså en ganske stor andel av befolkningen som benytter seg av kontantstøtteordningen i større eller mindre grad i løpet av barnets andre leveår.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkepartis mål ikke er at flest mulig benytter seg av kontantstøtteordningen, men at familiene skal oppleve at de har et valg når permisjonstiden er over, mellom umiddelbar barnehageoppstart og å være litt lenger hjemme med en av foreldrene. Dette medlem vil også påpeke at det ser ut til at økningen i kontantstøtte til 6 000 kroner for alle ettåringer fra 1. august 2014 har ført til at familier med norsk bakgrunn har brukt kontantstøtten litt mer, mens bruken av kontantstøtte for ettåringer i familier med innvandrerbakgrunn har gått noe ned.

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti vil at kontantstøtten skal videreføres på et høyt nivå og ikke svekkes. I alternativt budsjett for 2016 foreslår Kristelig Folkeparti at 38 mill. kroner settes av til at kontantstøtten prisjusteres fra 1. januar 2016. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti også vil fortsette å arbeide for at det skal bli enklere å velge kombinasjonsløsninger mellom barnehageplass og kontantstøtte.

2.9 Kap. 845 Barnetrygd

Komiteen merker seg at det er sendt ut på høring et forslag om innstramminger i retten til barnetrygd under utenlandsopphold, der forslaget er å avgrense tidsrammen til tre måneder, mot dagens seks måneder. Komiteen viser til at dette er for å forhindre tap av skolegang pga. langvarige opphold i utlandet.

2.10 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Komiteen påpeker at kapittelet har skiftet navn og innhold fra Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv. til Familie- og oppveksttiltak som følge av ny budsjettstruktur for 2016. Endringene er gjort fordi departementet ønsker å

samle midlene til tiltak på familie- og oppvekstområdet. Komiteen merker seg at flyttingen ikke endrer bruken av midlene. Midler som tidligere har vært knyttet til likestillings- og ikke-diskrimineringstiltak er flyttet til ny programkategori 11.40.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50

Komiteen viser til at posten dekker utgifter til ulike forebyggende tiltak og FoU-tiltak på familie- og oppvekstområdet.

Post 60 Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, kan overføres

Komiteen er tilfreds med formålet om å medvirke til bedre oppvekst- og levevilkår i 23 bykommuner: Oslo (åtte prioriterte bydeler), Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø, Drammen, Skien, Fredrikstad, Sandnes, Sarpsborg, Bodø, Sandefjord, Larvik, Ålesund, Arendal, Porsgrunn, Haugesund, Tønsberg, Halden, Moss, Hamar og Gjøvik.

Komiteen viser til viktigheten av å forebygge og motarbeide barnefattigdom, og at økt barnefattigdom ofte er en konsekvens av økende arbeidsledighet. Komiteen mener en styrking av arbeidet mot barnefattigdom er en naturlig del av arbeidet for å bekjempe arbeidsledighet og dens alvorlige konsekvenser for individet og samfunnet i sin helhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, og foreslår posten styrket med 5 mill. kroner.

Post 61 Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, kan nyttes under post 71

Komiteen registrerer at hele tilskuddet under denne posten er flyttet fra tidligere kap. 857 Barne- og ungdomstiltak, post 61 som følge av forslag til ny budsjettstruktur. Flyttingen endrer ikke bruken av midlene. Komiteen er tilfreds med at målet er å gi fattige barn og unge mulighet til å delta på ferie- og fritidsaktiviteter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 846 post 61 gjennom budsjettforliket økes med 10 mill. kroner til styrking av tilskuddsordningen mot barnefattigdom.

Flertallet viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet,

Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 846 post 61 gjennom budsjettforliket økes med 5 mill. kroner til økt støtte til Ferie for alle (3 mill. kroner) og Barnas stasjon (2 mill. kroner).

Komiteen viser til organisasjonen MOT sitt arbeid for å skape gode oppvekstmiljø, trygge lokalsamfunn og forhindre marginalisering. Komiteen mener MOT sitt arbeid vil være et viktig bidrag til å forebygge barnefattigdom og foreslår at det øremerkes 2 mill. kroner til drift av organisasjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, og foreslår posten styrket med 15 mill. kroner, med slik fordeling: Ferie for alle med 3 mill. kroner, Barnas stasjon med 2 mill. kroner, samt at tilskudd mot barnefattigdom økes med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår økt støtte til Ferie for alle på 5 mill. kroner og til Barnas stasjon på 3 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Barnas stasjon er et tiltak som skal være et virkemiddel for å sikre at barn, så langt det er mulig, skal vokse opp med trygge oppvekstvilkår og, så langt det er mulig, i eget hjem, og i eget nærmiljø.

Barnas stasjon er et tiltak for familier i sårbare livssituasjoner grunnet rus- og/eller psykiske helseproblemer med minst ett barn i alderen null–åtte år, samt gravide. Barnas stasjon er et lavterskeltiltak som skal sikre barn god utviklingsstøtte og styrke foreldrefunksjonene gjennom å arbeide med foresattes omsorgskompetanse i et langsiktig perspektiv. Barnas stasjon tilbyr et trygt møtested for familier der barnets fysiske og psykiske helse, utvikling og velferd står i fokus. Dette medlem viser til at alle stasjonene har høyt kvalifiserte ansatte med spisskompetanse på barn. I tillegg har alle stasjonene hatt mange frivillige som har bistått og vært en viktig ressurs.

Post 62 Utvikling i kommunene

Komiteen viser til at midlene under denne posten er flyttet fra kapittel 854 tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 61. Komiteen er tilfreds med at departementet foreslår å samle tilskuddet til utviklingstiltak i kommunesektoren på familie- og oppvekstområdet under posten. Komiteen merker seg at bevilgningen dekker tre tilskuddsordninger: støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom, foreldrestøttende tiltak i kommunene og utvikling av modeller for identifikasjon og oppfølging av barn av

psykisk syke og barn av foreldre som misbruker rusmidler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Bufdir gjennom tilskuddsordningen Tilskudd til kommuner til foreldrestøttende tiltak, gir stimuleringsmidler til kommunene. Målsettingen med tilskuddsordningen er å stimulere flere kommuner til å ta i bruk tiltak som er rettet mot å gi barn tidlig hjelp i hjemmet gjennom foreldreveiledning og andre foreldrestøttende tiltak. Ifølge proposisjon fikk 17 kommuner av 120 søkere tildelt støtte i 2014. Det høye antallet søknader vitner om et stort behov for foreldreveiledningstiltak i kommunene. Disse medlemmer mener det er nødvendig med økt fokus og sterkere innsats på dette området.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til programmet Nurse Family Partnership med 7 mill. kroner. Målet med programmet er å gi ekstra støtte til utvalgte førstegangsforeldre. Det vektlegges å følge opp utsatte familier som trenger ekstra støtte over tid gjennom blant annet hjemmebesøk. Disse medlemmer mener dette er svært viktig arbeid og at det er nødvendig med økt fokus og ytterligere forsterket innsats på dette området.

Post 70 Barne- og ungdomsorganisasjoner

Komiteen viser til at posten har endret navn og innhold fra tilskudd til Barne- og ungdomsorganisasjoner som følge av ny budsjettstruktur for 2016. Tilskuddet under posten blir til tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner. Komiteen er tilfreds med formålet om å tilrettelegge for barn og ungdoms deltagning i barne- og ungdomsorganisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at til tross for at det årlig kommer nye mottakere inn på støtteordningen med nasjonal driftsstøtte, har den totale potten til fordeling i realiteten stått stille over flere år. Det betyr at stadig flere organisasjoner skal dele på det samme tildelte beløpet. Organisasjonene har de siste ti årene opplevd en medlems-, lokallags- og aktivitetsvekst, uten at staten har fulgt opp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, hvor Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår økt støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner på 5 mill. kroner.

Post 71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Komiteen viser til at posten er ny. Komiteen er tilfreds med at posten blir brukt til å støtte utviklings- og opplysningsarbeid som kan øke kunnskap og medvirke til å styrke oppvekstmiljøet for barn og ungdom.

Post 79 Tilskudd til internasjonalt ungdomsarbeid mv., kan overføres

Komiteen viser til at posten har skiftet navn og innhold fra Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid til Tilskudd til internasjonalt ungdomsarbeid mv. som følge av budsjettstrukturen for 2016. Komiteen er tilfreds med tiltak som stimulerer til internasjonalt samarbeid på barne- og ungdomsområdet der målgruppen er frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, enkeltpersoner og grupper av barn og ungdom, institusjoner som arbeider med barn og ungdom, og offentlige styresmakter lokalt, regionalt og nasjonalt.

2.11 Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847

Post 1 Driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker lønn og utgifter til varer og tjenester ved det nasjonale kontoret som forvalter EUs ungdomsprogram. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning og støtter dette.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan benyttes under post 71

Komiteen viser til at denne posten avvikles som følge av ny budsjettstruktur, og at flyttingen ikke endrer bruken av midlene.

Post 70 Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner

Komiteen viser til at denne posten avvikles som følge av ny budsjettstruktur, og at flyttingen ikke endrer bruken av midlene.

Post 71 Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, kan overføres, kan benyttes under post 21

Komiteen viser til at denne posten avvikles som følge av ny budsjettstruktur, og at flyttingen ikke endrer bruken av midlene.

Post 72 Tilskudd

Komiteen viser til at denne posten avvikles som følge av ny budsjettstruktur, og at flyttingen ikke endrer bruken av midlene.

2.12 Kap. 848 Barneombudet

Komiteen vil peke på Barneombudets viktige rolle i å fremme barns interesser overfor det offentlige og det private, samt å følge med i utviklingen av barns oppvekstvilkår. Komiteen vil understreke Barneombudets uavhengige og selvstendige rolle. Komiteen viser til regjeringens redegjørelse for Barneombudets arbeid og merker seg målene og strategiene ombudet vil prioritere i 2016.

Komiteen vil bemerke at Barneombudet har en stor aktivitet som gjenspeiler behovet det er for et barneombud. Komiteen merker seg at tvang og makt mot barn i psykiske helsevernsinstitusjoner har vært hovedtema i 2014, og viser til prosjektrapporten som ble avlevert i 2015 om dette. Det er viktig å merke seg at det er stor forskjell på bruken av tvang i de ulike institusjoner, og at rapporten viser til at det er viktig med mer kompetanse og ressurser for å redusere bruk av tvang, og at regelverket i lov om psykisk helsevern ikke er tilpasset barn. Komiteen mener det er viktig å følge opp rapporten fra Barneombudet når det gjelder dette.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

2.13 Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

Komiteen viser til at fylkesnemndene har ansvar for å gjøre vedtak i tvangssaker etter barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og smittevernloven, men at 90 pst. av sakene som behandles er saker etter barnevernloven. Komiteen viser til at fylkesnemndene har fått nye oppgaver etter vedtaket i Stortinget. Se Prop. 72 L (2014–2015) jf. Innst. 332 L (2014–2015) om å kunne pålegge hjelpetiltak i hjemmet. Dette er anslått til helårseffekt med en merutgift på 56,4 mill. kroner. Dette er både til fylkesnemndene, domstolene og til fri rettshjelp. Komiteen viser til at posten derfor økes med 10,6 mill. kroner for nemndene, da innføringen er satt til 1. april 2016, og dermed vil få en halvårseffekt.

Komiteen har vært opptatt av at ventetiden for behandling i fylkesnemndene bør reduseres. Det ble bevilget 5 mill. kroner i revidert budsjett 2014, noe som har ført til økt kapasitet og redusert saksbehandlingstid. Komiteen viser videre til evalueringen som er gjort av nemndene i 2015. Den viser at disse oppfyller de grunnleggende kravene til rettssikkerhet, og at fristene i hovedsak holdes i akutt- og klagesaker, mens i de ordinære sakene samsvarer behandlingstiden ikke med barnevernloven. Komiteen merker seg at evalueringen samsvarer med de hovedfunn som er gjort av Riksrevisjonen. Komiteen

mener at dette bør følges nøye videre, slik at saksbehandlingstiden kan gå ytterligere ned.

Komiteen vil bemerke at det er viktig å følge med på om saksbehandlingstiden øker med grunnlag i de endringene som er gjort i forbindelse med å pålegge hjelpetiltak i hjemmet.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen vil peke på at Riksrevisjonens undersøkelse viser at alle fylkesnemndene har betydelige utfordringer med å nå de sentrale krav som er satt til saksbehandlingstid for de ordinære sakene. Spesielt alvorlig er det at nesten 30 pst. av de ordinære sakene med forhandlingsmøte i 2014 hadde en saksbehandlingstid på over fire måneder. Ved en kortere saksbehandlingstid vil barna og deres pårørende slippe den store belastningen det er å leve i uvisshet under behandlingen av deres sak, og kortere saksbehandlingstid vil føre til at færre ordinære saker blir akuttsaker. Komiteen mener det er nødvendig at saksbehandlingstiden for de ordinære sakene reduseres slik at barnevernlovens formål om å sikre at barn og unge får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, ivaretas.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning i bevilgningen til fylkesnemndene på 10 mill. kroner for å sikre raskere saksbehandling.

2.14 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Komiteen mener at alle barn og unge skal ha likeverdige tilbud, uavhengig av familiens sosiale bakgrunn eller bosted, og mener at den opptrappingen som er gjort de seinere åra bidrar til å gi dette. Komiteen vil bemerke at ansatte i barnevernet i kommunene hver dag gjør en god jobb for å sikre barn og unge en god oppvekst, og viser til den store økningen av barn og unge som trenger bistand til et bedre liv, og som får det. Det er likevel en utfordring at ikke alle får god nok hjelp i rett tid av ulike årsaker, og komiteen er derfor opptatt av at det både er nok ansatte til å gjøre jobben, og at de har god nok kompetanse til å gi et best mulig tilbud. Komiteen viser til at erfaringene med øremerkede midler til om lag 920 stillinger i det kommunale barnevern beskrives som å ha hatt god effekt. I Prop. 1 S (2015–2016) – Barnevernet – auka kapasitet og kompetanse i det kommunale barnevernet, står det s. 119:

«I 2015 er det kommunale barnevernet styrkt med ytterligere 20 mill. kroner, som vil gi 30 nye stillingar. I 2015 er det løyvd om lag 627 mill. kroner, og om lag 920 stillingar er no øyremerkte det kommunale barnevernet. Satsinga på det kommunale barnevernet har ført til betre kapasitet.»

Komiteen forutsetter at det betyr at øremerkingen av stillinger i det kommunale barnevern fortsetter.

Det er en bred politisk enighet om at barnevernet kan bli enda bedre for barns beste. Komiteen ser fram til behandlingen av stortingsmeldingen som er varslet om fosterhjemsomsorgen, og gjennomgangen av barnevernloven som nå er igangsatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere reduseres med 118 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016).

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71

Komiteen viser til forsøksordningen som er tenkt satt i gang der det gis mer ansvar for hjelpetiltak og fosterhjemstilbud til kommunene. Komiteen er enig i at Bufetat fremdeles skal være den som har ansvaret for å tilby institusjonsplasser og beredskaps-hjem, mens i forsøkskommunene skal det være mulig å kunne velge og finansiere tiltak for det enkelte barnet mer enn det er i dag. Det er viktig at forsøket følges opp. Komiteen er opptatt av at det finnes ulike type tilbud når det gjelder institusjoner og fosterhjemsplasser, slik at hjelp kan tilbys når det er behov for det. Det er også viktig, slik komiteen ser det, at barn og unge med psykiske problemer får gode og tilrettelagte tilbud, og komiteen er derfor positiv til at det settes av 2 mill. kroner for å styrke tilbudet om psykisk helsehjelp for barn i barnevernet.

Post 22 Barnesakkyndig kommisjon

Komiteen merker seg at barnesakkyndig kommisjon er evaluert og ventet ferdig oktober 2015. Komiteen vil vurdere anbefalingene når evalueringene foreligger.

Post 60 Kommunalt barnevern

Komiteen merker seg at hoveddelen av bevilgningen går til å opprettholde stillingene som ble opprettet i 2011–2015, og at posten økes med 8 mill. kroner til forsøket med mer kommunalt ansvar for barnevernet. Satsingen på øremerkete midler i det kommunale barnevernet fra 2011 og fram til nå har gitt bedre kapasitet, og komiteen merker seg at det i 2015 var bevilget om lag 627 mill. kroner til om lag 920 stillinger. Dette har ført til at antall barn pr. saksbehandler har blitt redusert, og en nedgang i fristbrudd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig

Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 854 post 60 gjennom budsjettforliket økes med 30 mill. kroner for å styrke det kommunale barnevernet.

Komiteen er opptatt av kvaliteten på kompetanse, samt at arbeidsmengden for saksbehandlere i barnevernet minimeres. Stortinget er tilfreds med at regjeringen gjennom Fylkesmannen vil følge med på dette området. Komiteen peker på det faktum at økningen på 8 mill. kroner sammen med tidligere bevilgninger vil være en forsterkning av barnevernet i sin helhet, og det er et mål om at antall barn per saksbehandler vil gå ned.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Fellesorganisasjonen (FO) i sitt høringsinnspill til komiteen påpeker at tall fra SSB viser at det er vel 16 barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk i barnevernet, og at nesten 80 pst. av FO-medlemmene i kommunalt barnevern oppgir at arbeidsmengden de har er for stor, og at de har ansvar for flere barn og unge enn de klarer å følge opp på en god måte.

Disse medlemmer viser til at Fagforbundet i sin høringsuttalelse understreker at den viktigste årsaken til avvik og lovbrudd i barnevernstjenesten etter deres syn er manglende bemanning. De påpeker at de ansatte i kommunal barnevernstjeneste må ha mer tid til planlegging og refleksjon og mer tid til å bygge relasjoner med barna og familiene deres. Det må legges til rette for at de ansatte kan ta ansvar for også de sakene der barn lever med overgrep og alvorlig omsorgssvikt.

Disse medlemmer viser til at FO og Fagforbundet begge mener at én kontaktperson skal ha ansvar for mellom ni og femten barn. De mener en norm bør innføres i lov og/eller forskrift, og at den bør være tett knyttet til barnevernlovens forsvarlighetskrav.

Disse medlemmer viser til at også Landsforeningen for barnevernsbarn i sin høringsuttalelse til komiteen understreker at bemanning i barnevernstjenesten er en avgjørende faktor for å sikre et faglig forsvarlig barnevern. De mener derfor det må settes et maksantall for hvor mange barn en kontaktperson kan ha ansvar for.

Disse medlemmer mener at barnevernets kompetanse om vold og seksuelle overgrep må styrkes. Det er også avgjørende at barnevernet og politiet har gode rutiner for samarbeid i kampen mot vold og overgrep mot barn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, og foreslår

at det kommunale barnevern styrkes med 40 mill. kroner. Beløpet øremerkes stillinger, og rettes først og fremst til kommunene med størst behov.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 100 mill. kroner til kommunalt barnevern. Det er behov for flere øremerkede stillinger og økt kompetanse. Dette medlem vil også understreke behovet for mer søskenplassering i barnevernet og bedre vilkår for fosterhjem.

Post 65 Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, overslagsbevilgning

Komiteen merker seg at kommunenes egenandel for å dekke utgifter til barnevernstiltak til enslige mindreårige asylsøkere øker til 17 100 kroner i tråd med prisjustering. Kommunenes utgifter som blir refundert fra staten holdes på 80 pst., mens det særskilte tilskuddet for bosetting av enslige mindreårige flyktninger økes. Komiteen er kjent med at det nå er større tilstrømming av asylsøkere enn prognosene viste, og at regjeringen varsler at den kommer tilbake til Stortinget med forslag om endringer. Komiteen er opptatt av at kommunene må settes i stand til å ta imot enslige mindreårige asylsøkere på en god måte, og kunne gi dem et godt tilbud. Det vil være mange utfordringer det kommunale barnevernet får ansvar for, og komiteen ser derfor fram til at regjeringen kommer med tiltak som ivaretar dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det allerede i fjorårets budsjettdebatt ble uttrykt bekymring for at kommunenes muligheter til å bosette enslige mindreårige flyktninger ble redusert. Signalene da var at mange kommuner la ned sine tilbud pga. økonomi fordi refusjonsordningen var satt til 80 pst. Disse medlemmer viser til at det tar tid å bygge opp igjen gode og stabile tilbud i den situasjonen som er nå. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet endrer refusjonssatsen til 90 pst. for å bidra til at kommunene får mulighet til å bosette. Disse medlemmer viser til at posten nå reduseres med 118 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) fordi refusjonssats for 2016 var satt for høyt.

Disse medlemmer mener det er viktig at kommunene settes i stand til å motta flere enslige mindreårige asylsøkere (EMA). Det er viktig at kommunenes generelle økonomi settes i stand til dette, fordi dette er de mest sårbare barna, som har traumer, og mange trenger ekstra oppfølging og tilsyn fra flere instanser. Disse medlemmer viser til finansinn-

stillingen der Arbeiderpartiet øker kommunenes frie inntekter med 3 mrd. kroner. Det er, slik disse medlemmer ser det, positivt at det satses på flere fosterhjem til denne gruppen, og er enig i at det er behov for å se om det også er andre muligheter for å bosette enslige mindreårige asylsøkere (EMA), som kommunene kan benytte seg av, som å etablere barnebyer og sørge for flere fosterhjem. Disse medlemmer merker seg at i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) vil regjeringen utrede en modell der kommunene skal kunne velge mellom 80 pst. refusjon eller stykkpris, noe disse medlemmer er skeptiske til. Disse medlemmer mener at dette vil kunne føre til et mer kommersielt marked enn i dag, fordi mange kommuner er avhengig av å kjøpe disse tjenestene. Det er nødvendig med mangfold, men det er viktig, slik disse medlemmer ser det, at gode offentlige og ideelle aktører brukes først. Disse medlemmer viser også til at det varsles en gjennomgang av bemanningsnorm og krav til utforming av bolig, og disse medlemmer påpeker at dette ikke må bidra til at tilbudet svekkes, men at barn og unge ivaretas best mulig. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke denne posten med 200 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er opptatt av enslige mindreårige asylsøkere (EMA). Flertallet viser til Prop 1 S Tillegg 1 (2015–2016) der regjeringen ser på utfordringen med denne gruppen asylsøkere. Disse er ofte alene uten sine nærmeste. Flertallet er tilfreds med den bevissthet som regjeringen legger til grunn for å hjelpe disse barna på en best mulig egnet måte. Flertallet viser til at det er Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) som har det lovfestede ansvar for å gi barn under 15 år tilbud om opphold på omsorgssenter. Derfor er det godt å se at regjeringen øker bevilgningen til omsorgs-sentrene og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdir) sine oppgaver knyttet til omsorgs-sentrene, med totalt 174 mill. kroner. Dette medfører raskere gjennomføring av kapasitetsøkningen. Flertallet påpeker viktigheten av mangfold i tilbudet, noe private og offentlige tilbydere sammen bidrar til.

Post 71 Utvikling og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Komiteen merker seg endringene som gjøres når det gjelder tilskudd til barnevernfaglig videreutdanning. Komiteen merker seg videre at det har vært vanskeligheter med å rekruttere studenter til videreutdanninger. Det er viktig at ansatte innen barnevernet får økt kompetanse, og komiteen håper at

den nye ordningen rekrutterer bedre og at flere kan gjennomføre barnevernfaglig videreutdanning.

Komiteen mener Forandringsfabrikken gjør et banebrytende nasjonalt arbeid med å løfte barn og unges stemmer til nasjonale myndigheter og til fagmiljøene. Dette sikrer at hjelpetjenester for barn oppleves trygge, verdige og effektive. I 2016 skal resultatene fra det unike prosjektet «Mitt Liv» implementeres i barnevernet i hele Norge, for økt faglig kvalitet bygd direkte på svar fra barn. 150 barnevernstjenester over hele Norge implementerer nå dette, sammen med Barnevernsproffene og Forandringsfabrikken. Komiteen viser til at arbeidet i 2016 blir avgjørende, og Barnevernsproffene er viktige bidragsyttere i dette. Å lytte til og løfte fram erfaringer og innspill fra enslige mindreårige vil være del av dette arbeidet.

Komiteen er tilfreds med at regjeringen i proposisjonen understreker at Forandringsfabrikken skal få tilskudd gjennom tilskuddsordningene på kap. 854 post 71.

Komiteen viser til at det er viktig at bevilgningene på 2 mill. kroner til Forandringsfabrikken arbeid med Barnevernsproffene og Mitt Liv videreføres for 2016.

2.15 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855

Komiteen viser til at antall barn som har behov for hjelp i det spesialiserte barnevernet, øker, og at dette gjelder også behovet for flere fosterhjem. Komiteen er opptatt av å legge til rette for at barn får en god oppvekst, og at det settes inn tiltak som ivaretar barns rettigheter og som ser hele familien. Komiteen er kjent med at det de seinere år har vært en betydelig omstilling i sektoren for å få til et bedre tilbud, og at dette har gitt resultater.

Komiteen merker seg at regjeringen gir Statsbygg i oppdrag å selge eiendommer som ikke er i bruk, og merker seg at dersom det blir et tap på dette salget må dette dekkes i 2017. Komiteen vil påpeke at dette ikke må gå utover tiltak som er direkte rettet mot barn.

Komiteen merker seg at det skal settes i gang et forsøk på økt kommunalt ansvar for barnevernet i noen utvalgte kommuner, der kommunene selv i større grad skal velge å finansiere tiltakene. Komiteen er kjent med at flere kommuner ønsker å prøve dette, og er tilfreds med at forsøket skal følgeevalueres. Komiteen merker seg at det er foreslått å redusere denne posten med 99,4 mill. kroner fordi en antar redusert etterspørsel etter statlige tiltak i kommuner som deltar i forsøket, og komiteen mener dette bør følges nøye, da dette ansees som et usikkert beløp.

Komiteen viser til at det overføres 5 mill. kroner fra kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirekto-

ratet til å rekruttere flere fosterhjem, noe komiteen er kjent med mangler. Komiteen er enig i at det må prioriteres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, og foreslår å øke bevilgningen til rekruttering av fosterhjem med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti merker seg at det foreslås kutt på 99,4 mill. kroner pga. overføring av mer ansvar til kommunene. Dette er et beløp som det knyttes stor usikkerhet til, og disse medlemmer mener at dette bør følges nøye slik at ikke andre tjenester som skal gis til barn og unge som ikke er med i forsøket, reduseres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, har tiltro til at kommunen, som kjenner det enkelte barn best, også vil gjøre de beste valgene for barn ved behov for barnevernets tjenester.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Fagforbundet i sin høringsuttalelse påpeker behovet for styrking av fosterhjemsomsorgen. Flere hundre barn står i kø og venter på egnet hjem. Fosterhjemmene må få bedre og tettere faglig oppfølging, råd og opplæring og trygge økonomiske rammer.

Disse medlemmer viser til at rundt 10 000 barn bor i fosterhjem i Norge i dag, og hvert år plasseres flere hundre nye barn i norske fosterhjem. Det er stadig mangel på fosterhjem, og mange barn venter lenge i uvisshet om hvor de skal bo.

Samtidig vet vi at altfor mange av fosterhjems plasseringene ender i såkalte utilsiktede flyttinger, der flere av barna opplever å måtte flytte gjentatte ganger i løpet av oppveksten. Mange fosterforeldre føler at de blir overlatt til seg selv når fosterbarnet har flyttet inn, og fosterforeldre har i flere år uttrykt et ønske om økt kompetanse og oppfølging. Disse medlemmer viser til at Norsk Fosterhjemsforening i sin høringsuttalelse til komiteen skriver at de det siste året har mottatt mange henvendelser fra fosterforeldre som beskriver at deres avtaler er satt til side og kompensasjoner redusert med begrunnelse i stram kommuneøkonomi.

Disse medlemmer mener det er viktig at fosterfamiliene sikres trygg og god oppfølging både når det gjelder ressurser og kompetanse. Ekstra økonomisk og faglig støtte til fosterfamilier er nødvendig.

Disse medlemmer viser til at SOS-barnebyer Norge i sitt høringsinnspill til komiteen påpekte

at barn i henhold til FNs barnekonvensjon har rett til å vokse opp sammen med sine søsken. En undersøkelse foretatt av SOS-barnebyer viser at seks av ti søsken skilles når de plasseres i fosterhjem i Norge. Mange fosterforeldre ser det som nærmest umulig å skulle ta imot søsken med dagens system. SOS-barnebyer påpeker at det ikke er satt av egne budsjettmidler til formålet og at det er lite forskning på søsken i barnevernet i Norge. De peker på at økt kompetanse om dette temaet er avgjørende for å lykkes. I tillegg er det behov for solid forsterkning av de fosterhjemmene som sier seg villige til å ta imot søsken, og et gjennomgående prinsipp om at søsken skal holdes sammen i barnevernet, med mindre det kan begrunnes av andre hensyn til barnets beste at de bør skilles.

Disse medlemmer viser til at Virke har foreslått at det etableres en referansegruppe til forsøket med økt kommunalt ansvar for barnevernsbarn, der organisasjoner som representerer bransjen følger oppstart, gjennomføring og evaluering av prosjektet. Det er avgjørende at forsøket gjennomføres på en god måte og gir godt beslutningsgrunnlag for den videre utviklingen av barnevernet, og det vil være nyttig å få innspill fra bransjen og berørte parter underveis.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere etablering av en referansegruppe til forsøket med økt kommunalt ansvar for barnevernsbarn, der berørte aktører følger oppstart, gjennomføring og evaluering av prosjektet.»

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 855 post 1 gjennom budsjettforliket økes med 5 mill. kroner for å styrke rekrutteringen av fosterhjem.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at per 31. august 2015 ventet i alt 406 barn på å få plass i fosterhjem, hvorav 282 barn hadde ventet over seks uker. Disse medlemmer mener det ikke er akseptabelt at barn holdes på vent i en så sårbar situasjon, de trenger umiddelbart god omsorg, trygghet og stabilitet. Disse partier vil ha økt innsats for rekruttering av fosterhjem. Det er spesielt viktig når stadig flere enslige mindreårige flyktninger kommer til Norge.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på ytterligere 10 mill. kroner til rekruttering av fosterhjem.

Post 22 Kjøp av private barnevernstjenester, kan nyttes under post 1

Komiteen er kjent med den viktige jobben ideelle og frivillige organisasjoner gjør som aktører innenfor barnevernet. Komiteen er videre kjent med at over halvparten av barnevernstjenestene kjøpes hos ideelle og private, og viser til at kvalitet og stabilitet er viktig for denne sektoren.

Komiteen merker seg at det bevilges 87 mill. kroner til kjøp av private barnevernstiltak, særlig fosterhjem. Komiteen viser til at det flyttes 21,6 mill. kroner fra kap. 858 post 1 som skal gå til kjøp av plasser ved ideelle sentre for foreldre og barn, noe som komiteen mener er viktige tilbud.

Kontraktene med ideelle og private aktører utløper mars 2016, og komiteen viser i den forbindelse til at det gjøres to konkurranser, én for ideelle aktører, og én for ideelle og kommersielle aktører i tråd med anmodningsvedtak nr. 15 fra Stortinget 2014.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at beløpet til kjøp av private barnevernstjenester øker med 87 mill. kroner og at private aktører i 2014 solgte tjenester for om lag 2,5 mrd. kroner til det offentlige. Dette er en utvikling disse medlemmer er skeptiske til. Disse medlemmer er imidlertid enige i at det er viktig å bruke midler til kjøp av plasser ved ideelle sentre for foreldre og barn, men er imot at midlene fører til ytterligere privatisering av barnevernet. Det må være, slik disse medlemmer ser det, viktig å benytte seg av offentlige og ideelle plasser før en bruker kommersielle tilbud, for å opprettholde den kompetansen og mangfoldet det er i de allerede eksisterende tilbud. Det er også viktig å bygge opp gode offentlige tilbud som er varierte og kan tilby spesialisert kunnskap der det er behov for dette. Disse medlemmer er opptatt av at tilbud som gis, skal være likeverdige og av god kvalitet, og viser til at de kutt som gjøres i forvaltningen, kan ramme arbeidsintensive virksomheter som barnevernsinstitusjoner hardt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er tilfreds med regjeringens satsing på private barnevernstiltak da det er i tråd med aktivitetsveksten i barnevernet. De private aktørene er avgjørende for å dekke et økende behov for barnevernet. Flertallet påpeker det faktum at private aktører bidrar til økt kvalitet og mangfold. Flertallet er tilfreds med at departementet foreslår å øke posten med 21, 6 mill. kroner,

mot en tilsvarende reduksjon på kap. 858 post 1, for å sikre korrekt postbruk. Flertallet ser at midlene skal gå til kjøp av plasser ved ideelle sentre for foreldre og barn.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 10 mill. kroner under denne posten for å videreføre og styrke driften av de ideelle foreldre- og barnesentrene. Dette medlem viser til at Stortinget forutsetter og føler seg trygg på at departement og direktorat sikrer at alle de fem ideelle familiesentrene i 2016 har forutsigbare rammer gjennom kjøp av faste plasser og utnyttelse av deres fulle kapasitet.

Dette medlem viser til at foreldre- og barnesentrene er verdifulle tilbud som må styrkes og videreføres. Dette medlem mener de ideelle sentrene bør styrkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Virke i sin høringsuttalelse til komiteen uttrykker bekymring for at den kommunale egenandelen for opphold i institusjon og foreldre- og barnesentre kan ha ført til at færre kommuner kjøper institusjonsplasser.

Disse medlemmer peker på at dette kan innebære at barn som trenger institusjonsplass, ikke får dette fordi det har blitt en for dyr løsning for kommunen. Denne bekymringen handler først og fremst om plasseringer etter atferdsparagrafen. Disse medlemmer viser til at Virke etterspør en evaluering av tiltaket med økte egenandeler slik det ble varslet da dette ble innført.

2.16 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856

Komiteen viser til at denne bevilgningen skal dekke driften av fire statlige sentre, kjøp av plasser i private tiltak og til bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Det er nå stor usikkerhet når det gjelder antall barn som kommer, og komiteen vil anta at dette er noe regjeringa kommer tilbake til.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti er bekymret over at det er et stort press på bosettingen av enslige mindreårige asylsøkere, og at antall barn med behov for plass øker. Disse medlemmer merker seg at det kuttes i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) 188 mill. kroner på kap. 854 post 65 på grunn av feil prognose i 2015, men at kap. 856 styrkes med 1,167 mill. kroner til drift, kjøp av private og Bufetats forvaltnings- og tilsynsoppgaver. Disse medlemmer viser til at dette er en økende gruppe asylsøkere

som er i en spesielt sårbar situasjon, og som trenger ulike tilbud, og at det er viktig at tilbudene blir best mulig.

Komiteen understreker at Bufetat har et lovfestet ansvar for å gi barn under 15 år som kommer til landet og søker asyl uten foreldre eller andre med omsorgsansvar, tilbud om opphold på et omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er tilfreds med den foreslåtte bevilgningen på 225 mill. kroner til omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Flertallet viser til at forslaget er basert på en prognose for gjennomsnittsbelegg i omsorgssentrene i 2016 på 100 barn. Prognosen er nå økt til 740 barn. Flertallet påpeker at det foreslås å øke bevilgningen til omsorgssentrene med 1 167 mill. kroner, og at midlene på posten skal gå til Bufetats forvaltningsoppgaver knyttet til omsorgssentrene og barna i sentrene. Flertallet vil poengtere at bakgrunnen for en reduksjon i forvaltningskostnadene er en forventet innsparing på grunn av stor driftsfordeler.

2.17 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858

Komiteen viser til at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets hovedoppgave er å gi hjelp og støtte til barn, unge og familier som trenger det. Staten har også ansvar for barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, samt bosetting av flyktninger. Komiteen merker seg at regjeringen legger opp til organisatoriske endringer som skal sørge for en bedre ansvarsdeling og gi kommunene et større ansvar for barnevernet, og at det fremdeles er behov for nærmere utredning av det konkrete innholdet i de organisatoriske endringene. Komiteen er tilfreds med at regjeringen i 2016 vil legge fram en ny fosterhjemsmelding. Fosterhjem er det mest brukte tiltaket i barnevernet for barn som ikke kan bo hjemme. Likevel har flere rapporter den senere tid påpekt at fosterhjemstilbudet er lite oversiktlig og har behov for sterkere styring. Meldingen skal bidra til en bedre og mer stabil hverdag både for fosterbarna og fosterfamiliene.

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 1

Komiteen viser til at posten dekker lønnsutgifter og andre driftsutgifter i Bufdir, som opplæring, leie og drift av lokale og kjøp av varer og tjenester.

Komiteen påpeker at Bufdir skal sammenligne og formidle forskning og utarbeide gode, faglige dokument til støtte for utøving av praksis i ulike deler

av barnevernets arbeid. Komiteen viser til at det er vedtatt at Norge ratifiserer Haag-konvensjonen 1996. Ratifikasjonen forutsetter at Norge etablerer en sentralstyresmakt for konvensjonen. Komiteen ser at departementet foreslår å overføre arbeidet med saker etter ekteskapslova § 18 a om anerkjenning av utenlandske ekteskap og § 16 om etterfølgende godkjenning av ugyldige (norske) ekteskap, fra Bufdir til enkelte fylkesmennsembete. Komiteen viser til at oppgavene med å koordinere kompetanseteam mot tvangsekteskap og kjønnslemlesting ble overført fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) til Bufdir 1. september 2015.

Komiteen viser til at under budsjettforhandlingene for 2015 ble posten økt med 35 mill. kroner for å kjøpe plasser på fem ideelle sentre for foreldre og barn. Komiteen merker seg at dette videreføres, og er opptatt av at kapasiteten på disse sentrene brukes. Det har, etter det komiteen er kjent med, vært ledig kapasitet ved noen av stedene, mens det har vært ventelister for å få tilbudet. Det er viktig å sette inn tiltak tidlig, og dermed bruke den kompetansen som finnes best og raskest mulig, og det er viktig at tilbud som eksisterer, brukes.

Komiteen merker seg at det i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) gis en økt bevilgning på 7 mill. kroner til Bufdir pga. økt arbeidsbelastning når det gjelder oppfølging og styring av de statlige omsorgssentrene.

2.18 Kap. 860 Forbrukerrådet

Komiteen mener det er viktig å sikre forbrukerne en sterk stilling i markedet. Dette forutsetter at forbrukerne har gode rammevilkår og rettigheter, at det finnes gode og effektive systemer for tvisteløsning i konflikter som oppstår mellom forbrukere og næringsdrivende og at forbrukere har god kunnskap og oversikt som gjør det mulig å ta informerte og gode valg.

Komiteen vil i den forbindelse påpeke at regjeringens hovedsatsinger på forbrukerområdet er utvikling av informasjonsportaler, i første omgang en ny strømprisportal, nye moduler i Finansportalen om pensjonsprodukter og personlig økonomi for ungdom, og styrking av det utenrettslige systemet for løsning av tvister som forbrukerne har med næringsdrivende om kjøp av varer og tjenester.

Komiteen merker seg at regjeringen har startet et arbeid med å vurdere det forbrukerpolitiske virkemiddelapparatet, hvor det ses nærmere på rollen til Forbrukerrådet, grenseflatene mellom Forbrukerrådet og Forbrukerombudet, og på hva som eventuelt kan gjøres for å tydeliggjøre rollen ombudet har som tilsynsorgan.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår at Forbrukerrådet skal stå for arbeidet med en ny mar-

kedsportal for håndverkstjenester som skal samle og formidle kvalitetssikra informasjon om seriositeten til foretak i byggenæringa. I henvendelse til komiteen, har Byggenæringens Landsforening (BNL) gitt uttrykk for følgende:

«For BNL er en forutsetning at Modul 2 er lagt inn i ny sentral godkjenning før en offentlig håndverksportal åpnes. I Modul 2 sikres seriositetskrav og kvalifikasjonskrav. Ved å legge til rette for oppdatert informasjon i sann tid i ny sentral godkjenning, vil en håndverksportal kunne hente informasjon fra Modul 2 om disse forhold, og forbruker vil derved kunne vite at bedriften har kvalifikasjoner og har betalt sine skatter og avgifter.»

Komiteen vil understreke behovet for økt innsats når det dreier seg om å sikre vårt seriøse næringsliv. Sosial dumping og useriøse aktører er en betydelig trussel imot både seriøse bedrifter og et organisert og godt arbeidsliv. Komiteen vil understreke at et nytt bidrag gjennom en egen håndverksportal må utvikles og igangsettes i samarbeid med partene i arbeidslivet. Komiteen støtter BNLs syn om Modul 2.

Post 50 Basisbevilgning

Komiteen viser til at posten dekker lønnsutgifter til faste medarbeidere, godtgjøring til medlemmene i styret, utgifter til kontordrift og politiske aktiviteter og husleie i Forbrukerrådet.

Komiteen bemerker at Forbrukerrådet gir et tilskudd over posten til å dekke utgifter til driften av et forbrukersekretariat i Standard Norge, og fremhever at Forbrukersekretariatet er viktig for å få til gode og balanserte standarder. Tiltaket medvirket til at forbrukerrepresentanter har deltatt i flere nasjonale og internasjonale standardiseringsprosjekter. Komiteen bemerker videre at posten også dekker nasjonale utgifter i forbindelse med deltakelse i «European Consumer Centres»-nettverket.

Komiteen merker seg at det er foreslått bevilget 3,9 mill. kroner i 2016 for å ivareta helårseffekten av at Forbrukerrådet fra 1. juli 2015 fikk i oppgave å mekle i de fleste saker mellom forbrukere og næringsdrivende som ikke omfattes av andre tvisteløsningstilbud.

Post 51 Markedsportaler

Komiteen viser til at posten dekker kostnadene til drift av Finansportalen, strømprisportalen og prisportalen for tannhelsetjenester. Komiteen merker seg at departementet ønsker å utvikle og drifte en prisportal for dagligvarer og at de ønsker å øke posten med 5,5 mill. kroner i 2016. Videre foreslår departementet å styrke posten med 2 mill. kroner for å opprette en håndverkerportal.

2.19 Kap. 862 Positiv miljømerking

Komiteen viser til at Stiftelsen Miljømerking i Norge (Miljømerking) er opprettet for å forvalte Svanemerket, den fellesnordiske ordningen for positiv miljømerking av varer og tjenester. Miljømerking er også ansvarlig organ i Norge for miljømerkeordningen til EU, Blomsten.

Post 70 Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking

Komiteen viser til at posten dekker tilskudd til administrasjon av den nordiske miljømerkeordningen og utgifter som følger av rollen som norsk ansvarlig organ for miljømerkeordningen.

2.20 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til behovet for å gjøre mer for å forebygge samt bistå mennesker med store økonomiske problemer. Disse medlemmer er spesielt bekymret over økningen i betalingsanmerkninger og inkassosaker blant ungdom. Å havne i et økonomisk uføre tidlig i livet øker sjansene for permanente, og mangfoldige, problemer. Bekymringer knyttet til gjeldsbetjening gjør det vanskelig å klare å orientere seg mot utdanning og arbeid, og er således en ond spiral. Disse medlemmer mener ungdom tidligere må settes i stand til å ta ansvar for egen økonomi, og mener læreplanens kompetansemål må etterleves bedre ved å trekke veksler på de ulike programmer finansbransjen og frivilligheten sammen tilbyr. Disse medlemmer mener regjeringen må gjøre mer for å stanse aggressiv markedsføring av lettvinnt kreditt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt kritiske til at regjeringen – til tross for forsikringer om det motsatte – fortsatt ikke har opprettet et gjeldsregister som ansvarliggjør kredittselskapene, slik regjeringen Stoltenberg foreslo.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å opprette et gjeldsregister.»

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at posten blir brukt til å finansiere prosjekter, utgreiinger og tiltak som har særlig relevans for forbrukerområdet. Den vil også bli benyttet til arbeid med gjeldsmekling, som utvikling av en nettbasert hjelpetjeneste for personer med gjeldsproblemer og der kunnskap om personlig økonomi er særlig prioritert.

Komiteen merker seg at departementet vil videreføre samarbeidet med Høgskolen i Hedmark,

som leder en rådgivende gruppe for arbeidet med forbrukerundervisning.

Post 70 Tilskudd

Komiteen viser til at posten skal benyttes til tiltak og enkeltprosjekter som medvirker til å fremme målene for regjeringens forbrukerpolitikk. Komiteen påpeker at det foreslås å bevilge 0,5 mill. kroner til Standard Norge i 2016, for å delfinansiere driften av Forbrukersekretariatet i Standard Norge.

Komiteen er tilfreds med at det vil bevilges midler til Ungt Entreprenørskap og at det settes av midler til Matvett AS for å finansiere et samarbeid som skal redusere matsvinn.

Post 79 EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, kan overføres

Komiteen viser til at hoveddelen av posten skal dekke kontingentkostnaden ved deltakelse i EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk. Det flerårige forbrukerprogrammet til EU fra 2007–2013 videreføres for perioden 2014–2020. Målet er å medvirke til å verne helsen, tryggheten og de økonomiske interessene til forbrukerne så vel som arbeidet for rett til forbrukerinformasjon, utdanning og organisering av forbrukerinteressene.

2.21 Kap. 870 Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Komiteen merker seg at postene er samlet og flyttet som følge av ny budsjettstruktur. Komiteen merker seg videre at Likestillings- og diskrimineringsnemnda foreslås styrket for økt saksbehandlingskapasitet.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, ser seg tilfreds med arbeidet denne regjeringen har iverksatt for å styrke likestillingen og mangfoldet i det norske samfunnet. Flertallet er fornøyd med regjeringens framleggelse av den nye stortingsmeldingen «Likestilling i praksis» som utreder problematikken rundt likestilling og integrering. I stortingsmeldingen løftes satsingen og fokuset på fem problemområder der det fremdeles er tydelige likestillingsutfordringer: vold og overgrep, oppvekst og utdanning, arbeidsliv, helse, næringsliv og entreprenørskap. Flertallet påpeker at regjeringen har som mål at både kvinner og menn skal kunne delta fullt ut i arbeidslivet og få brukt og utviklet evnene sine på ulike arenaer. Diskriminering er et brudd på menneskerettighetene som rammer både den enkelte og hele samfunnet. Flertallet understreker at likestilling betyr at individer skal ha like rettigheter, plikter og mulig-

heter på alle områder i livet, uavhengig av kjønn, alder, etnisitet, religion, seksuell orientering og funksjonsevne. Flertallet påpeker det faktum at meldingen er et viktig verktøy i integreringsarbeidet.

2.22 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at midlene på denne posten skal benyttes til prosjekter som er relevante på områdene likestilling og ikke-diskriminering, samt til finansiering av driften av det etablerte kjernemiljøet for kjønnslikestilling. Komiteen viser til at regjeringen foreslår at 11 mill. kroner bevilges til dette arbeidet i 2016. Hele bevilgningen til denne posten er flyttet fra kap. 846 post 21 som følge av ny budsjettstruktur. I saldert budsjett 2015 lå bevilgningen på denne posten på 13,646 mill. kroner.

Komiteen støtter regjeringens forslag til bevilgning.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 1 mill. kroner under denne posten for å legge til rette for bedre trepartssamarbeid og å forberede en likelønns-pott i neste lønnsoppgjør.

Post 70 Likestilling mellom kjønn mv.

Komiteen viser til at tilskuddsmidlene under post 70 benyttes til tiltak og prosjekter for å fremme kjønnslikestilling, samt tilskudd til frivillige organisasjoner. Bevilgningen skal blant annet sikre drift og skape større aktivitet blant organisasjoner som arbeider med familie- og likestillingspolitikk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen foreslår en bevilgning på 13,1 mill. kroner i 2016. Flertallet støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at likestillingsutfordringene fortsatt er store i det norske samfunnet, og at det er behov for å styrke pådriverarbeidet for økt likestilling. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 4 mill. kroner.

Post 72 Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

Komiteen viser til at bevilgningen går til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LHBT). Komiteen viser til at regjeringen foreslår en bevilgning på 11 mill. kroner i 2016 og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at LHBT-personer møter diskriminering på en rekke områder, og at behovet for aktivt likestillingsarbeid med LHBT-fokus er stort. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 4 mill. kroner.

Post 73 Likestillingsentre

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten delfinansierer Likestillingscenteret som driftes av Kvinneuniversitetet i Hamar og virksomheten ved KUN – senter for kunnskap og likestilling, som driftes av Kvinneuniversitetet i Nord. Komiteen viser til at regjeringen foreslår reduksjon i driftstilskuddene til begge sentrene på 0,2 mill. kroner hver. Komiteen støtter dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at gjennom budsjettforliket økes bevilgningene til likestillingsentrene på kap. 871 post 73 med 2 mill. kroner i tillegg til foreslått bevilgning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at likestillingsutfordringene fortsatt er store i det norske samfunnet, og at det er behov for å styrke pådriverarbeidet for økt likestilling. Disse medlemmer mener likestillingsentrene spiller en viktig rolle i pådriverarbeidet, og viser til regjeringen Stoltenbergs forslag om å styrke sentrenes status og økonomi, for å bidra til økt likestilling. Disse medlemmer registrerer at regjeringen har skrinlagt disse planene, og går motsatt vei ved å påføre sentrene kutt i budsjettet også i forslaget for 2016. Disse medlemmer mener dette er svært uheldig, og er nok et eksempel på at regjeringens politikk og prioriteringer setter likestillingen i revers. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, hvor Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 6 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 3 mill. kroner under denne posten for å rette opp kutt og øke tilskuddet til likestillingsentrene.

Post 79 Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker Norges deltakelse i EU-programmer på Bar-

ne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets område, og at departementet fortsatt vil ha utgifter knyttet til både PROGRESS og Daphne III i 2016. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning og støtter dette.

2.23 Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Komiteen viser til Likestillings- og diskrimineringsombudets rolle som håndhever av eksisterende diskrimineringsvern, og samtidig pådriver for økt likestilling og antidiskriminering. Komiteen merker seg at ombudets arbeidsmengde øker. Komiteen mener det er positivt at ombudet i året som har gått, har økt aktivitet når det gjelder formidling og opplysning gjennom foredrag og innlegg. Videre merker komiteen seg at bevilgningen til ombudet er foreslått redusert med om lag 1 mill. kroner nominelt sammenlignet med 2015.

Post 50 Basisbevilgning

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Likestillings- og diskrimineringsombudets viktige håndheving- og pådriverrolle i likestillingsarbeidet. Disse medlemmer mener vi har store likestillingsutfordringer i det norske samfunnet, at det er langt igjen til kvinner og menn har reelt samme muligheter, og at det er nødvendig med fortsatt offensiv likestillingspolitikk for å oppnå endringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker også på at regjeringen Solberg fører en politikk som gjennom å kutte i viktige likestillingstiltak setter likestillingen i revers. Disse medlemmer mener det er nødvendig med et sterkere fokus på likestilling generelt i det offentlige virkemiddelapparatet, og at miljøene som i dag operativt arbeider med økt likestilling får styrket sin mulighet til å utøve pådriverrollen. Disse medlemmer peker på at regjeringens foreslåtte kutt i bevilgningene til LDO vil måtte føre til redusert aktivitet på viktige områder, og at dette er stikk i strid med det vi trenger av styrket likestillingsarbeid. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen og foreslår i tråd med Arbeiderpartiets forslag å øke posten med 2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 1 mill. kroner under denne posten for å rette opp kuttet til Likestillings- og diskrimineringsombudet.

2.24 Kap. 2530 Foreldrepenger

Komiteen vil fremheve viktigheten av å ha gode ordninger for foreldre som skal være hjemme med barna sine. Det foreslås ingen endringer i regelverket for foreldrepenger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen kuttet fedrekvoten i foreldrepermisjonen fra 14 til 10 uker. Man valgte å se bort fra alle advarsler fra eksempelvis tunge høringsinstanser som NHO og LO, men også erfaringer fra Danmark, som viste at reduksjoner i fars rettigheter fører til redusert permisjonsuttak. Disse medlemmer viser til at Nav nå bekrefter at fedre tar ut en mindre andel av den totale foreldrepengeperioden, etter at fedrekvoten ble kuttet. Fra januar til september i år tok 17 pst. av fedrene ut 14 uker, mens 12,5 pst. tok ut 10 uker. Nav antar at tallet på fedre som tar ut 10 uker vil øke og bli enda tydeligere i statistikken.

Disse medlemmer vil også vise til svar på spørsmål nr. 438 til finanskomiteen, der det bl.a. fremgår at regjeringen ikke hadde grunnlag for sin beregnede mindretgift på 35 mill. kroner, som følge av redusert fedrekvote fra 14 til 10 uker. Disse medlemmer vil foreslå at fedrekvoten i foreldrepermisjonen settes til 14 uker, og fremmer forslag i tråd med dette:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gir fedre rett til 14 ukers foreldrepermisjon.»

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforlik av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 2530 post 71 økes med 8 mill. kroner for å øke engangsstønaden til fødsel og adopsjon. Flertallet viser at satsen økes til 46 000 for barn født 1. januar 2016 og senere.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alter-

nativt budsjett for 2016 foreslår en økning på 270 mill. kroner under denne posten for å øke engangsstønaden til 1 G ved fødsel og adopsjon fra 1. juli 2016. Dette er en økning fra 44 190 kroner i 2015 til 90 068 kroner, en økning på 45 773 kroner. Dette medlem viser til at det er en betydelig svakhet og en dyp urettferdighet i det norske systemet at det er så stor forskjell mellom nivået på engangsstønaden og foreldrepengene. Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis mål er å erstatte dagens engangsstønad med en ordning der alle har rett til foreldrepenger med utgangspunkt i 2 G i folketrygden. Dette er også i tråd med det rådet Skjeie-utvalget ga i sin likestillingsrapport.

2.25 Kap. 3847 EUs ungdomsprogram

Post 1 Tilskudd fra Europakommisjonen

Komiteen viser til at posten gjelder tilskudd fra Europakommisjonen til drift av det nasjonale kontoret for gjennomføring av tiltak innen ungdomspolitisk samarbeid i programmet *Erasmus+*. Komiteen viser til regjeringens forslag og støtter dette.

2.26 Kap. 3858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Post 1 Diverse inntekter

Komiteen viser til at inntektene her kommer fra forskjellige prosjekter og tiltak og at inntektene er knyttet til egenandeler i forbindelse med deltakelse i «Hva med oss?» og i forbindelse med andre samlivstiltak. Størrelsene på inntektene varierer fra år til år.

3. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 3 (Kultur) slik de fremkommer i Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 3

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
Utgifter			
<i>Kulturdepartementet</i>			
300		Kulturdepartementet	
	1	Driftsutgifter	134 775 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 806 000
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 229 000
	71	Kulturnæringsprosjekter	7 270 000
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	3 739 000
	78	Ymse faste tiltak	12 829 000
315		Frivillighetsformål	
	21	Forskning og utredning	5 890 000
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 300 548 000
	71	Tilskudd til frivilligsentraler	127 766 000
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	21 435 000
	74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	835 000
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	12 200 000
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 000 000
	78	Ymse faste tiltak	8 039 000
	79	Til disposisjon	3 201 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	142 919 000
	84	Ungdoms-OL	34 313 000
320		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter	133 814 000
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 150 000
	51	Fond for lyd og bilde	37 416 000
	52	Norges forskningsråd	12 894 000
	53	Sametinget	80 487 000
	55	Norsk kulturfond	81 256 000
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	244 397 000
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	50 532 000
	78	Ymse faste tiltak	34 798 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 087 000
	82	Nobels Fredssenter	30 080 000
	85	Gaveforsterkningsordning	45 000 000
	86	Talentutvikling	30 570 000
321		Kunstnerformål	
	71	Statsstipend	13 114 000
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	159 476 000
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	126 728 000
	75	Vederlagsordninger	182 098 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
322		Visuell kunst	
	1	Driftsutgifter	16 436 000
	50	Kunst i offentlige rom	27 578 000
	55	Norsk kulturfond	102 618 000
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	287 800 000
	78	Ymse faste tiltak	57 138 000
323		Musikkformål	
	1	Driftsutgifter	164 114 000
	55	Norsk kulturfond	314 814 000
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	20 338 000
	70	Nasjonale institusjoner	287 547 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	279 271 000
	78	Ymse faste tiltak	124 264 000
324		Scenekunstformål	
	1	Driftsutgifter	72 843 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 267 000
	55	Norsk kulturfond	138 907 000
	70	Nasjonale institusjoner	1 076 667 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	495 828 000
	73	Region- og distriktsopera	55 485 000
	78	Ymse faste tiltak	188 649 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter	524 447 000
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 288 000
	55	Norsk kulturfond	170 765 000
	73	Språkorganisasjoner	5 834 000
	74	Det Norske Samlaget	15 217 000
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	15 896 000
	76	Ibsenpris m.m.	5 887 000
	78	Ymse faste tiltak	73 371 000
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	58 879 000
328		Museums- og andre kulturvernformål	
	55	Norsk kulturfond	30 174 000
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 170 881 000
	78	Ymse faste tiltak	18 740 000
329		Arkivformål	
	1	Driftsutgifter	333 163 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 466 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 434 000
	78	Ymse faste tiltak	8 277 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
334		Film- og medieformål	
	1	Driftsutgifter	156 287 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 210 000
	50	Filmfondet	485 174 000
	51	Audiovisuelle produksjoner	11 009 000
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	45 000 000
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	70 471 000
	78	Ymse faste tiltak	24 980 000
335		Mediestøtte	
	71	Produksjonstilskudd	308 046 000
	73	Medieforskning og etterutdanning	21 751 000
	74	Tilskudd til lokalkringkasting, <i>kan overføres</i>	13 757 000
	75	Tilskudd til samiske aviser	25 031 000
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 048 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk	
	70	Kompensasjon	46 215 000
339		Pengespill, lotterier og stiftelser	
	1	Driftsutgifter	66 324 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 018 000
		Sum utgifter rammeområde 3	10 672 295 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3300		Kulturdepartementet	
	1	Ymse inntekter	79 000
3320		Allmenne kulturformål	
	1	Ymse inntekter	1 558 000
	2	Inntekter ved oppdrag	8 000 000
3322		Visuell kunst	
	1	Ymse inntekter	125 000
3323		Musikkformål	
	1	Ymse inntekter	31 374 000
3324		Scenekunstformål	
	1	Ymse inntekter	309 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	23 491 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Ymse inntekter	9 995 000
	2	Inntekter ved oppdrag	10 000 000
3329		Arkivformål	
	1	Ymse inntekter	6 440 000
	2	Inntekter ved oppdrag	18 022 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
3334		Film- og medieformål	
	1	Ymse inntekter	6 630 000
	2	Inntekter ved oppdrag	11 612 000
	70	Gebyr	10 000 000
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	
	2	Gebyr – lotterier	6 691 000
	4	Gebyr – stiftelser	259 000
	7	Inntekter ved oppdrag	8 129 000
		Sum inntekter rammeområde 3	152 714 000
		Netto rammeområde 3	10 519 581 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 320 post 21	kap. 3320 post 2
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 324 post 21	kap. 3324 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsvilmaker

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	700,0 mill. kroner
322		Visuell kunst	
	50	Kunst i offentlige rom	25,9 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2016 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 12 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2016:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til Festspillene i Bergen fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
3. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2016 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 577 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

VIII
Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Norsk kulturråd i 2016 kan omdisponere bevilgningene mellom 55-postene på kapitlene 320, 322, 323, 324, 326 og 328.

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 3

Kap.	Post	Formål	Gul bok 2016	Prop. 1 S med Tillegg 1
Utgifter (i tusen kroner)				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	134 910	134 775 (-135)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 808	1 806 (-2)
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 231	2 229 (-2)
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning og utredning	5 901	5 890 (-11)
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	133 945	133 814 (-131)
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	18 160	18 150 (-10)
	55	Norsk kulturfond	81 556	81 256 (-300)
321		Kunstnerformål		
	71	Statsstipend	13 130	13 114 (-16)
322		Visuell kunst		
	1	Driftsutgifter	16 453	16 436 (-17)
	55	Norsk kulturfond	103 018	102 618 (-400)
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	164 278	164 114 (-164)
	55	Norsk kulturfond	316 014	314 814 (-1 200)
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	72 915	72 843 (-72)
	21	Spesielle driftsutgifter	60 327	60 267 (-60)
	55	Norsk kulturfond	139 407	138 907 (-500)

Kap.	Post	Formål	Gul bok 2016	Prop. 1 S med Tillegg 1
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	524 963	524 447 (-516)
	55	Norsk kulturfond	171 365	170 765 (-600)
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	30 274	30 174 (-100)
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	333 492	333 163 (-329)
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	156 442	156 287 (-155)
	50	Filmfondet	487 074	485 174 (-1 900)
335		Mediestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	323 046	308 046 (-15 000)
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	66 389	66 324 (-65)
		Sum utgifter	10 693 980	10 672 295 (-21 685)
Inntekter (i tusen kroner)				
		Sum inntekter	152 714	152 714 (0)
		Sum netto	10 541 266	10 519 581 (-21 685)

4. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 3

Ved Stortingets vedtak 3. desember er netto utgiftsramme 3 endelig fastsatt til kr 10 572 546 000, jf. Innst. 2 S (2015–2016). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 3 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

4.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3

Sammenlignende oversikt over regjeringspartienes og Kristelig Folkepartis forslag innenfor rammen for rammeområde 3 Kultur. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
Utgifter rammeområde 3 (i tusen kroner)					
300		Kulturdepartementet			
	1	Driftsutgifter		134 640	134 640
			134 775	(-135)	(-135)
	21	Spesielle driftsutgifter		1 804	1 804
			1 806	(-2)	(-2)
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring			
	21	Spesielle driftsutgifter		2 227	2 227
			2 229	(-2)	(-2)
315		Frivillighetsformål			
	21	Forskning og utredning		5 879	5 879
			5 890	(-11)	(-11)
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge		23 935	23 935
			21 435	(+2 500)	(+2 500)
	86	Generell tilskuddspost til internasjonale sykkelritt i Norge		5 000	5 000
			0	(+5 000)	(+5 000)
320		Allmenne kulturformål			
	1	Driftsutgifter		133 683	133 683
			133 814	(-131)	(-131)
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter		18 140	18 140
			18 150	(-10)	(-10)
	78	Ymse faste tiltak		37 298	37 298
			34 798	(+2 500)	(+2 500)
	79	Til disposisjon		8 587	8 587
			7 087	(+1 500)	(+1 500)
321		Kunstnerformål			
	71	Statsstipend		13 098	13 098
			13 114	(-16)	(-16)
	73	Kunstnerstipend m.m.		167 876	167 876
			159 476	(+8 400)	(+8 400)
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend		127 228	127 228
			126 728	(+500)	(+500)
322		Visuell kunst			
	1	Driftsutgifter		16 419	16 419
			16 436	(-17)	(-17)
	78	Ymse faste tiltak		58 138	57 138
			57 138	(+1 000)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
323		Musikkformål			
	1	Driftsutgifter		163 950	163 950
			164 114	(-164)	(-164)
	55	Norsk kulturfond		319 814	353 998
			314 814	(+5 000)	(+39 184)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner		279 271	244 587
			279 271	(0)	(-34 684)
324		Scenekunstformål			
	1	Driftsutgifter		72 771	72 771
			72 843	(-72)	(-72)
	21	Spesielle driftsutgifter		60 207	60 207
			60 267	(-60)	(-60)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner		498 328	498 328
			495 828	(+2 500)	(+2 500)
	78	Ymse faste tiltak		191 149	191 649
			188 649	(+2 500)	(+3 000)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål			
	1	Driftsutgifter		523 931	523 931
			524 447	(-516)	(-516)
	55	Norsk kulturfond		178 265	178 265
			170 765	(+7 500)	(+7 500)
328		Museums- og andre kulturvernformål			
	70	Det nasjonale museumsnettverket		1 171 881	1 173 881
			1 170 881	(+1 000)	(+3 000)
	78	Ymse faste tiltak		21 490	20 490
			18 740	(+2 750)	(+1 750)
329		Arkivformål			
	1	Driftsutgifter		337 834	337 834
			333 163	(+4 671)	(+4 671)
334		Film- og medieformål			
	1	Driftsutgifter		156 132	156 132
			156 287	(-155)	(-155)
335		Mediestøtte			
	71	Produksjonstilskudd		313 046	313 046
			308 046	(+5 000)	(+5 000)
	75	Tilskudd til samiske aviser		27 031	27 031
			25 031	(+2 000)	(+2 000)
339		Pengespill, lotterier og stiftelser			
	1	Driftsutgifter		66 259	66 259
			66 324	(-65)	(-65)
		Sum utgifter rammeområde 3	10 672 295	10 725 260	10 725 260
				(+52 965)	(+52 965)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)	Budsjettforlik, finanskomiteen	H, FrP og KrF
Inntekter rammeområde 3 (i tusen kroner)					
Sum inntekter rammeområde 3			152 714	152 714	152 714
			(0)	(0)	(0)
Sum netto rammeområde 3			10 519 581	10 572 546	10 572 546
			(+52 965)	(+52 965)	(+52 965)

4.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, mener kulturpolitikken skal bidra til å gi mennesker mulighet til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv av høy kvalitet. Et rikt kulturliv ivaretas best gjennom en kulturpolitikk der målet er et kulturliv preget av frihet og integritet. Flertallet mener en god kulturpolitikk tar utgangspunkt i den unike egenverdien kultur har for den enkelte. Kunnskap om og opplevelse av vår felles kulturarv styrker identitetsfølelse og tilhørighet til samfunnets ulike fellesskap. I en tid med stor sosial endring er kulturlivet med på å gi enkeltmenneske identitet, forankring, innsikt, og dannelse for deltagelse og utfoldelse i det moderne demokratiske samfunn.

Flertallet fremhever at regjeringens kulturpolitikk bygger på ønsket om et sterkt og selvstendig kulturliv, og at dette sikrer maktspredning, uavhengighet og fremmer kvalitet. Et kulturliv som vokser nedenafor forutsetter en politikk som legger til rette for entreprenørskap i kultursektoren, og samarbeid mellom staten og private aktører. Kulturlivet må være fritt og i minst mulig grad avhengig av politisk styring, og skal ikke brukes som redskap for å oppnå politiske mål på andre områder. Flertallet påpeker samtidig at regjeringen og Stortinget skal bidra til å opprettholde viktige kulturtilbud som ikke kan klare seg uten offentlig støtte, og at Norge bør ha et kulturliv av høy kvalitet, med kulturuttrykk som holder internasjonal standard. Flertallet vil påpeke at det offentlige ansvaret for kulturlivet bør starte der frivilligheten, publikum, private aktører og markedet ikke strekker til. Flertallet mener derfor at man også i årene som kommer må sørge for offentlig deltagelse i finansieringen av kulturlivet, men ser at dette bør kombineres med en kontinuerlig forbedring, tilrettelegging og forenkling av det offentlige byråkrati for å stimulere til private initiativ.

Flertallet er tilfreds med at regjeringen fortsetter arbeidet med maktspredning og stimulering til vekst og idéskapning nedenafor på kulturfeltet, med et overordnet mål om økt kulturbruk og høyere kvalitet.

Flertallet viser også til regjeringens ønske om å styrke sivilsamfunnet gjennom tiltak rettet mot idrett og frivillighet, ved å skape stabile rammebetingelser for den frivillige innsatsen. Flertallet viser til hvordan statsbudsjettet overordnet sett fortsetter regjeringens arbeid med vekt på forenkling og lokal tilpassing på kultur- og frivillighetsfeltet. Flertallet merker seg at gaveforsterkningsordningen regjeringen lanserte i 2014, og opptrappet i 2015, har vært en suksess som blir ytterligere styrket i neste års budsjett. Gaveforsterkningsordningen stimulerer til økt privat finansiering av kunst og kultur gjennom pengegaver, og flertallet stiller seg positive til at regjeringen stimulerer til en bredere finansiering av kulturen og frivilligheten gjennom slike ordninger. Flertallet vil peke på ytterligere økning av den nye gaveforsterkningsordningen som viktig for å gi kulturinstitusjonene en bredere finansiering, og en utvidelse av ordningen til også å gjelde gaver til musikk-, litteratur- og scenekunstheltet, i tillegg til visuell kunst og kulturbygg. Flertallet vil i denne sammenheng også trekke frem at regjeringen fortsetter sin satsing på Talent Norge, hvor privat og statlig kapital tilfører viktige bidrag til talentsatsingen i norsk kulturliv. Sammen med tiltak for å forenkle de administrative kravene for frivillig innsats er denne ordningen med på å spre oppslutning, finansiering og deltagelse på kulturfeltet.

Flertallet vil peke på at statsbudsjettet gir frivilligheten et nødvendig løft gjennom tilskudd til momskompensasjon for lokallag og frivillige organisasjoner, og følger opp sin frivillighetserklæring ved å gi frivillighetspolitikken en overordnet omtale i kulturbudsjettet for første gang. Flertallet vil i denne sammenheng også fremme satsingen på folkebibliotekene som et viktig grep for å øke mulighetene for det lokale kulturelle engasjementet i hele landet. Sammen med økningen i merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner er det flertallets syn at det frivillige og lokale feltet tilføres betydelige løft.

Flertallet fremhever at regjeringen følger opp sine løfter om omlegginger i mediepolitikken. Forslag om innføring av felles nullmoms for nyhetsjournalistikk i statsbudsjettet varsler et ønske om å stimu-

lere til nødvendige omstillinger i pressenæringen fra regjeringens side.

Etter flere år med en ustrukturert spillpolitikk er det etter flertallets oppfatning viktig med en grundig gjennomgang av hele det norske spillmarkedet, med sikte på å sikre Norsk Tippings enerettsmodell og bekjempelse av spillavhengighet. Flertallet ser i den anledning frem til regjeringens varslede stortingsmelding om spillpolitikk, som er ventet å fremlegges for Stortinget høsten 2016.

Flertallet viser til at regjeringen vil fornye, forenkle og forbedre. I forslaget til statsbudsjett for 2016 fortsettes arbeidet med forenkling og effektive ressursbruk i alle budsjettposter og tilskuddsposter under Kulturdepartementets budsjett. Flertallet fremhever at Kulturdepartementet i 2016 vil fortsette

forenklingsarbeidet for frivilligheten, og legge til rette for å forenkle og effektivisere tilskuddsforvaltningen i Norsk kulturråd, spesielt gjennom en omlegging av festivalstøtten ved å avvikle knutepunktordningen.

Flertallet merker seg at flere bevilgninger på ulike kapitler i forslag til statsbudsjett for 2016, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2014–2015), er foreslått redusert, som følge av uforutsette utgifter knyttet til den ekstraordinært store tilstrømmingen av flyktninger og migranter til Norge. Flertallet vil understreke at alle samfunnsområder må være beredt på å bidra i den situasjonen landet befinner seg i, og er tilfreds med at det allikevel i så stor grad har vært mulig å skåne satsingen på kultur.

4.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015-2016)	A
Utgifter rammeområde 3 (i tusen kroner)				
315		Frivillighetsformål		
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 300 548	1 400 548 (+100 000)
	71	Tilskudd til frivilligsentraler	127 766	147 766 (+20 000)
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	21 435	25 935 (+4 500)
	73	Idrettsanlegg etterslep	0	200 000 (+200 000)
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	142 919	197 919 (+55 000)
320		Allmenne kulturformål		
	50	Ny	0	50 000 (+50 000)
	73	Nasjonale kulturbygg	244 397	254 397 (+10 000)
	78	Ymse faste tiltak	34 798	47 298 (+12 500)
	79	Til disposisjon	7 087	8 587 (+1 500)
	85	Gaveforsterkningsordning	45 000	0 (-45 000)
	86	Talentutvikling	30 570	0 (-30 570)
321		Kunstnerformål		
	73	Kunstnerstipend m.m.	159 476	167 976 (+8 500)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015-2016)	A
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend		127 228
			126 728	(+500)
	76	Ny		6 000
			0	(+6 000)
323		Musikkformål		
	55	Norsk kulturfond		319 814
			314 814	(+5 000)
	78	Ymse faste tiltak		126 264
			124 264	(+2 000)
324		Scenekunstformål		
	55	Norsk kulturfond		140 907
			138 907	(+2 000)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner		508 328
			495 828	(+12 500)
	73	Region- og distriktsopera		60 485
			55 485	(+5 000)
	78	Ymse faste tiltak		193 649
			188 649	(+5 000)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	21	Spesielle driftsutgifter		40 000
			10 000	(+30 000)
	55	Norsk kulturfond		178 265
			170 765	(+7 500)
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	70	Det nasjonale museumsnettverket		1 226 881
			1 170 881	(+56 000)
	78	Ymse faste tiltak		6 490
			18 740	(-12 250)
329		Arkivformål		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold		23 434
			8 434	(+15 000)
334		Film- og medieformål		
	50	Filmfondet		495 174
			485 174	(+10 000)
	78	Ymse faste tiltak		26 980
			24 980	(+2 000)
335		Mediestøtte		
	71	Produksjonstilskudd		332 746
			308 046	(+24 700)
	73	Medieforskning og etterutdanning		24 751
			21 751	(+3 000)
	74	Tilskudd til lokalkringkasting		16 757
			13 757	(+3 000)
	75	Tilskudd til samiske aviser		27 031
			25 031	(+2 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015-2016)	A
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 048	2 448 (+400)
Sum utgifter rammeområde 3			10 672 295	11 238 075 (+565 780)
Inntekter rammeområde 3 (i tusen kroner)				
Sum inntekter rammeområde 3			152 714	152 714 (0)
Sum netto rammeområde 3			10 519 581	11 085 361 (+565 780)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Kulturløftet som ble lansert i 2005, og som hadde store ambisjoner på vegne av kulturlivet. Det profesjonelle skulle styrkes, vi ville bygge opp det frivillige, og dessuten gjøre kulturtilbud tilgjengelig for alle. Viktige løft ble tatt på område etter område, og betydningsfulle signaler ble gitt om tillitsskapende og utvidede rammevilkår, som ga grunnlag for selvtillit og tro på framtida. Regjeringens skrinlegging av Kulturløftet og målet om 1 pst. av statsbudsjettet gir mindre forutsigbarhet og dårligere rammevilkår for kultursektoren. Ambisjonene er erstattet av tro på sponning og privatisert styring av tilbud.

Regjeringens fjerning av Den kulturelle spaserstokken, og manglende interesse for å følge opp bevilgningen som er overført til fylkeskommunene, illustrerer utviklingen godt. Både den kulturelle grunnmuren og statlige satsinger må styrkes for å bidra til vekst og utvikling. Skjevfordelingen av bruk av kulturtilbud er beskrevet med tyngde senest i kulturutredningen, og det trengs bevisste grep for å endre på dette. Betydningen av et tilgjengelig bibliotek-, litteratur- og språktilbud kan neppe overvurderes i vårt flerkulturelle samfunn. Disse medlemmer vil understreke at et sterkt og dynamisk kulturliv, med et mangfold av kulturuttrykk, er en sentral del av et inkluderende og moderne samfunn.

FRIVILLIGHET

Disse medlemmer vil understreke frivillighetens uvurderlige bidrag til mangfold, kultur, politikk og demokratiske holdninger. Som kanal for engasjement, innflytelse og samfunnsdeltakelse bidrar frivilligheten og organisasjonene til gode oppvekstvilkår, fellesskap og livskvalitet. Frivilligheten trenger gode økonomiske rammer, lokaler/arealer og frihet til å dyrke sin egenart. Frivillig innsats er verdt nesten 77 mrd. kroner, og det frivillige arbeid utgjør

nærmere 140 000 årsverk ifølge en fersk oversikt fra SSB.

IDRETT

Disse medlemmer viser til at idretten er vår største frivillige organisasjon. Med sine drøyt 1,8 millioner medlemmer gir den aktiviteter og sosialt fellesskap til folk i alle aldre og over hele landet så vel i bygd som i by. Idrettens organisasjoner bidrar også med organisasjonskunnskap, og gjør et uvurderlig holdningsskapende arbeid. Idrett er folkehelse, og gjennom å skape engasjement og begeistring bidrar den til å gi økt livskvalitet, trivsel og gode oppvekstvilkår for barn og unge. Regjeringen har ikke fulgt opp med økt anleggssatsing, slik man kunne få inntrykk av var alternativet til en norsk OL-søknad. Det trengs et «idrettsløft» til anlegg for å møte etterslepet, og – som for 2015 – vil vi følge opp med en flerårig økonomisk plan i 2016. Momskompensasjonsordningen må dessuten endres fra rammestyrte til regelstyrt, og slik sikre full refusjon for godkjente prosjekter. Slik vil idrettslag og kommuner få likere vilkår når godkjente anlegg skal bygges. Det vil gi forutsigbarhet og bedre arbeidsvilkår for lokale lag og foreninger landet over.

MEDIER OG FILM

Disse medlemmer viser til mediepolitikens store betydning for å sikre ytringsfrihet, mangfold, norsk språk og kultur. Disse medlemmer styrker mediestøtten først og fremst for å støtte opp om et reelt mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier av høy kvalitet, og uavhengig journalistikk på alle plattformer. Dessuten for å bidra til forskning og innovasjon på området. De tradisjonelle medier står oppe i en voldsom omstillingsutfordring. Det er en ambisjon at støtten skal bidra til at flest mulig lykkes i overgangen til nye plattformer og finansieringsmodeller. NRK er en av våre viktigste kulturinstitu-

sjoner, og et svært viktig mediepolitisk virkemiddel. NRK har videreført sin sterke posisjon som allmennkringkaster, og i 2014 brukte 87 pst. av befolkningen minst ett av deres tilbud daglig.

Disse medlemmer viser til at regjeringens stortingsmelding om film ligger til behandling i Stortinget, og vil uttrykke tilfredshet med at det nå ser ut til endelig å kunne realiseres en insentivordning.

PENGESPILL, LOTTERIER OG STIFTELSE

Disse medlemmer viser til at målet for spillpolitikken må være å forebygge spilleproblemer, å ivareta hensynet til spilleavhengige, og å sikre at inntektene går uavkortet til samfunnsnyttig humanitært arbeid, idrett og kultur i hele landet. I tråd med dette målet er det behov for en samla gjennomgang av området, og det vises i den sammenheng til fremlagt representantforslag.

4.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil bygge samfunnet på det verdigrunnlaget som er nedfelt i vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette verdigrunnlaget tar utgangspunkt i hvert enkelt menneskes uendelige verdi, i vårt kollektive og personlige ansvar for hverandre, og ønsket om å ta vare på miljø og livsgrunnlag for kommende generasjoner. Kultur og åndsliv er helt grunnleggende i menneskets tilværelse, og det er en viktig offentlig oppgave å benytte kulturpolitiske virkemidler for å sikre vekst og utvikling i norsk kulturliv. Dette medlem mener staten har et stort og viktig ansvar for å bidra til både kvalitativ og kvantitativ vekst i kulturlivet.

KUNSTENS OG KULTURENS EGENVERDI

Dette medlem legger kunstens og kulturens egenverdi til grunn for politikken. Dette medlem vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kreativitet og nyskaping, og mener den offentlige kulturinnsatsen skal bidra til et mangfoldig tilbud. Dette medlem vil føre en kulturpolitikk som styrker våre kulturelle røtter, samtidig som vi stimulerer til nye kulturelle impulser. Dette medlem mener kulturpolitikken må bidra til å styrke både det profesjonelle og det frivillige kulturlivet.

MEDIEPOLITIKKEN

Dette medlem viser til at mediene i Norge er i kraftig omstilling. Fallende opplagstall på papirprodukter og økt digitalisering krever aktiv mediepolitikk. Derfor mener dette medlem det er viktig at staten gjennom en offensiv mediepolitikk styrker mediemangfoldet og bidrar til en fremtidsrettet om-

stilling. Dette medlem viser til at pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet.

Dette medlem viser til at samiske aviser er viktige både med tanke på informasjonsformidling og identitetsutvikling, men også for demokratiet i det samiske samfunnet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke tilskuddet til samiske aviser med 2 mill. kroner.

Dette medlem viser til at målet på kringkastingområdet er å opprettholde et godt allmennkringkastingstilbud, og at NRK derfor må sikres forutsigbare rammevilkår. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke NRK-lisensen med 50 kroner utover regjeringens forslag.

FRIVILLIG KULTURLIV

Dette medlem viser til at det er en sterk sammenheng mellom det frivillige kulturlivet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Deltakelse i frivillig kulturliv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunnet, og den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv.

Dette medlem vil understreke at frivillige organisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. Dette medlem vil også peke på at frivillige organisasjoner og lag er svært viktige for rekrutteringen til det profesjonelle kulturlivet. Dette medlem ønsker å styrke frivillig kulturliv og vil særlig understreke betydningen av frivillig barne- og ungdomsarbeid på lokalt nivå. Dette medlem mener derfor det er viktig å styrke grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene, slik det foreslås i Kristelig Folkepartis alternative budsjett under rammeområde 2.

ET LØFT FOR KOR- OG VOKALMUSIKK

Dette medlem viser til at korbevegelsen er den største folkebevegelsen etter idretten, og det er viktig både å bevare og fornye den nasjonale verdien som ligger i korkunsten. Derfor foreslår dette medlem å styrke ensemblestøtten i Norsk kulturråd for å gi et løft til kor og musikkensembler i det frie kulturfeltet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til Norsk kulturråds ordning for tilskudd til musikkensembler med 20 mill. kroner.

KUNSTNERE

Dette medlem viser til kunstnerundersøkelsen som har vist at det er et sterkt behov for å bedre kunstnerens økonomi. Satsing på kunstnerstipendene, sammen med en rekke andre virkemidler og stat-

lige ordninger, er svært viktige for å få dette til. Dessverre har stipendene over lang tid hatt en realnedgang. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke satsene i stipendet gjennom økte bevilgninger på totalt 8,9 mill. kroner.

Dette medlem viser til at det også ble foreslått å innføre en ny kunstnerassistentordning for unge, nyutdannede billedkunstnere, med 6 mill. kroner. Ordningen vil bidra til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere. Dette medlem legger til grunn at innretning for en slik ordning etableres i tett dialog med kunstnerorganisasjonene, herunder Unge Kunstneres Samfund.

SCENEKUNST

Dette medlem viser til at formålet til Skuespiller- og danseralliansen AS er å sikre de tilsatte dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag, samt legge til rette for ekstern sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Dette medlem har merket seg at evalueringer har kunnet dokumentere svært positiv effekt av tiltaket. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 5 mill. kroner utover regjeringens forslag, for å kunne ansette enda flere skuespillere og dansere.

Dette medlem viser til at Operaen i Østfold gjennom flere år har vært underfinansiert. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 4 mill. kroner for å rette opp i dette.

MUSEUM

Dette medlem viser til at Fortidsminneforeningen gjennom mange år har drevet et viktig frivillig arbeid for å bevare noen av våre viktigste «kulturelle arvesmykker». Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 5 mill. kroner i driftsstøtte som museum til Fortidsminneforeningen for å kunne profesjonalisere deler av virksomheten. Gjennom driftsstøtte vil de blant annet kunne styrke formidlingsarbeidet, vedlikehold og istandsetting, gjenstandsforvaltning og forskningsvirksomhet.

Dette medlem ønsker videre å blant annet styrke formidlingsarbeidet ved en rekke andre museer og institusjoner. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge, utover regjeringens forslag, 1 mill. kroner til Lysbuen museum, 1 mill. kroner til Jødisk museum i Oslo, 0,75 mill. kroner til Jødisk museum

i Trondheim, 0,5 mill. kroner til Gulating, og 1 mill. kroner til Outsider Art.

ARKIV

Dette medlem viser til Vedtak nr. 74 (2013–2014) av 4. desember 2013:

«Stortinget ber regjeringen stadfeste lokalisering av nybygg for Arkivverkets sentraldepot og Norsk helsearkiv på Tynset, forutsatt at fullført kvalitetssikring av styringsunderlag og kostnadsoverslag tilsier bygging av et eventuelt nybygg.»

Dette medlem viser til at regjeringen har gått for en annen løsning med digitalisering på Tynset og fysisk arkiv andre steder. Dette medlem mener imidlertid at digitalisering og arkivbygg bør ligge på samme sted og at dette bør være på Tynset. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 10 mill. kroner i oppstartsbevilgning til bygging av Arkivverkets sentraldepot og Norsk helsearkiv på Tynset.

FILM

Dette medlem har merket seg at det ikke er satt av direkte midler til synstolkning av film. Blinde og svaksynte har et ønske om å se film og få med seg innholdet.

Dette medlem viser videre til at det er problematisk for barn med nedsatt hørsel eller for hørselshemmede som har med barn på kino å forstå hva som blir sagt når filmen ikke er teksten. Teksting er derfor et viktig virkemiddel for å gjøre film tilgjengelig for alle.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det på denne bakgrunn ble foreslått å bevilge 1 mill. kroner til teksting av dubbede barnefilmer og 0,3 mill. kroner til synsteksting av film.

4.2 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300

Komiteen viser til Prop. 1 S (2015–2016) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på kultur-, medie-, idretts- og frivillighetsfeltet. Komiteen viser til at departementet også har det samlede ansvaret for tros- og livssynssaker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen utfordrer spilleoverskuddet til Norsk Tipping gjennom sin liberalisering, samtidig som man foreslår å overføre stadig nye formål til spillemiddeloverskuddet. Parallelt med dette tydeliggjøres det at konkurransesituasjonen på spillmarkedet blir stadig mer krevende, slik det også er rede-

gjort for av Norsk Tipping i høringer. Disse medlemmer mener at regjeringens politikk på dette området er svært urovekkende, og viser til at tilskudd fra tippemiddeloverskuddet er av avgjørende betydning for norsk idrett, store deler av norsk frivillighet, kultur, samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

Disse medlemmer er kjent med at regjeringen nå har startet en prosess knyttet til fremtidig fordeling av overskuddet som tildeles samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. I den sammenheng vil disse medlemmer understreke det behov organisasjonene har for forutsigbarhet og gode rammevilkår.

4.3 Kap. 314 Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring

Komiteen viser til målsettingen om å legge til rette for kultursamarbeid over grensene i nordområdene, kulturell og kreativ næringsutvikling og kunnskapsutvikling om kultur som næring. Komiteen påpeker viktigheten av å styrke det nordlige kultursamarbeidet spesielt innen film, journalistikk, teater og litteratur.

4.4 Kap. 315 Frivillighetsformål

Komiteen mener frivilligheten har en selvstendig stilling og er en del av selve grunnlaget i samfunnet vårt. Verdien frivilligheten representerer, både materielt og immaterielt, kan ikke overvurderes. Gitt frivillighetens natur og begrepets innhold er det naturlig at organisasjoner og deltakere selv definerer virksomhetene og at størst mulig uavhengighet tjener frivilligheten best.

Det er komiteens mening at frivillig sektor tilfører et uvurderlig bidrag til samfunnet i dag og samfunnets utvikling. Engasjement og deltakelse, fellesskap og livskvalitet, integrering og gode oppvekstvilkår, trygge lokalsamfunn og personlig utvikling – kort sagt, ønsket om å delta og gleden ved å bidra, er kjennetegn for frivilligheten i Norge.

Frivilligheten er limet i samfunnet vårt, i stor-samfunnet, men spesielt i det nære og lokale hverdagslivet vårt. Komiteen merker seg at målet er at frivillig sektor skal ha rammebetingelser som bidrar til bred aktivitet og deltakelse, samtidig som forenkling og forutsigbarhet skal prege samarbeidet mellom myndigheter og frivilligheten. Komiteen bifaller dette og merker seg også at politikken skal være kunnskapsbasert.

Post 21 Forskning og utredning

Komiteen ser at forskningsprogram på sivilsamfunn og frivillig sektor videreføres. Det er komiteens mening at forskningen på frivillighet kan

gi grunnlag for ytterligere avbyråkratisering og forenkling. Frivillig innsats bør i størst mulig grad kunne konsentreres til formålet og i minst mulig grad gå til rapportering og dokumentasjon. Komiteen ønsker å gjenta at arbeidet skal ende med at frivilligheten opplever faktisk forbedring i det byråkratiske møtet med myndighetene.

Post 70 Merverdikompensasjon til frivillige organisasjoner

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at flere organisasjoner i komiteens budsjettføring påpekte at momskompensasjonsordningen fortsatt er langt fra målet om å dekke de reelle utgiftene til moms som frivilligheten betaler inn. I 2015 er den samlede søknadssummen over 100 mill. kroner høyere enn i 2014. LNU opplyste i høring at man forventer at avkortingen øker fra 17 pst. i 2014 til ca. 20 pst. i 2015, og at regjeringens forslag til bevilgning for 2016 innebærer at avkortingen trolig vil være på 22 pst. i 2016. Dermed vil regjeringen bevege seg bort fra målet om en reell kompensasjon, krone for krone. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen på posten med 100 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til frivilligsentraler

Komiteen viser til at formålet med bevilgningen er å støtte opp under etablering og drift av frivilligsentraler. Frivilligsentralene skal være lokalt forankret og drives ut fra lokale forutsetninger og behov. Aktivitetene skal bygge på frivillig innsats, bidra til å skape sosiale møteplasser og legge til rette for lokal frivillig virksomhet. Komiteen mener det er særlig behov for å styrke dette arbeidet i møtet med økte asylankomster, og mener frivilligheten har særlig gode forutsetninger for å lykkes med integrering i lokalsamfunn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil gjenta sin sterke skepsis mot å flytte bevilgningen fra kulturbudsjettet, og viser for øvrig til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 20 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge

Komiteen mener den frivillige virksomheten for barn og unge er et viktig element i utviklingen til barn og unge. Den menneskelige utviklingen fra barnsben av til gagns menneske og demokratisk borger består av mange elementer. Barne- og ungdomsorganisasjonene aktiviserer og er en viktig del i denne utviklingen over hele landet. Komiteen vil

ser til at tilskuddet fordeles til støtteordningene Frifond og LNU Kultur.

Komiteen viser til at formålet er å stimulere barn og unges aktivitet og deltagelse lokalt, og at rammebetingelsene for frivillige organisasjoners og grupper virke på lokalt nivå skal bedres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 315 post 72 gjennom budsjettforliket økes med 2,5 mill. kroner for å gi tilskudd for utgifter til politi ved idrettsarrangementer for barn og unge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i sitt forslag har redusert bevilgningen med 34,1 mill. kroner, og at dette skal kompenseres ved å legge inn mer midler over tippeskjelen. Disse medlemmer ønsker å styrke satsingen på Frifond over statsbudsjettet, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer støtter dessuten budsjettavtalen, der det gis tilskudd i forbindelse med idrettsarrangementer for barn og unge med 2,5 mill. kroner.

Post 73 (Ny) Støtte til idrettsanlegg

Komiteen viser til at det er viktig å tilrettelegge for fysisk aktivitet i hele landet. Ordningen med overskuddet fra Norsk Tipping har bidratt til at det bygges ut anlegg til breddeidretten i alle landets kommuner, samtidig som vi har anlegg som kan huse arrangement for toppidretten. I de seinere årene har anlegg som også retter seg mot den uorganiserte idretten blitt delfinansiert av spillemidler, det samme gjelder for eksempel fjell- og sjøhytter i regi av Den Norske Turistforening.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er langt flere søknader som er godkjent for å få utbetalt spillemidler enn tilgjengelige midler, og at det er et betydelig etterslep som varierer mellom fylkene.

Disse medlemmer viser til at mange av disse idrettsanleggene er eid av idrettslag og andre frivillige organisasjoner og bygget med en betydelig dugnadsinnsats. Etterslepet for utbetaling av tilskudd gjør at eierne må mellomfinansiere anleggene med banklån. Etterslepet er betydelig, og disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, og foreslår bevilget 200 mill. kroner, for å bidra til å tette etterslepet.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen merker seg at tilskuddet til Frivillighet Norge foreslås økt med 2 mill. kroner for å støtte opp om organisasjonens arbeid for å rekruttere flere og nye frivillige, og ser dette i sammenheng med det komiteen tidligere har anført om frivillighetens uvurderlige plass i samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til forslaget om å flytte bevilgningen til Innsamlingsregisteret fra faste tiltak til disposisjonspost 79. I komitéhøring uttrykte Innsamlingskontrollen betydelig bekymring rundt dette. Disse medlemmer støtter regjeringens syn på at bevilgningen skal være knyttet til innsamlingsorganisasjonenes arbeid for å opprettholde og øke givernes tillit, hvilket åpenbart er av stor betydning. Disse medlemmer støtter Innsamlingskontrollens syn, og mener at det statlige bidraget fortsatt bør gis som et fast tiltak, og bevilges under post 78 Ymse faste tiltak.

Post 82 Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

Komiteen viser til at denne posten «skal kompensere for kostnader som idrettslag og foreninger har til merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg» (Prop. 1 S (2015–2016)).

Komiteen merker seg at det etter revidert nasjonalbudsjett for 2015 er et gap mellom kompensasjonen og den faktiske merverdiavgiften som foreningslivet ble avkrevet til bygging av idrettsanlegg.

Det er fortsatt komiteens mening at regjeringen bør se på måter å gjøre ordningen mer forutsigbar på.

Komiteen viser til at regjeringen i saldert budsjett for 2015 har bevilget de manglende 48,1 mill. kroner slik at alle får 100 pst. refusjon.

Komiteen viser til at ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for idrettsanlegg bygd i regi av lag og foreninger har virket etter hensikten siden den ble innført. Komiteen mener ordningen har bidratt til samhold og engasjement, også ut over idrettsaktiviteten i seg selv. Erfaring viser at det gjennom dette i tillegg skapes samhold for å ta vare på anleggene. Dette gir god samfunnsøkonomi. At bygging i slik regi også utløser dugnadsinnsats som reduserer kostnadene, gir et gunstig regnestykke både for staten og for byggherrene. Komiteen viser til at alternativet i mange tilfeller vil være at kommunene bygger anleggene uten samme mulighet til å redusere kostnadene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser videre til at regjeringen de to siste år har sørget for å gi til-

leggsbevilgninger til ordningen slik at ingen av de refusjonsberettigede søkerne har måttet oppleve avkorting. Flertallet viser til at rammen for ordningen er foreslått økt med 42,9 mill. kroner for neste års budsjett, og at søknadsfrist er flyttet til 1. mars. Det er vanskelig å forutsi behovet år for år, men flertallets syn er at flytting av søknadsdato og økning i rammen vil danne et godt grunnlag for full kompensasjon også i 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Stortingets anmodningsvedtak nr. 534 av 5. mai 2015:

«1. Stortinget vil be regjeringen vurdere om ordningen for merverdiavgiftskompensasjon for idrettsanlegg kan gjøres mer forutsigbar, herunder en endring fra rammestyrte til regelstyrt ordning, og melde tilbake til Stortinget på egnet måte, senest i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016.»

I svar på spørsmål nr. 225 til finanskomiteen begrunnes manglende oppfølging med bl.a.:

«I ny saldering av statsbudsjettet høsten 2014 ble det gitt en tilleggsbevilgning på 48,9 mill. kroner, jf. Prop. 36 S (2014-2015) og Innst. 87 S (2014-2015), som sikret full innvilgelse av alle godkjente søknader. Regjeringen har slik vist at den prioriterer å gjøre ordningen mer forutsigbar.»

Disse medlemmer vil peke på at Stortingets vedtak ble gjort i mai 2015 og dermed flere måneder etter regjeringens vedtak om å foreta en bevilgning i samband med ny saldering av budsjettet for 2014. Ingenting tydet på at Stortinget ville slutte seg til en såkalt forutsigbarhet knyttet til ny saldering av årlige statsbudsjett.

Disse medlemmer konstaterer at regjeringen vil beholde en rammestyrte ordning og stiller seg undrende til at man ikke legger fram en vurdering av hvordan kompensasjonsordningen kan gjøres mer forutsigbar, slik Stortinget ba om.

Disse medlemmer viser for øvrig til at Norges Idrettsforbund i høring i høst ga uttrykk for bekymring over den manglende kompensasjon med tilsvarende avkorting. Den fylkesvise lista som i etterkant ble oversendt finanskomiteen, beskriver med all tydelighet hvilke utfordringer lag og foreninger landet over står overfor som følge av redusert tilbakebetaling.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen hvor Arbeiderpartiet foreslår å øke posten med 55 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til pressemelding av 20. novem-

ber 2015, hvor regjeringen foreslår en tilleggsbevilgning på 48,1 mill. kroner til kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Dette forutsettes å bety full innvilgelse av godkjente søknadsbeløp. Disse medlemmer konstaterer at regjeringen har valgt å skape uforutsigbarhet blant idrettslag landet rundt i månedsvis, for deretter for annet år på rad å bli presset til å gå bort fra sitt budsjettforslag om avkorting. Disse medlemmer gjentar derfor sitt forslag om en regelstyrt ordning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak der ordningen med merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg gjøres om til en regelstyrt ordning.»

Post 84 Ungdoms-OL

Komiteen viser til at det statlige tilskudd til Ungdoms-OL skal bidra til gjennomføring av lekene i Lillehammer, Hamar, Gjøvik, Øyer og Oslo fra 12.–21. februar 2016. I tillegg til idretten er det vektlagt fokus på kultur og læring, og 2 500 frivillige skal være delaktige i gjennomføringen. Ungdom involveres i alle deler av arrangementet, og tilbudene til deltakerne er mange og varierte. Komiteen ser på Ungdoms-OL som et viktig bidrag også til læring og holdninger, og derigjennom som en god investering for framtida.

Post 86 (Ny) Generell tilskuddspost for internasjonale sykkelritt i Norge

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 315 post 86 gjennom budsjettforliket gis 5 mill. kroner til internasjonale sykkelritt i Norge.

4.5 Kap. 320 Allmenne kulturformål, jf. kap. 3320

Komiteen støtter opp om at bevilgningene til allmenne kulturformål i 2016 skal legge til rette for produksjon, formidling og etterspørsel av ulike kunstuttrykk.

Komiteen merker seg at det settes i gang ny oppføring av nasjonale kulturbygg eller bygg med landsomfattende funksjon og/eller viktige landsdelsfunksjoner.

Komiteen er enig i at det behøves mer kulturforskning og vektlegger også behovet for et mangfold av forskningsinstitusjoner innen kulturfeltet.

Det er også viktig, slik komiteen ser det, at internasjonalt samarbeid styrkes og opprettholdes på kulturfeltet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til regjeringens beslutning om å avvikle knutepunktordningen slik vi kjenner den i dag. Gjennom evaluering, innspillmøter og lang tids arbeid er det konkludert med at den 20 år gamle ordningen avvikles og at festivalstøtte etter endring legges til Norsk kulturfond og dermed håndtert av Norsk kulturråd. Flertallet støtter endringen, men mener det gjenstår et viktig arbeid for å sikre hensikt og treffsikkerhet i den nye ordningen.

Flertallet har merket seg at Kortfilmfestivalen i Grimstad er flyttet fra knutepunktordningen til NFI, og mener dette er naturlig i og med at støtte til kortfilmfestivalen dermed blir behandlet av et filmfaglig miljø. Flertallet er derimot ikke enig i at Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge fortsatt er beholdt som egne poster på statsbudsjettet. Disse institusjonene bør få samme muligheter og behandles etter samme kriterier som de øvrige knutepunktinstitusjonene som flyttes til Kulturrådet. Dette vil også være prinsipielt riktig og legge til rette for likebehandling. Flertallet foreslår derfor at Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge flyttes fra kap. 323 post 71 til kap. 323 post 55 Norsk kulturfond.

Flertallet er videre opptatt av å være en del av prosessen ved omleggingen av festivalstøtteordningen, samt sikre god overgang for de som har vært knutepunktinstitusjoner i dag. Flertallet vil derfor be departementet ta påfølgende innspill fra flertallet med i den videre dialog med Kulturrådet for å etablere gode og bærekraftige kriterier for den nye festivalstøtteordningen i tillegg til den grunnleggende kvalitetsvurderingen på innhold og arrangement:

- Ordningen må ivareta, legge til rette for og bidra til utvikling av spyspisser både innenfor sjangere og regioner.
- Ordningen må kunne skape forutsigbarhet gjennom flerårige tilskudd og samtidig være så fleksibel at dette kan tilpasses den enkelte søker eller søkergruppes spesielle behov for å kunne gjennomføre innholdet i søknaden.
- Regional forankring og lokal og regional medfinansiering skal gi prioritet i søknadsbehandlingen.
- Ordningen skal målrettet brukes for å åpne for mangfold i festivaltilbudet.
- Det skal tilstrebes en god geografisk spredning i tildelingene, dog ikke som eget overstyrede kriterium.

- Det skal etableres gode rutiner for evaluering av tilskuddene i ordningen.
- Det er viktig å skape en god overgang for de institusjonene som har vært del av knutepunktordningen. Flertallet forutsetter derfor at de enkelte får opprettholdt sitt tilskudd for 2016, og at forberedelser til 2017 også blir ivaretatt på en god måte.

Flertallet vil videre påpeke betydningen festivalene har, både som kulturnæringsaktører og for lokal frivillighet, og legger videre til grunn at Kulturrådet også vil ivareta og verdsette bidrag på disse feltene, i utviklingen av festivalstøtteordningen. Flertallet ber departementet meddele kriteriene for den nye festivalstøtteordningen til Stortinget så raskt som mulig, fortrinnsvis i forbindelse med revidert budsjett for 2016.

Egeninntjening

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, påpeker at kulturen i Norge har hatt en stor vekst de siste årene. Flertallet vil anbefale at en også må knytte til seg både private og offentlige samarbeidspartnere og ikke minst sponsorer, og i tillegg må en ha økt fokus på besøkstallet ved kulturinstitusjonene.

Flertallet mener at målet må være at kulturlivet blir mindre avhengig av staten, og at kulturinstitusjonene og deres ledelse må få bruke tiden på å være kreative og skape rom for opplevelse, refleksjon og innsikt, ikke på å overbevise politikerne om behovet for økonomiske midler. Flertallet ser at debatten rundt egeninntjening for kulturinstitusjoner har pågått i norske medier den siste tiden, hvor flere kulturinstitusjoner ser gode muligheter til egeninntjening, og at i resten av Europa kan man hente inn eksempler der kulturinstitusjoner skaffer hovedinntekter fra fond og private sponsorer samtidig som man får inn midler fra billettsalg, arrangement, butikker, cafe- og restaurantdrift. Flertallet mener selvfølgelig at staten burde legge til rette for et yrende kulturliv, men det yrende kulturlivet skapes ikke ved at kulturinstitusjoner er 100 prosent statlig finansiert.

Flertallet ser behovet for vesentlige statlige bidrag til kulturfeltet og har ingen ambisjoner om reduserte bevilgninger, men mener det er sunt å se på hvordan museer og kulturinstitusjoner kan driftes best mulig med mest mulig sikkerhet og forutsigbarhet. Flertallet ønsker mer debatt om kunstens innhold og ser at en fleksibel økonomi med flere finansieringskilder kan styrke kunstens funksjon i samfunnet, mens det at kulturinstitusjoner blir for ensidig avhengig av staten, kan virke hemmende for kunstfeltets samlede utvikling. Flertallet viser i denne

sammenheng til Kulturutredningen, NOU 2013:4, som påpekte at det er ønskelig med en økt finansiering av kulturlivet fra private kilder, at flere finansieringskilder bidrar til å sikre kulturlivet faglig uavhengighet og fremmer mangfold i kunst- og kulturproduksjonen, og at utvidet finansiering av kulturlivet i tillegg til bevilgningene fra offentlige myndigheter bidrar til økt kunst- og kulturproduksjon.

DEN KULTURELLE SPASERSTOKKEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det ved behandling av statsbudsjettet for 2015 ble stor debatt rundt regjeringens forslag om å fjerne bevilgningen til Den kulturelle spaserstokken. Ordningen ble innført av regjeringen Stoltenberg II i 2007 og bygger på tanken om at eldre mennesker eller andre som ikke så lett kan oppsøke ordinære kulturtilbud, har like stort behov for – og rett til – kunstneriske og kulturelle opplevelser som alle andre. I 2014 var rammen for ordningen 30,8 mill. kroner, med 15,4 mill. kroner fra helse- og omsorgsbudsjettet og samme beløp fra Kulturdepartementet.

Disse medlemmer var svært kritisk til at regjeringen i budsjettet for 2015 foreslo å avvikle denne viktige ordningen. Disse medlemmer merket seg at midlene etter stort press fra ulikt hold ble tatt inn igjen, men kun innlemmet i den generelle rammen til fylkeskommunene. Disse medlemmer merker seg imidlertid at regjeringen nå har fjernet rapporteringsplikten for bruk av midlene. Den tiltenkte bruken av midlene er dermed svært usikker, og disse medlemmer mener sjansen er stor for at pengene kan bli benyttet til andre formål.

Disse medlemmer er glad for at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett for 2016 styrker Den kulturelle spaserstokken med 50 pst., dvs. 15,4 mill. kroner. Disse medlemmer mener at det må være rapporteringsplikt for tildelingen, slik at man sikrer at midlene brukes til det som er formålet med Den kulturelle spaserstokken, å gi gode kunstneriske og kulturelle opplevelser til eldre mennesker.

FARGESPILL

Komiteen mener det er viktig å løfte frem kunstprosjekter av høy kvalitet som har vist seg å ha positiv effekt på integrering og motvirke fremmedfrykt. Komiteen vil spesielt fremheve Fargespill som er et kunstnerisk prosjekt som lager forestillinger med barn og unge fra hele verden, inkludert Norge. De fleste er flyktninger og asylsøkere. Forestillingene består utelukkende av det disse har med seg av kulturskatter fra sine hjemland, satt inn i en profesjonell ramme med musikere, lyd, lys og de beste konserter. De har utviklet en egen metodikk og

verktøy basert på kraften i kunstens uttrykksform og den universelle metoden med møte mellom mennesker, mobilisering av egne ressurser og talent, samt det å gjøre hverandre gode.

Post 50 (Ny) Tilskudd kommuner og fylkeskommuner

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Enger-utredningen og ser behovet for å styrke den kulturelle grunnmuren. Disse medlemmer viser til ordninger som Den kulturelle spaserstokken, Den kulturelle skolesekken, kultur i fengsel (Ny), kultur i barnehage, fritidsklubber for ungdom og kulturkort for ungdom, og vil styrke dette arbeidet og disse ordninger i tråd med Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen slik:

Film som sjanger i Den kulturelle skolesekken:	5 mill. kroner
Kultur i fengsel:	5 mill. kroner
Kultur i barnehage:	5 mill. kroner
Kultur i fritidsklubber og ungdomshus:	15 mill. kroner
Kulturkort for ungdom:	15 mill. kroner
Ungdommens Kulturmønstring økes med:	5 mill. kroner

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) kuttes det med 0,3 mill. kroner.

Post 73 Nasjonale kulturbygg, kan overføres

Komiteen merker seg at det i Prop. 1 S (2015–2016) inngår en særskilt tiltakspakke for økt sysselsetting. Bevilgningen er på 64,1 mill. kroner som engangstilskudd til nybygg og ekstraordinært vedlikehold av kulturhistoriske bygninger på Vestlandet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen og øker bevilgningen med 10 mill. kroner til museumsformål.

SAEMIEN SIJTE

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringens budsjett for 2016, der det står at forprosjekt for Saemien Sijte fortsetter i 2016. Disse medlemmer forventer en snarest mulig tilbakemelding til Stortinget, når plan for framdrift og bevilgning foreligger, med tanke på oppstartsbevilgning.

TELEMARK MUSEUM

Komiteen er kjent med Telemark Museums planer om nybygg i Skien. Telemark Museums nedslagsfelt dekker tre fjerdedeler av fylkets befolkning, men mangler et helårsåpent tilbud til befolkningen. Komiteen vil videre vise til at det mangler også tilfredsstillende arbeidsforhold for de ansatte, på grunn av gamle, umoderne og uisolerte bygninger. Telemark Museum var tidlig ute med å følge opp konsolideringsoppdraget fra staten. Komiteen er kjent med behovet for et nytt helårsåpent museum i Skien, og er positiv til planene som foreligger.

Komiteen vil vise til at nybygget skal inkludere utstillingsareal, publikumsfunksjoner, arkiv og verksted, som er et svar på samfunnsoppdraget museumssektoren er gitt av staten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Telemark Museums planer om nybygg i Skien, for å dekke en stor del av fylkets befolkning med et helårsåpent tilbud. Et nybygg vil også bidra til å bedre arbeidsforholdene, som i dag er preget av gamle og uisolerte bygninger. Disse medlemmer ser positivt på planene, og foreslår i tråd med finansinnstillingen at det bevilges 15 mill. kroner.

NORSK BERGVERKSMUSEUM PÅ KONGSBERG

Komiteen ser at utviklingen av byggeprosjektet som skal sikre trygg oppbevaring av Norges Banks myntverkssamling og verdens største samling av trådsølv på Norsk Bergverksmuseum er kommet langt. Statsbygg overleverte i desember 2013 et gjennomarbeidet forprosjekt for nytt sikkerhetsbygg ved Norsk Bergverksmuseum på Kongsberg til sin oppdragsgiver Kulturdepartementet. Arbeidet med plan- og designkonkurranse, skisseprosjekt og forprosjekt pågikk i fem år og ble fullfinansiert over statsbudsjettet med i alt 25. mill. kroner. Nybygget/tilbygget skal sikre museets særdeles verdifulle og verdens største samling av trådsølv og Norges Banks samling av mynter, medaljer og produksjonsutstyr. Komiteen ser også at disse samlingene stiller store krav til sikkerhet, både klimatisk og i forhold til brann, tyveri og skadeverk. Det er av stor betydning for en trygg forvaltning og formidlingen av disse nasjonal-skattene.

Post 78 Ymse faste tiltak

FORENINGEN NORDEN

Komiteen viser til at det under denne posten er ført opp tilskudd til henholdsvis Foreningen Norden med 5,1 mill. kroner, Nordisk informasjonskontor i

Nord-Norge med 0,8 mill. kroner og Nordisk informasjonskontor i Sør-Norge med 0,3 mill. kroner.

Komiteen viser til at informasjonskontorene for nordisk samarbeid i en årrekke har arbeidet for økt og tettere samarbeid mellom de nordiske landene. Det samme gjør Foreningen Norden, som også er en viktig koordinator inn mot Nordisk råd. Komiteen er opptatt av forenkling og effektiv forvaltning av offentlige midler og foreslår derfor å samle tilskuddene til nordisk fremme gjennom Foreningen Norden.

MELAHUSET

Komiteen viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Komiteen viser til at kap. 320 post 78 gjennom budsjettforliket bevilges 2,5 mill. kroner til drift av Melahuset i Oslo.

MUSIKKUTSTYRSORDNINGEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til evaluering av Musikkutstysrordningen (MUO) og støtter forslaget om å gjøre ordningen sjangerfri, og utvide med kor, korps og klassisk. I tråd med Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen foreslår disse medlemmer en økning til MUO på 10 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen og foreslår støtte til drift av Melahuset med 2,5 mill. kroner.

Post 79 Til disposisjon, kan nyttes under post 1

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 320 post 79 gjennom budsjettforliket bevilges 1,5 mill. kroner til Kristiansund kirke-, kunst- og kulturfestival.

Flertallet registrerer at komiteens behandling av budsjettet der alle festivaler er flyttet fra egne poster på budsjettet til Kulturfondet for behandling av Kulturrådet, ikke er fanget opp i arbeidet med budsjettforliket. Det er således ikke i henhold til dette prinsippet når Kristiansund kirke-, kunst-, og kulturfestival nå er plassert på denne posten. Flertallet ber departementet følge opp dette slik at alle festivaler kan behandles av samme instans.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen og foreslår at Kristiansund Kirkes kunst- og kulturfestival gis tilskudd på 1,5 mill. kroner.

Post 82 Nobels fredssenter**FREDS- OG MENNESKERETTIGHETSSENTRENE**

Komiteen vil fremheve arbeidet som gjøres på freds- og menneskerettighetssentrene, spesielt i en tid med økende fremmedfrykt, antisemittisme og rasisme er det vesentlig at barn og unge får kunnskap og innsikt i erfaringene fra annen verdenskrig, kunnskap om norsk krigshistorie, holocaust og den nasjonalsosialistiske ideologien. Freds- og menneskerettighetssentrene fremstår som viktige læringsarenaer og utgjør et verdifullt bidrag til dette arbeidet.

Post 85 Gaveforsterkningsordning

Komiteen merker seg at gaveforsterkningsordningen styrkes med 15 mill. kroner til totalt 45 mill. kroner i 2016 for å omfatte større deler av kultursektoren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til ordningen med gaveforsterkning. Disse medlemmer viser til at denne ordningen treffer uten å måle kunstnerisk kvalitet, geografiske tildelinger og heller ikke etter prinsippet om en rettferdig fordeling av statlige kroner. Disse medlemmer støtter ikke ordningen der private aktører styrer hvor de statlige kroner skal gå til deler av kulturlivet, og er bekymret for utviklingen. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår at bevilgningen reduseres med 45 mill. kroner.

Post 86 Talentutvikling

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til talentordningen Talent Norge AS som ble etablert i 2015. Formålet med ordningen er å bidra til et kulturliv på høyt internasjonalt nivå.

Disse medlemmer viser til ordningen med Talent Norge AS som pr. i dag i all hovedsak knytter til seg talent innen den klassiske sjanger. Disse medlemmer støtter ikke ordningen. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen og Arbeiderpartiets forslag om at bl.a. UKM innenfor sin ramme kan gi stipend og støtte til å jobbe videre for talent i alle kunstneriske sjangre. Disse medlemmer foreslår i tråd med Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen å redusere posten med 30,57 mill. kroner.

4.6 Kap. 321 Kunstnerformål

Komiteen merker seg at mål for 2016 er å lette etablering og stimulere utvikling av profesjonelt kunstnerisk virke og sikre opphavsmenn vederlag for offentlig bruk av åndsverk.

Komiteen merker seg at post 1 foreslås avviklet og overført til post 71 (Ny).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, har merket seg at regjeringens utredning om kunstnerøkonomi dokumenterer at kunstnere tjener mindre på det de skaper nå enn før kulturløftet, til tross for at statlige bevilgninger til kultur omtrent ble doblet i samme periode. Flertallet vil understreke at offentlig støtte til kunst og kultur representerer viktige investeringer i ny og annerledes tenkning som utvikler og beriker samfunnet. Derfor skal det offentlige fortsatt yte vesentlig støtte til kunst og kultur.

Flertallet er derfor tilfredse med at det også for 2016 er foreslått styrking av stipendordningene for å bidra til at flere kunstnere kan leve av det de skaper. Det foreslås 500 ordinære arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere. Dette er en økning på 5 stipender. Flertallet ser at utvalget for statens kunstnerstipend vurderer antall kvoter fordelt mellom ordinære arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere. Arbeidsstipendet foreslås økt fra 210 000 kroner til 215 000 kroner. Flertallet har merket seg at forslag til økning nå utgjør større andelsmessig vekst enn den statlige lønnsjusteringen.

Komiteen har tidligere tatt til orde for en kunstnerassistentordning, og mener at en slik ordning kan bidra til å fange opp og utvikle nye talenter innen billedkunstfeltet. Komiteen viser til at en kunstnerassistentordning kan bidra til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere, og at den kan bidra til å profesjonalisere og øke produksjonsmulighetene for begge parter.

Post 55 (Ny) Kunstnerassistentordningen

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til høring og innspill om behovet for en kunstnerassistentordning, som kan bidra til tett samarbeid mellom nyutdannede og etablerte kunstnere. Disse medlemmer støtter opprettelse av en slik ordning, og viser til at Arbeiderpartiet i finansinnstillingen foreslår 6 mill. kroner til dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett ble foreslått å innføre en ny kunstnerassistentordning for unge, nyutdannede billedkunstnere, med 6 mill. kroner. Ordningen vil bidra til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere. Dette medlem legger til grunn at innretning for en slik ordning etableres i tett dialog med kunstnerorganisasjonene, herunder Unge Kunstneres Samfund.

Post 73 Kunstnerstipend m.m., kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 321 post 73 gjennom budsjettforliket økes med 8,4 mill. kroner for å styrke kunstnerstipend.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til levekårsundersøkelsen for kunstnere, og følger opp de anbefalinger som gis med å styrke kunstnerstipend. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 9,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til kunstnerundersøkelsen som har vist at det er et sterkt behov for å bedre kunstnernes økonomi. Satsing på kunstnerstipendene, sammen med en rekke andre virkemidler og statlige ordninger, er svært viktige for å få dette til. Dessverre har stipendene over lang tid hatt en realnedgang. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 8,5 mill. kroner.

Post 74 Garantiinntekter og langvarig stipend, overslagsbevilgning

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 321 post 74 gjennom budsjettforliket økes med 0,5 mill. kroner som skal gå til kunstnerstipend.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til levekårsundersøkelsen for kunstnere, og følger opp med å styrke garantiinntekter og langvarige stipend. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til kunstnerundersøkelsen som har vist at det er et sterkt behov for å bedre kunstnernes økonomi. Satsing på kunstnerstipendene, sammen med en rekke andre virkemidler og statlige ordninger, er svært viktige for å få dette til. Dessverre har stipendene over lang tid hatt en realnedgang. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 0,4 mill. kroner.

4.7 Kap. 322 Visuell kunst, jf. kap. 3322

Komiteen mener det er viktig å sikre et tilbud av visuell kunst av høy kvalitet til flest mulig. Videre mener komiteen det er viktig med økt oppmerksomhet, økt publikumsoppslutning over hele landet, økt profesjonalisering, samt at opphavsmenn skal sikres vederlag for offentlig bruk av åndsverk. Komiteen vil vise til at kunstscenen i Norge er et mangfold av kunstuttrykk. Mange institusjoner og formidlingsarenaer er spredt over hele landet. Komiteen mener det er svært viktig med dette mangfoldet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) reduseres bevilgningen til visuell kunst med 0,4 mill. kroner.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at KOROs registreringsprosjekt fra 2013 når det gjelder tilstand, plassering og eierskap for kunst i statlige bygg, pekte på et etterslep på ivaretagelse av kunstverk i disse bygningene. Disse medlemmer er opptatt av tiltak som ivaretar dette.

Post 50 Kunst i offentlige rom

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at KORO er evaluert, og at det nå settes i gang en gjennomgang av tilskuddsordningene. Evalueringen viste at KORO oppfylte sitt samfunnsansvar, og disse medlemmer merker seg at konklusjonen er at ordningen vanskelig lar seg erstatte av andre aktører. Disse medlemmer mener derfor det er viktig at KORO ikke svekkes, men heller styrkes i den gjennomgangen som nå skal gjøres.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 328 post 78 gjennom budsjettforliket bevilges 1 mill. kroner til museumspedagog ved Kunstmuseet i Namsos.

Flertallet viser til at museet Midt IKS får sine bevilgninger over kap. 320 post 70, og flytter ekstra-bevilgningen dit.

4.8 Kap. 323 Musikkformål, jf. kap. 3323

Komiteen merker seg at mål for 2016 er å legge til rette for musikkproduksjon, musikkformidling og etterspørsel av ulike musikkuttrykk.

Komiteen merker seg at bevilgningen til tidligere knutepunktordning som ble gitt under post 72 nå er flyttet til post 55 Norsk kulturfond.

Komiteen merker seg at i Prop. 1 S (2015–2016) er det foreslått at Festspillene i Bergen og Nord-Norge legges på post 71 for region- og landsdelsinstitusjoner.

Komiteen merker seg også at det statlige bidraget til Rock City er foreslått avvirket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at Kulturdepartementet, på oppdrag fra familie- og kulturkomiteen, jf. Innst. 14 S (2014–2015), har gjennomført en evaluering av Musikkutstysordningen.

Flertallet registrerer at dagens brukere er godt fornøyd, og at rapporten anbefaler at ordningen utvides til alle musikksjangre. Flertallet har samtidig merket seg at det har samlet seg opp store summer i ubrukte midler, og at rapporten anbefaler at stiftelsens egenkapital bygges ned. Evalueringen anbefaler videre at det ikke bør gis støtte til tiltak som gjennomføres uavhengig av tilskudd fra Musikkutstysordningen, og særlig i regi av virksomheter med erverv som formål.

Flertallet er tilfreds med at ordningen har fungert tilfredsstillende for brukerne, og mener det er viktig å utvide ordningen til alle sjangre. Flertallet vil samtidig understreke at Musikkutstysordningen bør innrette tildelingspraksis og regnskapspraksis i tråd med god forvaltning av offentlige tilskuddsmidler, eventuelle ubenyttede tilskuddsmidler må inngå i den løpende rapporteringen til departementet. Flertallet vil også påpeke betydningen av at administrasjons- og forvaltningskostnadene holdes lave, slik at mest mulig av midlene kan nå ut til brukerne.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 323 post 55 gjennom budsjettforliket økes med 5 mill. kroner som bevilges musikkensembler og kor i det frie kulturfelt, for å styrke kor på høyt nivå ytterligere.

Flertallet foreslår at for å sikre likebehandling og forutsigbarhet flyttes Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge fra kap. 323 post 71 til kap. 323 post 55, og blir således en del av den nye festivalstøtteordningen som skal administreres av Kulturrådet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) kuttes det med 1,2 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår økt tilskudd til musikkensembler og kor i det frie feltet med 5 mill. kroner.

Komiteen viser til at det er en sterk sammenheng mellom det frivillige kulturlivet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Deltakelse i frivillig kulturliv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunnet, og den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at korbevegelsen er den største folkebevegelsen etter idretten, og det er viktig både å bevare og fornye den nasjonale verdien som ligger i korkunsten. Derfor ønsker Kristelig Folkeparti å styrke ensemblestøtten i Norsk kulturråd for å gi et løft til kor og musikkensembler i det frie kulturfeltet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til Norsk kulturråds ordning for tilskudd til musikkensembler med 20 mill. kroner.

STELLA POLARIS

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til flertallets ønske om å sikre gjøglerteateret Stella Polaris fortsatt drift i 2016. Flertallet foreslår på denne bakgrunn å gi Stella Polaris en tilleggstildeling på 0,5 mill. kroner via kap. 324 post 78. I kap. 323 post 55 Musikkensembler og kor i det frie kulturfeltet, reduseres økningen i budsjettforliket tilsvarende med 0,5 mill. kroner.

Post 72 (Ny) Knutepunktordningen

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Kulturdepartementet startet opp evaluering av knutepunktordningen i 2010, og konstaterer at regjeringen nå foreslår en avvikling. Dette med unntak av Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge, samt Kortfilmfestivalen i Grimstad som fortsatt skal motta sine tilskudd over statsbudsjettet.

Disse medlemmer vil uttrykke undring over at knutepunktordningen foreslås avvirket gjennom et statsbudsjettforslag, og uten at Stortinget har fått mulighet til å drøfte alternative måter å ivareta rollen knutepunktordningen var ment som for de ulike sjangre.

For å sikre at vi får ivaretatt den funksjon ordningen var ment å ha, og samtidig vurdert konsekvensene av en avvikling, vil disse medlemmer foreslå

at endringen utsettes, og at Stortinget får gjennomgått status og muligheter i en egen sak.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utsette avviklingen av knutepunktordningen.»

«Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om mulighetene for å ivareta knutepunktordningens formål og konsekvensene av en eventuell avvikling.»

4.9 Kap. 324 Scenekunstformål, jf. kap. 3324

Komiteen viser til at kapitlet blant annet omfatter den statlige virksomheten til Riksteatret, avsetning til scenekunst under Norsk kulturfond, fire nasjonale institusjoner, 14 region-/landsdelsinstitusjoner, åtte region- og distriktsoperatiltak og en rekke andre faste tiltak.

Komiteen har merket seg at post 72 Knutepunktinstitusjoner er foreslått avviklet og bevilgningen lagt inn under post 55 Norsk kulturfond.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at Riksteatret har et bredt repertoar med en rekke oppsetninger årlig på faste spillesteder over hele landet. Komiteen vil understreke behovet for et bredt samarbeid – formelt og uformelt – mellom Riksteatret, andre teatre og frie grupper. Komiteen understreker Riksteatrets betydning som teater for hele landet. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av at Riksteatret samarbeider med andre teatre om å bringe gode oppsetninger til et større publikum. Dette er etter komiteens mening positivt og bidrar til god utnyttelse av de samlede ressurser på scenekunstheltet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til regjeringens forslag.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteen viser til at avsetningen til scenekunst under Norsk kulturfond skal nyttes til ordningene for fri scenekunst – teater og dans, basisfinansiering av frie scenekunstgrupper, forprosjekt, formidling av scenekunst, regionale dansemiljøer, arrangørstøtte og andre scenekunsttiltak m.m. Komiteen viser videre til at midlene fordeles på bakgrunn av kunst- og kulturfaglige vurderinger og kan nyttes både til enkeltstående og flerårige prosjekter, samt til tiltak av mer varig karakter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) kuttes det med 0,5 mill. kroner.

Post 70 Nasjonale institusjoner

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Den Norske Opera & Ballett, Den Nationale Scene, Det Norske Teatret og Nationaltheatret.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

Komiteen viser til at posten gjelder driftstilskudd til enkelte institusjonsteatre. Komiteen merker seg at tilskuddene til enkelte institusjoner er foreslått økt for å styrke produksjon, formidling og etterspørsel av ulike scenekunstuttrykk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 324 post 71 gjennom budsjettforliket bevilges 2,5 mill. kroner til Hordaland Teater.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker å styrke den kulturelle grunnmuren og sørge for videre utbygging og drift av viktige kulturinstitusjoner i hele landet. Disse medlemmer registrerer at det jobbes videre med fylkes-sceneprosjektet for Østfold i Fredrikstad.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår et tilskudd til Hordaland Teater med 2,5 mill. kroner.

Disse medlemmer er bekymret for videre drift av de frie teatrene, og mener at regjeringen må komme med løsninger for framtidig drift, da Kulturrådet melder at de ikke støtter denne typen kultur i framtiden. Disse medlemmer er kjent med at det er ulik behandling, når det gjelder å gi støtte, som f.eks. mellom Stella Polaris og Grenland Friteater, og mener dette må ryddes opp i.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en plan for hvordan frie teater skal driftes i framtiden.»

Post 73 Region- og distriktsopera

Komiteen mener region- og distriktsoperaene gjennom et utstrakt samarbeid mellom profesjonelle og amatører er med på å bygge den kulturelle grunnmuren rundt i Norge. Komiteen merker seg at departementet legger som forutsetning for det statlige driftstilskuddet til operatiltakene at det ordinære

offentlige driftstilskuddet fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. forslag til vedtak V, nr. 3.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen og øker bevilgningen med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer er kjent med planene om nytt kultur- og operahus i Kristiansund, og at dette er ment å gi et løft til det lokale og regionale kulturliv, men også å være et bidrag til den nasjonale operasatsing. Disse medlemmer har merket seg at både kommune og fylkeskommune prioriterer prosjektet, viser til finansinnstillingen, og foreslår en bevilgning på 3 mill. kroner til dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Operaen i Østfold gjennom flere år har vært underfinansiert. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 4 mill. kroner for å rette opp i dette.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen har merket seg at Skuespiller- og danseralliansen legger til rette for at frilanskunstnerne kan opprettholde og videreutvikle talent, kompetanse og kunstnerskap i et arbeidsmarked hvor kortvarige midlertidige ansettelser og oppdrag er hovedregelen. Alliansen imøtekommer den dynamikk og fleksibilitet som arbeidsmarkedet etterspør innen scenekunst, TV og film, med tilgang til skuespillere og dansere med høy kunstnerisk kvalitet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 324 post 78 gjennom budsjettforliket bevilges 2,5 mill. kroner til Avant Garden i Trondheim.

Flertallet har merket seg at Norsk kulturråd vil stoppe drifts- og prosjektstøtte til Stella Polaris i 2016. Flertallet er redd for at dette kan bety slutten på gjøglertheateret som har en historie fra 1985. Flertallet viser til at gjøglertheateret har gledet mange både i inn- og utland gjennom disse årene. Flertallet foreslår på denne bakgrunn å gi Stella Polaris et tilskudd på 0,5 mill. kroner via kap. 324 post 78. Kap. 323, post 55 Musikkensemble og kor i det frie kulturfeltet, reduseres økningen tilsvarende med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet opprettholder i tråd med Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, det statlige bi-

draget til Rock City med 2 mill. kroner. Dette for å følge opp Stortingets vedtak i Innst. 14 S (2014–2015).

Disse medlemmer ser behov for å styrke regionsatsingen i Nord-Norge innen dans, og styrker i tråd med finansinnstillingen posten med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til evalueringen av Skuespiller- og danseralliansen, og vil i tråd med Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen styrke ordningen med 5 mill. kroner for å ta inn flere kunstnere i sitt program.

Disse medlemmer er kjent med at Norsk kulturråd stopper drift og prosjektstøtte til Stella Polaris i 2016. Dette betyr trolig slutten på gjøglertheateret med historie fra 1985, og som har gledet mange i inn og utland. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen og Arbeiderpartiets forslag om å bevilge 1 mill. kroner til driften.

Disse medlemmer viser til befarings- og informasjon om at Avant Garden skal flytte over i nye lokaler. Disse medlemmer ser behovet for økt driftstilskudd, viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen og foreslår en økning på 5 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til viktigheten av levende regionteatre, og merker seg suksessen Teater Innlandet hittil har hatt som teater for innlandsregionen. Videre merker disse medlemmer seg at Teater Innlandet har få ansatte og ressurser, og ønsker å styrke teaterets muligheter til å turnere og produsere i 2016. Disse medlemmer foreslår i tråd med Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, å øke bevilgningen med 1 mill. kroner.

Komiteen viser til at formålet til Skuespiller- og danseralliansen AS er å sikre de tilsatte dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsetningsforhold og oppdrag, samt legge til rette for eksterne sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Komiteen har merket seg at evalueringer har kunnet dokumentere svært positiv effekt av tiltaket.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 5 mill. kroner utover regjeringens forslag, for å kunne ansette enda flere skuespillere og dansere.

4.10 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, jf. kap. 3326

Komiteen slutter seg til de overordnede målene for 2016, og vil særlig understreke at bibliotekene spiller en viktig rolle både som lokale ikke-kommersielle kulturinstitusjoner, som en del av kunnskaps-

samfunnet og som en del av demokratiet. Komiteen har merket seg at post 72 Knutepunktinstitusjoner er foreslått avvirket og bevilgningen lagt inn under post 55 Norsk kulturfond.

Komiteen er opptatt av at flere skal få mulighet til å gjøre seg kjent med poesi og litteratur. Det er, slik komiteen ser det, viktig at dette gjøres mer tilgjengelig og synlig for alle, og at det finnes gode ideer rundt om i landet som bidrar til dette.

Komiteen har merket seg at det i Larvik er utviklet en poesipark, der byen er brukt som arena for over 50 installasjoner med dikt og kjente uttrykk. Dette er, slik komiteen mener, et godt bidrag til å gjøre diktarven bedre kjent, føre til bedre språkforståelse og gi leseglede i offentlige rom.

Bokmessen i Frankfurt 2019

Komiteen oppfatter det som en viktig kulturpolitisk og næringspolitisk satsing at Norge blir hovedland under Bokmessen i Frankfurt i 2019. Dette er etter komiteen mening viktig for videre internasjonalisering og økt eksport av norsk litteratur og kultur. Det er også en sentral del av det operative programmet knyttet til Tysklandsstrategien. Komiteen viser til NORLA og bokbransjens arbeid for å realisere dette i et samarbeid mellom det offentlige og private interesser. Komiteen anser det som positivt at regjeringen legger til grunn at dette initiativet skal støttes med statlige midler.

Komiteen forutsetter en løpende og fleksibel vurdering av forholdet mellom statlige midler og private midler slik at for rigide krav til prosentandel private midler ikke medvirker til at slik søknad ikke kan sendes.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at Nasjonalbiblioteket er en av de viktigste kildene til kunnskap om Norge, nordmenn og norske forhold, her og i utlandet. Komiteen vil understreke at Nasjonalbibliotekets arbeid med å digitalisere samlingene er svært viktig for å sikre informasjon for ettertiden og gjøre denne mer tilgjengelig.

Komiteen merker seg at tilskuddet til Offentlig utvalg for punktskrift som forvaltes av Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek, foreslås videreført på samme nivå som 2015.

Komiteen peker på at Norge er et lite språkområde, og at det norske språket er under konstant press. Det er behov for en offensiv språkpolitikk, og Språkrådet må arbeide for at norsk også i fremtiden blir det naturlige språkvalget i alle deler av norsk samfunnsliv.

Komiteen vil understreke at skriftkulturen er en bærebjelke i norsk samfunns- og kulturliv. Ko-

mitéen vil videre peke på det verdifulle mangfoldet som ligger i det å ha to norske skriftkulturer.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til bibliotekenes nye hverdag som debattarena og møteplass. Disse medlemmer viser til behovet for kompetansehevende tiltak for ansatte, viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen og øker posten med 30 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til at posten gjelder Nasjonalbibliotekets investeringer, særlig knyttet til oppgraderinger og utskiftninger av den tekniske infrastrukturen, inkludert digitalt sikringsmagasin. Komiteen viser til regjeringens forslag og støtter dette.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteen viser til at tilskuddet går til Norsk kulturråds støtteordninger til litteraturformål, for å stimulere til nyskaping, bredde og spredning av norsk skjønnlitteratur og sakprosa. Komiteen merker seg at som oppfølging av utredningen om kunstnerøkonomi Kunstens autonomi og kunstens økonomi (2015), foreslås en styrking av forfatterhonoraret under innkjøpsordningene for litteratur med 1,5 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 326 post 55 gjennom budsjettforliket bevilges 7,5 mill. kroner til Norsk kulturfond, litteraturformål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til utredningen om kunstnerøkonomi, viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen og styrker forfatterhonorar med 3 mill. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til finansinnstillingen, og foreslår at posten til litteraturformål for øvrig styrkes med 4,5 mill. kroner.

Post 73 Språkorganisasjoner

Komiteen viser til at denne posten skal være en samlepost for alle språkorganisasjoner som skal tildeles tilskudd, det vil si Noregs Mållag, Riksmålsforbundet og Det Norske Akademi for Språk og Litteratur.

Post 74 Det Norske Samlaget

Komiteen viser til det viktige arbeidet Det Norske Samlaget gjør for å styrke nynorsk språk, litteratur og kultur, og opprettholde et bredt boktilbud på nynorsk. Komiteen viser til at det er bred enighet om å styrke innsatsen innenfor disse områdene.

Komiteen merker seg at Det Norske Samlaget er blitt bevilget en økning på 0,5 mill. kroner i neste års budsjett.

Post 75 Tilskudd til ordboksarbeid

Komiteen viser til at arbeidet med Det Norske Akademis Store Ordbok (NAOB), etter oppdaterte planer og private finansieringstilsagn fra en rekke private bidragsytere, nå ligger an til at verket kan publiseres som gratis, digital ordbok på Internett i 2017.

Komiteen merker seg at prosjektet Norsk Ordbok 2014 ferdigstilles i 2015.

Post 76 Ibsenpris m.m.

Komiteen viser til at Den internasjonale Ibsenprisen skal honorere en person, institusjon eller organisasjon som har tilført verdensdramatikken eller teatret nye kunstneriske dimensjoner.

Komiteen vil understreke den betydningen Ibsen og hans forfatterskap har for Norge som kultur nasjon.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen viser til at det i posten er innarbeidet 100 000 kroner til prisen «Årets nynorskkommune». Prisen har tidligere vært forvaltet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Komiteen merker seg videre at det som følge av endringer i stedsnavnloven foreslås økt tilskudd til Sentralt stedsnavnregister (SSR) i 2016. Midlene skal benyttes til nødvendige oppdateringer i registret.

Post 80 Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket

Komiteen viser til at posten gjelder tilskudd til ymse bibliotek- og litteraturrelaterte tiltak. Nasjonalbiblioteket forvalter bevilgningen og fastsetter den endelige fordelingen av tilskuddene på posten etter en faglig vurdering.

4.11 Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål

Komiteen vil understreke viktigheten av å ta vare på vår kulturarv. Museene er viktige nasjonale, regionale og lokale institusjoner der frivillige entusiaster, fagfolk og myndigheter i fellesskap tar vare

på kulturarven. Komiteen mener det er viktig at det offentlige legger til rette for det lokale arbeidet med bevilgninger til drift og investeringer i anlegg.

Samspeillet mellom kultur og næring er viktig i det lokale og det regionale utviklingsarbeidet. Offentlige samlinger bør i større grad rette seg mot publikum, slik at samlingene blir tatt mer i bruk. Økt bruk vil inspirere enkeltmennesker, styrke norsk kultur og gi glede til mange. Komiteen vil stimulere til et utstrakt og åpent samarbeid mellom våre museale institusjoner og private samlere med tanke på utstillinger og bruk. Museenes kapasitet til anskaffelse og oppbevaring av samtidsobjekter bør styrkes med tanke på et større fremtidig utvalg av historiske objekter. Komiteen merker seg at regjeringens overordnede mål for bevilgningene til museumssektoren er å bidra til utvikling av museene på følgende områder:

- Fornying. Museene skal være profesjonelle og aktuelle og ha en aktiv samfunnsrolle.
- Formidling. Museene skal legge til rette for kunnskap og opplevelser.
- Forvaltning. Museenes samlinger skal sikres og bevares best mulig og gjøres tilgjengelige.
- Forskning. Museene skal forestå forskning og utvikle ny kunnskap.

Komiteen viser til at kunnskap om mennesker som levde før oss gir oss verdifull innsikt i vår egen identitet og bidrar til å hjelpe oss med å forstå samtiden. I en tid med stor mobilitet er denne kunnskapen viktigere enn noen gang. På grunn av sin egenart er immateriell kulturarv gjerne usynlig i forhold til den materielle. Komiteen viser til at flere av kulturvernorganisasjonene samlet sett mottar svært begrenset med midler, og at enkelte av disse faller utenfor ordninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen satser på gaver og sponsorinntekter for å bedre museenes inntekter. Disse medlemmer viser til at dette utgjorde om lag 85 mill. kroner, noe som er 11,8 pst. av de totale egeninntektene. Disse medlemmer er derfor skeptisk til enda mer vektlegging av denne form for driftstilskudd, da det er uforutsigbart og tilfeldig hvem som får.

Komiteen viser til at det fremdeles er et arbeid å gjøre når det gjelder universell utforming, da kun 64 pst. av museene kan melde at de har tilrettelagt for blindeskrift, tegnspråk og lettlest informasjon, og kun 43 pst. melder at deres nettsted følger Web Accessibility Initiative (WAI), som er en standard for universelt tilgjengelig nettsteder. Komiteen er

opptatt av at museene skal være tilgjengelig for alle, og derfor er det viktig at dette arbeidet prioriteres.

Komiteen merker seg at kun 71 pst. av museene har innsamlingsplaner og planer for bevaring og katalogisering av samlingene. Dette er et viktig arbeid å gjøre for å sikre kunnskap for ettertiden.

Det er grunn til bekymring når oppbevaringsforholdene til kun 64 pst. av de kunsthistoriske, 53 pst. av de kulturhistoriske gjenstandene og 67 pst. av det fotografiske materialet er godt nok. Komiteen er kjent med at det gjøres en innsats i museene, og forutsetter at dette arbeidet fortsetter.

Komiteen mener at det er for liten andel av museenes gjenstander som er tilgjengelig på nett, da kun 5 pst. er publisert på Internett. Dette bør, slik komiteen mener, øke de neste åra.

Komiteen viser til at 70 pst. av museene har vedtatte planer for sikring, og at dette er en nedgang med 15 pst., noe som skyldes strengere definisjon av planene. Komiteen viser til at det tross dette var en nedgang i søknader til den statlige ordningen, og mener at selv om det er et lavt antall brann og tyverier, får det store konsekvenser når det først skjer. Komiteen viser til brannen på Ringve museum, der det forelå gode planer, noe som minimaliserte skaden og omfanget.

Komiteen viser til at kun 59 pst. av museene rapporterer at de har en forskningsplan. Museene er en viktig arena for kunnskapsformidling, har arkivsamlinger, og er gode arenaer for forskning.

Post 70 Det nasjonale museumsnettverket

NASJONALJUBILEET 2030

Komiteen viser til at det i 2030 er tid for nok et stort, nasjonalt jubileumsår, og at hendelsene i 1030 gjør Stiklestad nasjonale senter til en sentral aktør i dette jubileet. Komiteen mener det er viktig å involvere flest mulig relevante organisasjoner og kulturminner, ikke minst de historiske tingstedene rundt i hele landet i forarbeidet og aktiviteter både i forkant og under selve jubileet. Komiteen er kjent med at noe nettverksbygging omkring dette allerede er i gang, og anerkjenner betydningen av dette arbeidet.

Komiteen er godt kjent med Stiklestad Nasjonale Kultursenters (SNK) målrettede arbeid mot nasjonaljubileet i 2030. Komiteen poengterer betydningen av at dette blir et samlet nasjonalt løft, at prosessen mot 2030 er inkluderende og at utvikling av ny kunnskap mot 2030 er nødvendig. Komiteen vil også peke på Stiklestads betydning for stat, monarki og kirke og på den nasjonale oppgaven SNK har med å forvalte og formidle denne delen av vår historie. Komiteen understreker at SNK må få muligheter til å starte et koordinerende arbeid mot 2030 og til å videreutvikle framtidsrettet formidling basert på sin kjernehistorie.

Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til drøftinger med Stiklestad Nasjonale Kultursenter om arbeidet med nasjonaljubileet i 2030.»

GRINI-MUSEET

Komiteen nevner i tillegg at Grini-museet i Bærum også har et museumstilbud, men siden det har vært avhengig av frivillig innsats fra tidligere fanger, står museets framtid i fare om ikke offentlige myndigheter tar et større ansvar. Komiteen viser til at det er etablert freds- og menneskerettighetsentre i flere deler av landet. I tillegg til sentre og museer drevet av offentlige myndigheter, er det etablert sentre som er eiet og drevet av private organisasjoner. Disse sentrene er organisert som private stiftelser, og arbeider på ulike måter med dokumentasjon, forskning og formidling innenfor områdene demokrati, fred og menneskerettigheter, fangehistorie og folkemord. Komiteen viser til enstemmig vedtak i kirke-, utdannings- og forskningskomiteens Innst. 21 S (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for statens innsats hva gjelder freds-, dokumentasjons- og formidlingsarbeidet, samt retningslinjer for statens finansielle bidrag til stiftelsene som arbeider med dette og mottar støtte.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil i denne sammenheng påpeke at regjeringen for 2016, nettopp for å ivareta Grinimuseet, har foreslått å øke bevilgningene til Akershusmuseum.

MUSEENE I ROGALAND OG HORDALAND

Komiteen viser til at det legges fram en selsettingspakke for å møte den vanskelige situasjonen på Vestlandet, som gir til sammen 57 mill. kroner til museene i Rogaland og Hordaland til vedlikehold av bygningsmassen.

LYSBUEN MUSEUM

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 328 post 70 gjennom budsjettforliket bevilges 1 mill. kroner til Lysbuen museum.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår bevilgning til Lysbuen museum med 1 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til økt behov for driftstilskudd ved museum, viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen og øker posten med 15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil støtte opp om virksomheten ved Lysbuen museum og viser til at det nå er særlig behov for å styrke formidlingen av norsk industrihistorie. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge, utover regjeringens forslag, 1 mill. kroner til Lysbuen museum.

OUTSIDER ART

Komiteen har merket seg at Trastad Samlinger ved Sør-Troms museum har bygget opp et nasjonalt og internasjonalt nettverk innenfor arbeidet med Outsider Art-kunstnere. Komiteen mener institusjonen vil kunne virke som et nav i nettverket og arbeidet for å gi Outsider Art-kunstnere og deres støt-teapparat en faglig arena i Norge.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at for å kunne videreutvikle dette viktige arbeidet foreslås det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett å bevilge 1 mill. kroner i driftstilskudd til Outsider Art.

MUSEET MIDT

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at Kunstmuseet Nord-Trøndelag har en viktig rolle for formidling av kunst i fylket, og ser at man ikke har museumspedagog til å utføre denne svært viktige og essensielle oppgaven. Kunstmuseet ble konsolidert i Museet Midt IKS i 2010 etter museumsreformen, og kunstmuseet er i dag det eneste regionale utstillingsstedet i Norge som står uten en fast museumspedagog/formidlerstilling. Disse medlemmer beklager dette, og ser at dette betyr svekket formidling og et forringet kunsttilbud til beboerne i regionen. Dette er en stilling som disse medlemmer mener er nødvendig for at museet skal kunne utføre sin faglige plikt og ansvar som museum. Gjennom 27 år med utstillingsvirksomhet har museet opparbeidet seg en kunstsamling på rundt 2 000 verk gjennom egne innkjøp, samt gjennom forvaltningsansvar, som arven etter Johs Rian. Kunstmuseet har også gjennom sin rolle fylkesansvar for kvalitetssikring av produksjoner innen visuell kunst i Den kulturelle skolesekken. Disse medlemmer ser at museet ikke har mulighet til å lage eller tilby produksjoner fra egen aktivitet og samling grunnet mangel på museumspedagog. Dette betyr at barnehager og skoler i regionen ikke får gode skreddersydde kunsttilbud nært seg verken i utstillingene eller i in-

stitusjonene. Dette gjelder også for produksjoner innen spaserstokken rettet mot eldre. Disse medlemmer ser at kunstmuseet er avhengig av en museumspedagog som kan tilrettelegge formidlingen etter ønske og mål for den enkelte gruppe uavhengig av alder, bakgrunn, spesielle behov og andre utfordringer. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår å øke bevilgningen med 1 mill. kroner.

SUNNMØRE MUSEUM

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen og foreslår et tilskudd til Sunnmøre museum på 1 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 328 post 78 bevilges følgende: 1 mill. kroner til Jødisk museum i Oslo og 0,75 mill. kroner til Jødisk museum i Trondheim. Forliket bevilget også 1 mill. kroner til Sunnmøre museum på denne posten. Beløpet flyttes til kap. 328 post 70 der Sunnmøre museum får sine bevilgninger.

SKVÆRRIGGER OG SKIBLADNER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til den viktige kulturarven skværriggerne har. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, vil starte opptrapping for å vedlikeholde skipene og bevilger 20 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til at Skibladner, «Mjøsas hvite svane», som verdens eldste hjuldamp som fortsatt er i rutegående trafikk, er et særdeles viktig fredet kulturminne. Disse medlemmer merker seg Skibladners utfordringer knyttet til restaurering og vedlikehold, og ønsker å bidra til et løft. Det vises til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen og foreslås 2 mill. kroner ekstra.

ASTRUP FEARNLEY MUSEET OG KISTEFOS-MUSEET

Komiteen merker seg at det nå gis tilskudd til formidlingsarbeid ved Astrup Fearnley Museet, som er et privat museum. Komiteen viser videre til at tilskuddet til Kistefos-museet styrkes, og mener det er bra at kunst- og industrihistorien ivaretas og videreutvikles.

KULTURMINNEVERN

Komiteen vil berømme de over 230 000 frivillige som jobber for å bevare kulturarven vår, alt fra stavkirker til lokalhistorie. Komiteen er kjent med

at mye av arbeidet er i samarbeid med museer og historielag, og også med internasjonale nettverk, men det er lite offentlig støtte til organisasjonene som driver dette arbeidet. Det er derfor grunn til å ha et godt samarbeid med organisasjonene for å finne gode løsninger som ivaretar vår felles kulturarv på en god måte.

Kulturminnevernet er fragmentert, der kulturdepartementet har ansvar for «løse» og immaterielle kulturminner, mens Klima- og miljøverndepartementet har ansvar for de faste kulturminner, noe komiteen ser kan være vanskelig å forholde seg til. Komiteen mener det er viktig å ha et bedre samarbeid mellom departementene i dette, dersom ikke ansvaret skal samles i ett departement.

Komiteen vil minne fylkeskommunene på det store ansvar de har som regional kulturminneforvalter, noe som har stor betydning for kulturminnepolitikken og forvaltningen av denne. Komiteen mener det er viktig at kommunene følger opp med egne kulturminneplaner, og følger opp arbeidet med kulturminner og kulturmiljøer i egen kommune.

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Komiteen viser til at Fortidsminneforeningen gjennom mange år har drevet et viktig frivillig arbeid for å bevare noen av våre viktigste «kulturelle arvesmykker».

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 5 mill. kroner i driftsstøtte som museum til Fortidsminneforeningen for å kunne profesjonalisere deler av virksomheten. Gjennom driftsstøtte vil de blant annet kunne styrke formidlingsarbeidet, vedlikehold og istandsetting, gjenstandsforvaltning og forskningsvirksomhet.

JØDISK MUSEUM I OSLO OG TRONDHEIM

Komiteen viser til det viktige arbeidet mot antisemittisme som drives ved Jødisk museum i Oslo og Trondheim.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti ønsker å støtte opp om dette viktige arbeidet og viser til disse partiers alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge henholdsvis 1 mill. kroner til Jødisk museum i Oslo og 0,75 mill. kroner til Jødisk museum i Trondheim.

GULATINGET

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil understreke Gulatingets historiske betydning for demokratiutviklingen i Norge. Dette

medlem viser til at Gulatinget er tusenårsstedet i Sogn og Fjordane og at fylket og kommunen samarbeider om midler til utvikling av stedet som en formidlingsarena. Dette medlem viser til at det blant annet er planer om et formidlingsbygg. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 0,5 mill. kroner til Gulating,

4.12 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329

Komiteen merker seg at kapitlet bygger opp under regjeringens overordnede mål om å samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarv. Målene for bevilgningene til Arkivverket er å:

- sikre helhetlig samfunnsdokumentasjon
- øke bruken av arkivene
- utvikle fellesløsninger for arkivsektoren

For Norsk lokalhistorisk institutt er målet å fremme lokal- og stedshistorisk arbeid i hele landet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 329 post 1 bevilges 5 mill. kroner til Skeivt arkiv i Bergen.

Komiteen viser til at slektsforskning er en viktig del av vår immaterielle kulturarv. Den norske kulturarven representerer store verdier og er med på å gi nasjonen og innbyggerne identitet og fellesskapsfølelse. Kunnskap om og opplevelse av vår egen kulturarv styrker identitetsfølelsen og gir samfunnsmessig tilhørighet. Kunnskap om egen kultur gir trygghet og gode forutsetninger for å møte påvirkning utenfra på en raus og konstruktiv måte.

Komiteen viser til at DIS-Norge, Slekt og Data har et landsdekkende organisasjonsapparat som gjør at de kan dele og spre kunnskap nedover og utover hele landet på en effektiv måte. Komiteen viser til at den frivillige organisasjonen DIS-Norge, Slekt og data tilrettelegger og stimulerer til at slekts- og personhistorie blir funnet, bevart og formidlet og at de i så måte bidrar til å bevare vår immaterielle kulturarv. Komiteen viser til at DIS-Norges medlemmer bidrar til å avlaste de statlige arkivene med veiledning, de skanner og transkriberer kilder og sørger for at person- og familiehistorier ikke går tapt.

Flere lag og foreninger kan melde at det er vanskelig å rekruttere, og komiteen er bekymret for at kunnskap kan gå tapt dersom ildsjeler slutter. Spesielt gjelder dette historielag og lokalarkiv som har viktig dokumentasjon for ettertiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, legger vekt på digitaliseringen av arkiver, og setter pris på at dette nå er konkretisert gjennom igangsettelse av forprosjekt for etablering av en digitaliseringsavdeling på Tynset. Flertallet viser til at dette vil utgjøre et sentralt kompetansemiljø i den videre utviklingen av arkivverket i Norge. Prosjektet på Tynset innrettes slik at de mest arbeidskraftsintensive funksjonene vil bli gjennomført her. Flertallet viser til at denne fordelingen utgjør en effektiv løsning, som samtidig ivaretar lokalisering av viktige arbeidsplasser på Tynset.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at arkivloven som trådte i kraft i 1999 og arkivforskriften som begge er laget før digitalisering og bruk av data. Disse medlemmer mener derfor at loven nå bør revideres, og at dette settes i gang.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om en gjennomgang og revisjon av arkivloven som trådte i kraft i 1999.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og revidere arkivforskriften.»

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at posten skal dekke lønns- og driftsutgifter for Arkivverket og Norsk lokalhistorisk institutt. Komiteen merker seg at posten kan overskrides med inntil samme beløp som Arkivverket og Norsk lokalhistorisk institutt får i merinntekter under kap. 3329.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningene under denne posten skal dekke utgiftene til Arkivverkets oppdragsvirksomhet. Bevilgningen kan bare benyttes i samme omfang som det skaffes inntekter fra oppdragsvirksomheten.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet påpeker at arbeidet med opprettelsen av helsearkivet på Tynset har pågått siden 2006 og har omfattet helsearkivet, og senere sentraldepot for Arkivverket på Tynset. Dette har vært støttet av brede allianser av politikere og næringsliv, er kvalitets-sikret i flere runder og har til nå fått tverrpolitisk støtte fra alle parti, også i Stortinget. Disse medlemmer viser til at Tynset kommune har lagt ned mye

arbeid med reguleringsplaner, eiendomsovertakelser og vegsystemer knyttet til etableringen, totalt ca. 40 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at det ikke er faglige eller økonomiske grunner til å splitte opp den planlagte arkivsatsingen som skulle lokaliseres til Tynset og som ble lagt fram til vedtak med oppstartsfinansiering i budsjettet for 2014 fra forrige regjering, og som sittende regjering tok ut av sitt første budsjett. Disse medlemmer viser til at den alternative, ufinansierte løsningen regjeringen skisserer i forslaget til budsjettet for 2016, splitter arkiv og digitalisering på en faglig uhensiktsmessig måte som bryter tvert med helheten i arkivsatsingen.

Disse medlemmer slår fast at den skissen som presenteres i budsjettet, ikke er den nasjonale og helhetlige løsningen som et samlet storting har gått inn for og som fagetatene har bedt om. Tvert imot er dette en faglig svak og ubegrunnet løsning, med spredd og uhensiktsmessig lokalisering, totalt uavklarte rammer, og det er heller ikke lagt inn midler til å realisere den foreslåtte modellen.

Disse medlemmer mener Stortinget må stå fast ved sine tidligere vedtak i saken, og foreslår derfor at regjeringen snarest igangsetter og realiserer den nye og helhetlige arkivsatsingen på Tynset slik det var planlagt, og setter derfor i tråd med finansinnstillingen av 10 mill. kroner til oppstart av prosjektet, og forventer at regjeringen foretar de nødvendige avklaringer for å få til oppstart av dette i 2016. På denne bakgrunn foreslås følgende:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at etableringen av den helhetlige arkivsatsingen på Tynset gjennomføres, i henhold til gjennomført forprosjekt fra Statsbygg.»

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen mener det er et nasjonalt ansvar å sikre dokumentasjon om samfunnets utvikling og håndtering av LHBT-historien. Komiteen mener det haster med å samle inn skeiv historie i Norge, og at det er viktig å dokumentere fortellinger og materiale som kan dokumentere LHBT-historien før det går tapt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, hvor Arbeiderpartiet bevilger 5 mill. kroner.

TYNSET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Vedtak nr. 74 (2013–2014) av 4. desember 2013:

«Stortinget ber regjeringen stadfeste lokalisering av nybygg for Arkivverkets sentraldepot og Norsk helsearkiv på Tynset, forutsatt at fullført kvalitetssik-

ring av styringsunderlag og kostnadsoverslag tilsier bygging av et eventuelt nybygg.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen har gått for en annen løsning med digitalisering på Tynset og fysisk arkiv andre steder. Disse medlemmer mener imidlertid at digitalisering og arkivbygg bør ligge på samme sted og at dette bør være på Tynset.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 10 mill. kroner i oppstartsbevilgning til bygging av Arkivverkets sentraldepot og Norsk helsearkiv på Tynset.

4.13 Kap. 334 Film- og medieformål, jf. kap. 3334

Komiteen viser til at kapitlet omfatter driftstilskudd til de statlige virksomhetene Medietilsynet og Norsk filminstitutt (NFI). Kapitlet omfatter også tilskudd til audiovisuelle produksjoner, filmformidling og tilgjengeliggjøring, regional filmsatsing og andre tiltak på filmområdet.

Komiteen viser videre til at regjeringens overordnede mål for bevilgningene til filmformål er å legge til rette for

- et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet
- god formidling og tilgjengeliggjøring for publikum
- solid publikumsoppslutning
- en profesjonell filmbransje med sunn økonomi

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke lønns- og driftsmidler til Medietilsynet og Norsk filminstitutt (NFI). Videre finansierer bevilgningen nasjonale eksperter til kreativt Europa, jf. kap. 320 post 75. Deler av driften i Medietilsynet er knyttet til oppdragsvirksomhet som finansieres av eksterne midler. Tidligere har dette vært ført under post 1. Komiteen viser til at regjeringen, som følge av at oppdragsvirksomheten nå er gitt mer varig karakter, foreslår at utgiftene som finansieres av eksterne midler føres på post 21. Dette innebærer at post 1 reduseres med 2,2 mill. kroner og at post 21 økes tilsvarende.

Komiteen viser for øvrig til regjeringens forslag og slutter seg til dette.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten omfatter oppdragsvirksomhet ved Norsk filminstitutt og Medietilsynet, og at post 21 foreslås økt med 2,2 mill. kroner i 2016, jf. omtale under post 1.

Komiteen viser for øvrig til regjeringens forslag og slutter seg til dette.

Post 50 Filmfondet, kan nyttes under post 71

Komiteen viser til at utgifter under posten hører til de statlige tilskuddsordningene til audiovisuelle produksjoner. Ordningene forvaltes av Norsk filminstitutt i henhold til gjeldende forskrifter. Komiteen viser videre til at regjeringen i Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidsrettet filmpolitikk har foreslått å endre innretningen på tilskuddsordningene.

Komiteen viser til at bevilgningen under posten foreslås økt med 43,7 mill. kroner, for blant annet å dekke utgiftene ved ny tilskuddsordning for filmformidling. Disse tilskuddene har tidligere dels vært dekket av inntekter fra film- og videogramavgiften som Film & Kino har forvaltet, og dels vært budsjettert under egen post 71, jf. omtale ovenfor.

Komiteen merker seg at regjeringens forslag innebærer at den nye tilskuddsordningen for filmformidling skal ivareta en helhetlig nasjonal filmformidlingspolitikk. Under ordningen vil blant annet tilskudd til tiltak som filmfestivaler, cinematek og film i Den kulturelle skolesekken bli videreført.

Komiteen viser til at det under posten også er innarbeidet øremerkede midler til Kortfilmfestivalen i Grimstad, som tidligere var budsjettert under post 78. Endringen følger av at knutepunktordningen er foreslått avvirket, jf. omtale under programkategori 08.20.

Komiteen viser videre til at posten foreslås redusert med om lag 5,2 mill. kroner som følge av forslaget i filmmeldingen om å fordele midler til regionale filmtiltak for barn og unge på de regionale filmsentrene og Internasjonalt Samisk Filminstitutt, og at midlene foreslås overført til post 73 og post 78.

Komiteen slutter seg til at tilskudd til utvikling av dataspill fortsatt skal være et viktig område som skal prioriteres. Komiteen merker seg at Kulturdepartementet, Norsk filminstitutt og Innovasjon Norge i 2016 etablerer programmet «Spill ut i verden» som et pilotprosjekt. Programmet skal støtte norske dataspillvirksomheter som har internasjonale ambisjoner og vekstpotensial med kunnskap og kapital, og vil bli utviklet i samarbeid med bransjen. Komiteen slutter seg til dette.

Komiteen støtter seg til regjeringens mål om at tilskuddssystemet gjennom statlig støtte til filmproduksjoner bør bidra til at norsk film i størst mulig grad er tilgjengelig for alle. Komiteen mener det er viktig å gi alle grupper i samfunnet like muligheter til gode kunst- og kulturopplevelser. Komiteen viser i denne sammenheng til Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidsrettet filmpolitikk, hvor regjeringen foreslår at det innføres et krav om synstolking av

filmer i forskriften om tilskudd til audiovisuelle produksjoner, og støtter dette forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti har merket seg at det ikke er satt av direkte midler til synstolking av film. Blinde og svaksynte har et ønske om å se film og få med seg innholdet. Disse medlemmer viser videre til at det er problematisk for barn med nedsatt hørsel eller for hørselshemmede som har med barn på kino å forstå hva som blir sagt når filmen ikke er tekstet. Teksting er derfor et viktig virkemiddel for å gjøre film tilgjengelig for alle.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det på denne bakgrunn ble foreslått å bevilge 1 mill. kroner til teksting av dubbede barnefilmer og 0,3 mill. kroner til synsteksting av film.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) hvor regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til posten med 1,9 mill. kroner.

Disse medlemmer slutter seg ikke til regjeringens forslag om å avvikle knutepunktordningen, og slutter seg derfor heller ikke til regjeringens forslag om å flytte tilskudd til Kortfilmfestivalen i Grimstad fra post 78. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen, og reduserer post 50 med 3 mill. kroner. Tilskudd til Kortfilmfestivalen i Grimstad flyttes til post 78.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Meld. St. 30 (2014–2015) foreslår betydelige endringer som medfører uklarhet om hvorvidt den foreslåtte bevilgningen er tilstrekkelig for å ivareta alle oppgavene som ligger under posten. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen til med 10 mill. kroner, for å bidra til at de viktige tiltakene under posten ikke blir skadelidende som følge av regjeringens forslag til endringer. Disse medlemmer mener videre at Arbeiderpartiets forslag til økning gir rom for økte tilskudd til synstolking av filmer i 2016, teksting av dubbede barnefilmer, en økning i coproduksjonsmidler, samt ivaretagelse av den nasjonale filmkommisjonen.

Post 51 Audiovisuelle produksjoner

Komiteen viser til regjeringens forslag og slutter seg til dette.

Post 72 Incentivordning for film- og tv-produksjoner, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidrettet filmpolitikk foreslår å

opprette en incentivordning med virkning fra og med 2016. Komiteen viser videre til Prop. 1 S (2015–2016) hvor regjeringen foreslår å sette av 45 mill. kroner til en refusjonsbasert incentivordning for internasjonale og nasjonale produksjoner.

Komiteen merker seg at regjeringen videre foreslår at tilskudd fra incentivordningen ikke skal kunne kombineres med produksjonstilskudd fra Norsk filminstitutt (NFI), men skal kunne kombineres med henholdsvis før-produksjonstilskudd og etter-produksjonstilskudd fra NFI, og tilskudd fra regionale filmfond.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser for øvrig til Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidrettet filmpolitikk, og partienes merknader i Innst. 83 S (2015–2016).

Post 73 Regional filmsatsing, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen omfatter tilskudd til ulike regionale filmtiltak, og at den regionale filmsatsingen er en del av den samlede nasjonale filmpolitikken. Komiteen viser videre til at tilskuddene til de regionale filmsentrene og filmfondene forvaltes av Norsk filminstitutt, og ikke kan nyttes til drift.

REGIONALE FILMSENTRER

Komiteen viser til at de regionale filmsentrene skal benytte de statlige tilskuddene til utvikling og produksjon av kortfilm og dokumentarfilm, utvikling av dataspill, kompetansetiltak lokalt og tiltak for barn og unge, og at et regionalt filmsenter må ha et etablert filmmiljø i regionen og lokal og regional politisk oppslutning.

Komiteen viser til at regjeringen i filmmeldingen foreslår at det utarbeides en ny beregningsmodell for regionale filmsentre som skal tre i kraft fra og med 2016. Norsk filminstitutt (NFI) og de regionale filmsentrene har på oppdrag fra departementet skissert en ny kriteriemodell, men det er blant annet behov for å utrede nærmere hvordan beregningsmodellen vil slå ut for de enkelte filmsentrene. NFI og FilmReg anbefaler å utsette innføringen av nye beregningsregler til 2017. Regjeringen foreslår derfor at ny beregningsmodell iverksettes fra og med 2017. Komiteen slutter seg til dette.

Komiteen viser til at regjeringen, som oppfølging av filmmeldingen, foreslår følgende endringer:

- Tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt flyttes fra post 73 til post 78 fra og med 2016.
- Midlene til regionale filmtiltak for barn og unge fordeles direkte til de regionale filmsentrene og

Internasjonalt Samisk Filminstiutt, jf. omtale under post 50.

Komiteen slutter seg til dette.

REGIONALE FILMFOND

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at dagens prøveordning med tilskudd til regionale filmfond avvikles, og at det samtidig opprettes en ny tilskuddsordning som gir tilskudd til to til tre konsoliderte filmfond. Komiteen viser videre til at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til regionale filmfond med 8,8 mill. kroner, slik at det totalt bevilges 20 mill. kroner til regionale filmfond i 2016.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår at tilskuddet til de regionale fondene består av et grunntilskudd og et aktivitetsbasert tilskudd, og at grunntilskuddet foreslås å utgjøre 13 mill. kroner av bevilgningen til regionale filmfond. Komiteen viser videre til at det aktivitetsbaserte tilskuddet vil baseres på en vurdering av oppnådde resultater i regionen samt realistiske planer for det konsoliderte nye fondet, og at regjeringen foreslår at denne delen av tilskuddet skal utgjøre 7 mill. kroner i 2016. Komiteen merker seg at kravene om matchingsmidler videreføres.

TVIBIT

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å bevilge et tilskudd på 0,8 mill. kroner til Filmveksthuset Tvi-bit i 2016 under post 73. Filmveksthuset Tvi-bit gjennomførte i perioden 2011 til 2013 et pilotprosjekt innen talentutvikling og rekruttering til filmbransjen i Nord-Norge. Prosjektet mottok over denne treårsperioden 2,2 mill. kroner i tilskudd fra Kulturdepartementet. Pilotprosjektet ble utvidet til 2015 og 2016 for å sikre en varig forankring og finansiering av satsingen. Filmveksthuset har bygd opp et regionalt kompetanse- og ressurscenter for ungdomsfilm og har, gjennom samarbeid med Nordnorsk filmsenter, en helhetlig satsing på barn, unge, talentutvikling og bransjeutvikling med aktiviteter i hele Nord-Norge. Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker ulike faste tiltak innenfor film- og medieområdet, blant annet medlemskap i internasjonale programmer.

Komiteen viser videre til at posten foreslås økt med om lag 3,3 mill. kroner som følge av at tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) foreslås flyttet fra post 73. I tillegg foreslår departementet at bevilgningen til ISFI økes ytterligere med om lag 0,6 mill. kroner som skal gå til filmtiltak for barn og unge, jf. omtale under post 50. Tilskudd til

ISFI kan ikke benyttes til drift. Komiteen slutter seg til dette.

Komiteen merker seg at posten foreslås redusert med om lag 3 mill. kroner som følge av regjeringens forslag om at tilskudd til Kortfilm-festivalen i Grimstad foreslås flyttet til post 50, jf. omtale under post 50.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter ikke forslaget fra regjeringen om å avvikle knutepunktordningen, og å flytte tilskudd til Kortfilmfestivalen i Grimstad til post 50. Disse medlemmer foreslår derfor at bevilgningen til post 78 økes med 3 mill. kroner, jf. finansinnstillingen og Arbeiderpartiets merknad under post 50.

Disse medlemmer viser til høring og behovet for videreutvikling og innovasjon for Den norske filmfestival. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen og foreslår at det bevilges 2 mill. kroner til formålet.

4.14 Kap. 335 Mediestøtte

Komiteen viser til at kapitlet omfatter midler til produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, lokalkringkasting, medieforskning og etterutdanning, tilskudd til samiske aviser og samiskspråklige sider i andre aviser og distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark.

Komiteen viser videre til at bevilgningen på kap. 335 skal legges til rette for

- et mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier karakterisert av høy kvalitet og uavhengig journalistikk på alle plattformer
- forskning på medieområdet for å oppnå økt kunnskap om mediens betydning for samfunnsutviklingen

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil påpeke behovet for å modernisere dagens mediestøtte. Flertallet har merket seg at over 5 mill. kroner av produksjonstilskuddet for nyhets- og aktualitetsmedier i 2015 ble trukket tilbake og omfordelt fordi en rekke aviser har oppnådd en høyere driftsmargin enn regelverket for produksjonstilskudd tillater. Flertallet har videre merket seg at gunstige lønns- og pensjonsavtaler hos mottagere av produksjonstilskudd har vakt offentlig oppmerksomhet.

Flertallet vil påpeke betydningen av at statlige midler effektivt stimulerer til mediemangfold der behovet er størst, og mener det er betimelig at Mediemangfoldsutvalget nå vurderer hva statens mål for mediemangfoldet bør være, hvordan statens økonomiske virkemiddelapparat best innrettes for å stimu-

lere til et mangfoldig medietilbud, og samtidig vurderer behov, omfang og offentlig finansiering av allmennkringkasting og nyhets- og aktualitetsmedier.

Post 71 Produksjonstilskudd

Komiteen viser til at produksjonstilskuddet er den mest sentrale ordningen for direkte mediestøtte. Det skal bidra til å opprettholde et mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier karakterisert av høy kvalitet og uavhengig journalistikk, inkludert medier i markeder som er for små til å være bærekraftige og alternativer til de ledende mediene i større markeder.

Komiteen viser videre til at Stortinget 10. desember 2013 vedtok en anmodning om å vurdere å flytte forvaltningen av tilskudd til ukeaviser fra Norsk kulturfonds ordning for periodiske publikasjoner til Medietilsynet, og at regjeringen derfor foreslår å flytte 14,8 mill. kroner fra kap. 326 post 55 til kap. 335 post 71.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at forslaget fra regjeringen ikke er justert for pris- og lønnsvekst, noe som i realiteten betyr kutt i produksjonstilskuddet. Forslaget fra regjeringen innebærer dermed nok et år med reell nedgang for de mediene som er omfattet av denne støtten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) hvor regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til posten med 15 mill. kroner.

Disse medlemmer stiller seg kritiske til at regjeringen nok en gang foreslår kutt i produksjonstilskuddet, denne gang med flyktningssituasjonen som påskudd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen hvor bevilgningen foreslås økt med 24,7 mill. kroner, og slik representerer en reell økning. Disse medlemmer mener regjeringen bør vurdere å heve nivået for de minste mottakerne i ordningen, slik at ordningen med produksjonstilskudd i større grad kommer de minste lokalavisene til gode.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å heve nivået for de minste mottakerne i ordningen, slik at produksjonstilskudd i større grad kommer de minste lokalavisene til gode.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig

Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 335, post 71 Produksjonstilskudd, økes med 5 mill. kroner.

Post 73 Medieforskning og etterutdanning

Komiteen viser til at bevilgningen på posten går til medieforskning og etterutdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Landslaget for lokalaviser (LLA) har søkt om støtte til å samordne innovasjonstiltak for de minste lokalavisene. Disse medlemmer viser til at lokalavisene på papir er en internasjonal suksess, og at de trenger ekstra støtte til å lykkes enda bedre – også digitalt. Disse medlemmer støtter forslaget fra LLA, og viser til Arbeiderpartiets forslag i finansinnstillingen der posten foreslås økt med 3 mill. kroner til støtte til innovasjon for lokalaviser.

Post 74 Tilskudd til lokalkringkasting, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen under posten omfatter tilskudd til lokalkringkastingsformål. Komiteen viser videre til at Stortinget i behandlingen av Meld. St. 24 (2014–2015) Rammevilkår for lokalradio i samband med digitaliseringa av radio-mediet, vedtok å øremerke halvparten av midlene på post 74 til støtte til digitalisering av lokalradio.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker å bidra til at flere lokalradioer får mulighet til å få tilgang på slike midler, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 3 mill. kroner til økt støtte til digitalisering av lokalradio.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen ønsker å øremerke omtrent halvparten av bevilgningen på dagens støtteordning for lokalkringkasting til å støtte overgang til DAB for lokalradiostasjoner. Dette medlem er uenig i dette. Dette medlem viser til at dagens tilskudd blant annet går til tilskudd til forbundene, programvirksomhet, kompetansehevende prosjekter og utviklingsprosjekter. Dette medlem er bekymret for om disse viktige oppgavene kan opprettholdes dersom halvparten øremerkes. Dette medlem viser til Innst. 370 S (2014–2015) hvor dette medlem fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere både om beløpet er tilstrekkelig og om støtterordningen kan fi-

nansieres på en annen måte enn å bruke støtteordningen for lokalkringkasting, og fremme sak for Stortinget på egnet måte.»

Post 75 Tilskudd til samiske aviser

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Flertallet viser til at kap. 335, post 75 Samiske aviser, økes med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at forslaget fra regjeringen ikke er justert for pris- og lønnsvekst, noe som i realiteten betyr kutt i tilskuddet til samiske aviser. Disse medlemmer viser til at bevilgningen ikke har vært indeksregulert siden 2014, og er bekymret for at regjeringens politikk vil svekke mulighetene for samisk dagspresse. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke posten med 2 mill. kroner for å sikre en økning i tilskuddet til samiske aviser.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at samiske aviser er viktig både med tanke på informasjonsformidling og identitetsutvikling, men også for demokratiet i det samiske samfunnet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke tilskuddet til samiske aviser med 2 mill. kroner.

Post 77 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at forslaget fra regjeringen ikke er justert for pris- og lønnsvekst, noe som i realiteten betyr kutt i distribusjonstilskuddet til avisene i Finnmark. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår en økt bevilgning på 0,4 mill. kroner for å justere posten for pris- og lønnsvekst.

4.15 Kringkasting

Komiteen viser til at NRK er en av Norges viktigste kulturinstitusjoner og et sentralt mediepolitisk virkemiddel. Målet på kringkastingområdet er å opprettholde et sterkt NRK ved siden av en sunn privat og kommersiell sektor.

Forslag til kringkastingavgift for 2016

Komiteen viser til at regjeringen foreslår at kringkastingavgiften øker med 25 kroner til 2 577 kroner ekskl. merverdiavgift, jf. forslag til vedtak VI, nr. 3. Forslaget innebærer en økning på om lag 1 pst.

fra 2015. Komiteen merker seg at regjeringen i tillegg foreslår å øke den lave merverdiavgiftssatsen som bl.a. gjelder for allmennkringkasting, fra 8 til 10 pst., jf. Prop. 1 LS (2015–2016). Kringkastingavgiften inkludert 10 pst. merverdiavgift vil etter forslaget utgjøre 2 834,7 kroner i 2016, som er en økning på 78,5 kroner.

Komiteen viser til at 87 pst. av befolkningen i 2014 brukte minst ett av NRKs tilbud daglig. NRKs TV-kanaler hadde en andel på totalt 37,6 pst. av TV-seingen, mens radiokanalenes samlede andel av total lytting i 2014 var 66 pst. Tallene tyder på at NRK og kringkastingavgiften har høy oppslutning og legitimitet i befolkningen som helhet. Samtidig er det grunn til å merke seg at andelen som ikke har TV og ikke betaler lisens i aldersgruppen 15–29 år, har økt fra 2 til 11 pst. på 3 år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringens forslag til kringkastingavgift medfører behov for besparelser på 100–150 mill. kroner for NRK. Disse medlemmer vil minne om at NRK allerede har nedbemannet med 300 stillinger siden dagens regjering tok over. Disse medlemmer er meget kritiske til at regjeringen på denne måten er i ferd med å gjennomføre betydelige endringer i NRKs virksomhet før Stortinget har fått anledning til å ta stilling til NRKs fremtid gjennom behandlingen av Meld. St. 38 (2014–2015). Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett hvor kringkastingavgiften foreslås økt med 70 kroner i forhold til 2015, 45 kroner mer enn regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at målet på kringkastingområdet er å opprettholde et godt allmennkringkastingstilbud, og at NRK derfor må sikres forutsigbare rammevilkår. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke NRK-lisensen med 50 kroner utover regjeringens forslag.

4.16 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Komiteen viser til at fordelingen av kompensasjonen skjer gjennom et tilskudd til rettighets-haverorganisasjonen Norwaco. Beløpet fordeles også til rettighetshavere innen EØS-området i henhold til utvekslingsavtaler.

4.17 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339

Det er komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, sitt syn at det føres en politikk som ivaretar hensynet til spilleavhengige.

Det er derfor viktig å ha et forsvarlig lotteri- og spilltilbud i Norge. Flertallet peker videre på viktigheten av å sikre at overskudd fra pengespill og lotterier skal tilfalle ideelle formål. Flertallet er også av den grunn opptatt av at de ulike tilbyderne driver kostnadseffektivt og at det foretas jevnlige vurderinger av driftsformer og administrasjoner for å sikre dette. Flertallet antar at det finnes relevant sammenligningsgrunnlag hos tilbydere i andre land når det gjelder administrasjon og kostnader ved drift av lotterier og pengespill. Videre peker flertallet på at Lotteri- og stiftelsestilsynet sørger for fordelingen av inntekter (overskudd), forvaltningen av stiftelser samt forvaltningen av ordningen for merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg (kap. 315 post 82).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at målet for spillpolitikken er å forebygge spilleproblemer, å ivareta hensynet til spilleavhengige, og å sikre at inntektene fra spill går uavkortet til samfunnsnyttig humanitært arbeid, idrett og kultur i hele landet. I tråd med dette målet er det behov for en samla gjennomgang, slik det også fremgår av innstillingen til Dokument 8:102 S (2014–2015) fra stortingsrepresentantene Geir Jørgen Bekkevold og Rigmor Aasrud.

Bingo

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, peker på den verdien inntektene fra bingospill har for lokale lag og foreninger over hele Norge. Flertallet er kjent med at det i 2010 ble innført begrensninger for norsk bingovirksomhet for å sikre sosial ansvarlighet. Flertallet er videre kjent med at en svekkelse av det økonomiske driftsgrunnlaget til norske bingohaller kan ha sammenheng med den kraftige etableringen av dette spilltilbudet på det norske markedet. Flertallet mener at regjeringen bør se nærmere på rammevilkårene for bingo i Norge, da bransjens omsetning stadig synker og nærmer seg et kritisk punkt hvor avvikling kan bli realitet.

Under behandlingen av Prop. 98 L (2010–2011) anførte Stortinget at en for stram regulering av bingobransjen ville føre til en betydelig reduksjon i overføringene til lokale lag og foreninger.

Flertallet viser til at i henhold til dagens regelverk for bingospill skal det gå minimum 30 sekunder fra et spill er ferdig til ny trekning kan finne sted. Resultatet er at det oppstår en lang pause i spillet. Erfaringene viser at spillet dermed mister mye av sin attraktivitet, og bingobransjen taper omsetning. Dette går derfor utover inntektene til lokale lag og foreninger, og brukerne velger andre spill.

Av hensyn til betydningen bingoinntektene har for lokale lag og foreninger, mener flertallet derfor at regjeringen bør se nærmere på rammevilkårene for bingo i Norge.

Flertallet mener derfor at trekningsreglene for bingo bør vurderes endret slik at det skal gå minimum 30 sekunder fra et spill starter til neste spill starter. Det vil da fortsatt være kun én trekning per 30 sekunder, slik at man ikke etablerer et lynspill som kan være avhengighetsskapende, samtidig som man unngår dødtid som stopper spillet.

Det er flertallets syn at dette bør drøftes grundig, senest i den varslede stortingsmeldingen om spill (2016).

Flertallet ber regjeringen om at trekningsreglene for bingo vurderes, særlig når det gjelder den såkalte «30-sekundersregelen». En regelendring for bingospill må skje uten at den ansvarlige spillpolitikken med tanke på spillavhengighet utfordres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til statsbudsjettet, der det fremgår at utbetalingen til bingoformal har vært relativt stabil de siste tre år. Disse medlemmer ser i likhet med regjeringen ingen grunn til å gjøre endringer i ansvarlighetskravene.

4.18 Kap. 3329 Arkivformål

Post 1 Ymse inntekter

Komiteen merker seg at posten gjelder salg og husleieinntekter i Arkivverket og inntekter fra ulike samarbeidsprosjekter og konsulenttjenester i Arkivverket og Norsk lokalhistorisk institutt.

Post 2 Inntekter ved oppdrag

Komiteen viser til at posten gjelder oppdragsinntekter til arkivet, jf. kap. 329 post 21. Størsteparten av oppdragsinntektene gjelder overføringer for å finansiere driften av interimorganisasjonen for Norsk helsearkiv.

4.19 Kap. 3334 Film- og medieformål

Komiteen viser til regjeringens forslag og har ingen merknader.

Post 1 Ymse inntekter

Komiteen viser til at posten gjelder inntekter fra salg og distribusjon av film, video og DVD, inntekter fra Cinemateket i Oslo og Filmmuseet, samt inntekter knyttet til mediedesken i EUs program for kultur og audiovisuell sektor, Kreativt Europa. I tillegg omfatter posten inntekter fra egenandeler for kurs og diverse andre inntekter ved Norsk filminstitutt samt Medietilsynets inntekter knyttet til Trygg

bruk-prosjektet. Komiteen viser videre til at posten foreslås redusert med 2 mill. kroner, som følge av at Norsk filminstituttts inntekter ved DVD-salg er redusert.

Komiteen viser til regjeringens forslag og har ingen merknader.

4.20 Kap. 3339 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser

Komiteen merker seg at stadig større andel av spill foregår online, og at andelen landbasert spill er synkende. Norsk Tipping leverer fortsatt tilfredsstillende resultater. Komiteen vil like fullt uttrykke bekymring for Norsk Tippings fremtidige inntekter, all den tid Norsk Tippings andel av online-spill er utfordret. Det er grunn til å tro at mye over halvparten av alt online-spill foregår hos utenlandske aktører. Om man fremskriver denne trenden (økende online-spill, fallende andel for Norsk Tipping), vil sammensetningen av spillmarkedet endre seg betraktelig i fremtiden, og komiteen ber regjeringen komme tilbake til dette i sin stortingsmelding om spill som er varslet i 2016.

5. Forslag fra mindretall

5.1 Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

Forslag fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere etablering av en referansegruppe til forsøket med økt kommunalt ansvar for barnevernsbarn, der berørte aktører følger oppstart, gjennomføring og evaluering av prosjektet.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven, slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av desember det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter. Barn født før 1. september skal få plass innen utgangen av august som i dag.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å opprette et gjeldsregister.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gir fedre rett til 14 ukers foreldrepermisjon.

5.2 Rammeområde 3 (Kultur)

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen om en gjennomgang og revisjon av arkivloven som trådte i kraft i 1999.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og revidere arkivforskriften.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge frem sak der ordningen med merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg gjøres om til en regelstyrt ordning.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utsette avviklingen av knutepunktordningen.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om mulighetene for å ivareta knutepunktordningens formål og konsekvensene av en eventuell avvikling.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen sørge for en plan for hvordan frie teater skal driftes i fremtiden.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sørge for at etableringen av den helhetlige arkivsatsingen på Tynset gjennomføres, i henhold til gjennomført forprosjekt fra Statsbygg.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen vurdere å heve nivået for de minste mottakerne i ordningen, slik at produksjonstilskudd i større grad kommer de minste lokalavisene til gode.

6. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding for rammeområde 2 og 3 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A

Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

I

I statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	419 255 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 114 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 694 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetspråklige barn i førskolealder	138 235 000	
	70	Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	25 290 000	
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	163 599 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	11 749 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter	26 692 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	84 299 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	46 983 000	
	72	Tilskudd til tiltak for voldsutsatte barn	5 884 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 566 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 520 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	7 542 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	6 752 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	289 986 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	29 008 000	
	70	Tilskudd til kirkens familievern tjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	166 556 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 421 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 170 000 000	
846		Familie- og oppvekstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	9 235 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 180 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	28 992 000	
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	163 905 000	
	62	Utvikling i kommunene	80 727 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	121 319 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	7 225 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	10 171 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 049 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	13 623 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	190 030 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 453 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	66 063 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 695 000	
	50	Forskning og utvikling	13 382 000	
	60	Kommunalt barnevern	683 371 000	
	61	Utvikling i kommunene	8 894 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 578 134 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	32 252 000	
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, <i>kan overføres</i>	71 794 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 267 388 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 689 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 917 724 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	204 110 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	1 391 839 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	254 125 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 005 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	129 193 000	
	51	Markedsportaler	25 990 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	7 352 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 650 000	
	70	Tilskudd	1 338 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	5 810 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	10 445 000	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	23 274 000	
870		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	5 850 000	
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 983 000	
	70	Likestilling mellom kjønn mv.	13 128 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner	10 967 000	
	73	Likestillingssentre	8 008 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, <i>kan overføres</i>	3 449 000	
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	52 856 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 330 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	468 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000	
		Totale utgifter		50 009 812 000

Inntekter

3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	677 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	14 747 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 496 745 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 217 364 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	446 000	
		Totale inntekter		2 736 238 000

II

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. fra 1. januar 2016 blir maksimalprisen for foreldrebetalingen for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 2 655 kroner per måned og 29 205 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
2. fra 1. august 2016 gis det fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer per uke til alle 3-, 4- og 5-åringer i husholdninger med skattepliktig kapital- og personinntekt under 417 000 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

V

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med disse beløpene:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	6 000
Til og med 19 timer	50	3 000
20 timer eller mer	0	0

VI

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2016 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	46 000 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

VII

Bufetat kan anmode Statsbygg om å selge eiendommer som etaten leier av Statsbygg gjennom langsiktige leiekontrakter og som har stått tomme over tid. Dersom salgssummen er lavere enn bokførte verdier på noen av eiendommene, samtykker Stortinget

i at tapet dekkes dels av gevinst fra salg av andre eiendommer som har stått tomme over tid og dels ved at samlet netto tap belastes Bufetat i 2016 og 2017 opp til et beløp som tilsvarer samlet bortfalt husleie.

B

**Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	134 640 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 804 000	
314		Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 227 000	
	71	Kulturnæringsprosjekter	7 270 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	3 739 000	
	78	Ymse faste tiltak	12 829 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning og utredning	5 879 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 300 548 000	
	71	Tilskudd til frivilligsentraler	127 766 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	23 935 000	
	74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	835 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	12 200 000	
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 039 000	
	79	Til disposisjon	3 201 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	142 919 000	
	84	Ungdoms-OL	34 313 000	
	86	Generell tilskuddspost til internasjonale sykkelritt i Norge	5 000 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	133 683 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 140 000	
	51	Fond for lyd og bilde	37 416 000	
	52	Norges forskningsråd	12 894 000	
	53	Sametinget	80 487 000	
	55	Norsk kulturfond	81 256 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	244 397 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	50 532 000	
	78	Ymse faste tiltak	37 298 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	8 587 000	
	82	Nobels Fredssenter	30 080 000	
	85	Gaveforsterkningsordning	45 000 000	
	86	Talentutvikling	30 570 000	
321		Kunstnerformål		
	71	Statsstipend	13 098 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	167 876 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	127 228 000	
	75	Vederlagsordninger	182 098 000	
322		Visuell kunst		
	1	Driftsutgifter	16 419 000	
	50	Kunst i offentlige rom	27 578 000	
	55	Norsk kulturfond	102 618 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	287 800 000	
	78	Ymse faste tiltak	57 138 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	163 950 000	
	55	Norsk kulturfond	353 998 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	20 338 000	
	70	Nasjonale institusjoner	287 547 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	244 587 000	
	78	Ymse faste tiltak	124 264 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	72 771 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 207 000	
	55	Norsk kulturfond	138 907 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 076 667 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	498 328 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Region- og distriktsopera	55 485 000	
	78	Ymse faste tiltak	191 649 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	523 931 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 288 000	
	55	Norsk kulturfond	178 265 000	
	73	Språkorganisasjoner	5 834 000	
	74	Det Norske Samlaget	15 217 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	15 896 000	
	76	Ibsenpris m.m.	5 887 000	
	78	Ymse faste tiltak	73 371 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	58 879 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	30 174 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 173 881 000	
	78	Ymse faste tiltak	20 490 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	337 834 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 466 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 434 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 277 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	156 132 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 210 000	
	50	Filmfondet	485 174 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	11 009 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	45 000 000	
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	70 471 000	
	78	Ymse faste tiltak	24 980 000	
335		Mediestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	313 046 000	
	73	Medieforskning og etterutdanning	21 751 000	
	74	Tilskudd til lokalkringkasting, <i>kan overføres</i>	13 757 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	27 031 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 048 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	46 215 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	66 259 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 018 000	
Totale utgifter				10 725 260 000

Inntekter

3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter	79 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	1 558 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	8 000 000	
3322		Visuell kunst		
	1	Ymse inntekter	125 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	31 374 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	309 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	23 491 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	9 995 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	10 000 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	6 440 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	18 022 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	6 630 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	11 612 000	
	70	Gebyr	10 000 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr – lotterier	6 691 000	
	4	Gebyr – stiftelser	259 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	8 129 000	
Totale inntekter				152 714 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 320 post 21	kap. 3320 post 2
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 324 post 21	kap. 3324 post 2
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	700,0 mill. kroner
322		Visuell kunst	
	50	Kunst i offentlige rom	25,9 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2016 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 12 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2016:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten

- og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til Festspillene i Bergen fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
 3. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2016 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 577 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2016 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

VIII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Norsk kulturråd i 2016 kan omdisponere bevilgningene mellom 55-postene på kapitlene 320, 322, 323, 324, 326 og 328.

IX

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til drøftinger med Stiklestad Nasjonale Kultursenter om arbeidet med nasjonaljubileet i 2030.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 4. desember 2015

Svein Harberg

leder og ordf. for kap. 300, 800 og 3300

Geir Jørgen Bekkevold

ordf. for kap. 324, 326, 337, 843, 847, 848, 3324 og 3326

Arild Grande

ordf. for kap. 334, 335 og 3334

Hege Haukeland Liadal

ordf. for kap. 314, 320, 321, 323, 867, 868, 3320 og 3323

Kårstein Eidem Løvaas

ordf. for kap. 315, 339 og 3339

Sonja Mandt

ordf. for kap. 845, 853, 854, 855, 856, 3855 og 3856

Laila Marie Reiertsen

ordf. for kap. 846, 858, 860, 862, 865 og 3858

Ib Thomsen

ordf. for kap. 322, 328, 329, 3322 og 3329

Mette Tønder

ordf. for kap. 840, 841, 842, 2530 og 3842

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 231, 844, 870 og 873

